

מלחמה תשפ"ד

עומק הנהגת השם בתקופה זו

בחור-איש מלחמה

הכנה לאחרית הימים

תוספת שו"ת

בלבבי משכן אבנה

מספר ישיר לשמיעת השיעורים בקול הלשון:

USA 718-521-5231 ♦ ישראל 073-295-1245

ערב פורים תשפ"ד

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל
יש לשלוח בקשה לכתובת:
bilvavi231@gmail.com
לקבלת העלון השבועי בפקס
יש לשלוח בקשה לפקס המערכת:
03-5480529

לאזנה לשיעור בקול הלשון

073-295-1245 ישראל
USA 718-521-5231

ומקיישים: כוכבית [*]
סולמית [#] -<
406812 [מספר שיעור] -<
סולמית [#]

ללקיחת חלק בהוצאות הגדולות
של הדפסת הספרים לזיכוי הרבים
ניתן לתרום במערכת הטלפונית:
מרכז הצדקה

ישראל: 1-800-28-28-28
USA +972-2-5025580
יש לציין מספר קרן:
בלבבי משכן אבנה - 4387

© כל הזכויות שמורות
מספר ישיר לשמיעת
השיעורים בקול הלשון:
073-295-1245 ישראל
USA 718-521-5231
מערכת 'בלבבי משכן אבנה'
טלפון: 052.763.8588
פקס: 03-5480529
ת.ד. 34192 ירושלים 9134100
bilvavi231@gmail.com

תוכן ענינים

עומק הנהגת השם בתקופה זו - ג

'ויתנו לך כתר מלוכה' - אור אחרית הימים ♦ הנהגת 'מאריך אפיה' והנהגת 'גבי דיליה' - 'כתר' ♦ הנהגת 'שית אלפי שנין' - 'מאריך אפיה' ♦ הנהגת אחרית הימים - 'וגבי דיליה' ♦ כח הצירוף של שער הנ' דקדושה לעומת כח הצירוף שבשער הנ' דקליפה ♦ מהות הבירור של יום הדין הגדול והנורא ♦ שורשי הכוחות של יום הדין הגדול והנורא שמתגלים בעולם ♦ מדרגת "עתיק" - הכח הקדום יותר והכח שמעתיק לעוה"ב ♦ ההנהגה בתקופתינו - תחילת זמן המעבר לעולם הבא ♦ הגדר של 'עת צרה' בתקופה עומק הנהגת השם בתקופה זו - ג ♦ 'ויתנו לך כתר מלוכה' - אור אחרית הימים ♦ הנהגת 'מאריך אפיה' והנהגת 'גבי דיליה' - 'כתר' ♦ הנהגת 'שית אלפי שנין' - 'מאריך אפיה' ♦ הנהגת אחרית הימים - 'וגבי דיליה' ♦ כח הצירוף של שער הנ' דקדושה לעומת כח הצירוף שבשער הנ' דקליפה ♦ מהות הבירור של יום הדין הגדול והנורא ♦ שורשי הכוחות של יום הדין הגדול והנורא שמתגלים בעולם ♦ מדרגת "עתיק" - הכח הקדום יותר והכח שמעתיק לעוה"ב ♦ ההנהגה בתקופתינו - תחילת זמן המעבר לעולם הבא ♦ הגדר של 'עת צרה' בתקופה זו - בירור מה עובר לעוה"ב ♦ שני השלבים בעבודת האדם שבדור דידן ♦ כח המסירות נפש הנצרך לאדם בעבודת הבירור ♦ התהלוכות שהקב"ה מוליך בעולם ♦ תוקף חיוב הבירור שבא מתוך תודעת המעבר והעתקה לעוה"ב ♦ האור של יום הדין הגדול והנורא שהאיר לזמן מה בתקופת השואה ♦ הבירור של 'זקן מלא רחמים' שיתגלה אצל מי שיברר את עצמו לפי כוחו

בחור איש מלחמה - כא

שורש המידה של 'בחור' המתגלית אצלו ית"ש ♦ "ה' ילחם לכם" דקריעת ים סוף - השורש הפנימי להצליח בכל המלחמות כולם ♦ שורש הגבורה שמכחה נקרע הים ♦ השורש הפנימי של ההתגברות על יצרא דעריות הוא "ה' ילחם לכם" ♦ עומק הבחירה אצל הבחור ♦ גילוי ה'בחור איש מלחמה' דקריעת ים סוף ♦ עומק הגילוי של "לא עבדו ישראל ע"ז אלא כדי להתיר להם עריות" ♦ גדר המלחמה מצד ה'בחור דתיקון' ♦ שורש מלחמת החשמונאים ביונים ♦ החכמה שהתגלתה במתן תורה ♦ מהות ג' המדרגות של המלחמה ♦ המדרגה העליונה של מלחמת עמלק ♦ שלושת המדרגות המתגלות בכנסת ישראל בפועל בכל מלחמה ♦ הבירור הנצרך לכ"א בזמן מלחמה בכל אחד משלושת החלקים שבמלחמה ♦ שאלות מהשומעים

הכנה לאחרית הימים - מז

שורש ההבטה שבבטחון - שה'עולם שכולו טוב' ♦ שורש ההבטה דתיקון - הבטה מתוך התורה על כל דבר ♦ עומק ההבטה שבבטחון ♦ עומק מדרגת הבטחון - שהחיות היא במקום שכולו טוב ♦ גדר ההבטה שלאחר החטא ♦ ביהמ"ק - מקור השורש של המקום שכולו טוב ♦ עצמיות הבטחון ותולדת הבטחון ♦ ההכנה לאחרית הימים ♦ כח הקלקול שבאחרית הימים ♦ עבודת אחרית הימים ♦ גדר המצב הפנימי של העולם בדור דידן ♦ ההכנה האמיתית לאחרית הימים ♦ בזמן מלחמה שיש התעוררות למסירות נפש ♦ מתעורר המסי"נ להידבקות בטוב שלמעלה מטעם ודעת ♦ נקודת הטוב בחשבון של טעם ודעת ♦ שאלות מהשומעים

שאלות ותשובות - סה

ליל מוצאי שמחת תורה תשפ"ד ♦ שו"ת שנכתבו לאחרונה לרגל המאורעות התקופה שעשוע ♦ הרחבת תשובה של שמחה בחודש אדר זה ♦ שאלות לאחר השיעור בלבביפדיה עבודת ה' "בטל" ♦ שאלות בענין מהות ישמעאלים וחמאס ♦ בירור הערב ♦ גדר ישמעאל כיום ♦ מתי תסתיים המלחמה

עומק הנדגת ה' בתקופה

זז

תחילת

זמן

המעבר

לעולם

הבא

וַיִּתְּנוּ לָךְ כֶּתֶר מְלוּכָה

(מתוך תפילת עמידה
של ימים נוראים)

ומכל חלקי
הטוב שגנוזים
בנשמותינו, יוסר
כל לכלוך וכל רבב,
וכל החלקים האלו
יעלו יחד לקרבן
לפניו יתברך שמו,
לקרבן שהוא
הקירוב להיות
עמו ואצלו יתברך
שמו מתוך רחמים,
מתוך אהבה וחסד
ולא מתוך תוקף
הדין שכבר מתחיל
להתגלות.

'ויתנו לך כתר מלוכה' - אור אחרית הימים

בסדר של כל שנה ושנה, המהלך שמתגלה בירח האיתנים הוא מהלך של מדרגת 'כתר', עיקר הבקשה שאומרים כסדר בימים נוראים היא "ויתנו לך כתר מלוכה", וכמו כן בחג הסוכות יש את הישיבה ב'צילא דמהימנותא' שגידרה היא - ישיבה בתוך כתרו של המלך, וכך נמשך המהלך של מדרגת הכתר עד היום האחרון שעליו אומרים חז"ל "עיצרו עמי יום אחד" להיות עמו ואצלו בכתרו של המלך.

רבותינו מלמדים אותנו שמהלך זה שמתגלה בכל שנה בירח האיתנים, הוא האור שמאיר באחרית הימים שהוא תכלית הכל - "ויתנו לך כתר מלוכה".

הנהגת 'מאריך אפיה' והנהגת 'גבי דיליה' - 'כתר'

ומדרגה זו של כתר המתגלה באחרית הימים, נחלקת לשני חלקים, לשתי הנהגות של הקב"ה, ובלשון רבותינו, הנהגות הקב"ה מוגדרות כפרצופים, ולעניינא דידן - פרצוף זה אותיות צירוף, כלומר, בשתי ההנהגות הללו של ה' - בשתי הפרצופים הללו, מתגלים שני מהלכים של צירוף.

במהלך הראשון, זהו צירוף מלשון חיבור, צירוף שמחבר ומאחד, והמהלך השני שבצירוף זה צירוף מלשון של בירור כלשון הפסוק "וצרפתים כצרוף את הכסף" שהוא צירוף שמברר את הכסף מהפסולת שבו.

ואלו הם שני ההנהגות של הקב"ה, ההנהגה הראשונה שהיא הנהגה של צירוף מלשון של חיבור, זוהי ההנהגה של י"ג מידות הרחמים, ועיקר גילוי הרחמים שבי"ג מידות, מתגלה במידה הנקראת "ארך אפיים" ובלשון הגמ' - "מאריך אפיה", כלומר - כח הצירוף והחיבור

המלך, כי ענין המלכות מתגלה בכח הדין בבחינת 'דינא דמלכותא דינא', וזהו הכח של מידת הדין שבה הקב"ה דן את עולמו.

וההנהגה הזו, היא ההנהגה השורשית יותר, הקודמת יותר, כלשון חז"ל הידוע עד מאד "מתחילה עלה במחשבה לברוא את העולם במידת הדין" שזה מה שמתגלה מכח ה'דינא דמלכותא דינא' שיש במלכות, והמשך לשון חז"ל - "ראה שאין העולם מתקיים עמד ושיתף עמו מידת הרחמים" כלומר - הוא שיתף עם ההנהגה של דין את ההנהגה של 'ארך אפיים'.

אלו הם שני החלקים שנמצאים במידת 'כתר מלכות', ב'ויתנו לך כתר מלוכה'.

מתגלה בפנימיות ההנהגה שהקב"ה מנהיג את עולמו מכח מידות הרחמים" באופן של 'ארך אפיים' - 'מאריך אפיה' מלשון אורך², ושורשו הוא מהאור דלעתיד לבוא שנקרא בלשון חז"ל "יום שכולו ארוך", וההנהגה הזו של הקב"ה, היא מהאור שמאיר בתוך העולם הזה מהארת 'עלמא דאתי', כלומר - מ-ה'עלמא דאתי' מאיר בתוך העולם הארה של יום שכולו ארוך, וכשזה מצטייר בתוך העולם הזה, זה מאיר באופן של "מאריך אפיה".

אבל כלשון חז"ל - "מאריך אפיה וגבי דיליה", שלבותר ה'מאריך אפיה' מתגלה 'וגבי דיליה', וזוהי ההנהגה השנייה שמתגלה במידת כתרו של המלך שהיא הנהגה הפוכה מההנהגה הראשונה, והנהגה זו, מתגלה דייקא בכתרו של

הנהגת 'שית אלפי שנין' - "מאריך אפיה"

ההנהגה של 'מאריך אפיה', וה'גבי דיליה' שהתגלה בעולם, היה באופן מועט.

ובעומק יותר - מה שההנהגה הפנימית של 'מתחילה עלה במחשבה לברוא את העולם במידת הדין' שהיא הנהגה של

ולפי"ז, נתבונן להבין - כל ימות עולם עיקר ההנהגה שהתגלתה במידת הכתר מלוכה שמאיר לפרקים בעולם, היתה באופן של "ג מידות רחמים, כמו שאומרים חז"ל שהקב"ה מתגלה לישראל כ'זקן מלא רחמים' שזוהי

א . כפי שיבואר להלן היכן מתגלה במידת הרחמים כח של צירוף וחיבור.

ב . שזה הנקרא בלשון חז"ל "אריך אנפין".

דקדוק הדין, לא התגלתה בעולם, זה דייקא מכח "ראה שאין העולם מתקיים", כיון שע"י מידת הדין אין קיום לעולם.

הנהגת אחרית הימים - "וגבי דיליה"

הדין" מתגלה, כיון שכל ימות עולם הוא אינו מתגלה מכח ה"ראה שאין העולם מתקיים", אבל כשעומד להגיע הזמן של ה'וחד חרוב' הרי שלאט לאט, הכח הזה יותר ויותר מתגלה בעלמא.

והכח הזה, הוא מה שנקרא בלשון חז"ל שבסוף שית אלפי שנין יתגלה "יום הדין הגדול והנורא", והיינו שב'יום הדין הגדול והנורא' מתגלה אותו דין שנאמר עליו בעומק "ראה שאין העולם מתקיים".

וכמו שמבואר בדברי חז"ל כידוע עד מאד, לגבי שמואל הנביא שכאשר העלתה אותו בעלת האוב, הוא סבר שהגיע היום הדין הגדול והנורא ולכך הוא נתיירא.

אבל כמו שאומרים חז"ל "שית אלפי שנין הוי עלמא וחד חרוב", והרי שבאחרית הימים כשמתקרבים יותר ויותר לסוף של 'שית אלפי שנין', כבר מאיר האור של האלף השביעי, ומתגלה הכח של 'וחד חרוב'.

כמו שבערב שבת כבר מאיר האור של שבת, תחילתו הוא ביום רביעי בשבת, ולאחר מכן בשישי בשבת, וכן הלאה - בע"ש אחר חצות ובזמן פלג המנחה שהוא שעה וחומש לפני שבת, שאז כבר אפשר לקבל את השבת. והרי שכסדר מאירה ההארה של שבת כבר קודם השבת, כלומר - השבת שעתידה לבוא מאירה לתוך ימות החול שקודמים לה. כך גם באחרית הימים, הכח של "מתחילה עלה במחשבה לברוא את העולם במידת

כח הצירוף של שער הנ' דקדושה לעומת כח הצירוף שבשער הנ' דקליפה

מתגלה מצד הקדושה, הרי שהוא מחבר את כל חלקי הטוב.

אבל כיון ש'זה לעומת זה עשה האלקים', הרי שכשם שנעשה חיבור מצד ההארה הפנימית של 'יום שכולו ארוך' שהוא זמן שמתגלה בו מדרגה של 'אחד'

נפתח באופן יותר ברור לבאר את המהות של אותה הנהגה - הכח של רחמים שמתגלה בבריאה שזהו הלשון צירוף שהוזכר מלשון חיבור, הוא כח שמצרף, מחבר ומאחד את הכל, וכשזה

בבחינת 'ערב רב' שמערב את הכל, הכל בתוכו.

ואת כח התערובת הזו של שער הנו"ן של הקליפה, אין בכח האדם להבדיל אותו ולברר אותו, הכח הזה נמסר כביכול מאמיתתו הנעלמה ית"ש רק להארה שהיא הארת משיח שבכחה לברר את אותו בירור.

שמצרף את הכל, כך מצד ה'זה לעומת זה', מאיר באחרית הימים הכח הזה ככח שמצרף את כל חלקי הבריאה, את הטוב ואת הרע באופן שהם מעורבים יחד, הוא מצרף את כל חלקי הטוב והרע שבבריאה בבת אחת - וזוהי ההגדרה של שער הנו"ן.

שער הנו"ן דקדושה מצרף רק את כוחות הקדושה, אבל שער הנו"ן דקליפה הוא

מהות הבירור של יום הדין הגדול והנורא

שהוא האור העליון של "ראה שאין העולם מתקיים", והיינו שמכח ה"עלה במחשבה לברוא את העולם במידת הדין", מתגלה המידה של "הקב"ה מדקדק עם צדיקיו¹ כחוט השערה" כלומר - זה הבירור הדק ביותר שישנו.

זה הבירור שחודר לתוך ה'שית אלפי שנין', וזהו הבירור שמברר את כל מעשה הנבראים מימות עולם.

אבל - "מי יצדק לפניך בדין" - ולכן נתיירא שמואל הנביא מיום הדין הגדול והנורא.

ונתבונן להבין ברור מאד - הבירור הזה, שזהו הלשון צירוף מלשון 'וצרפתים כצרוף את הכסף' - זהו הבירור שעתיד להיות ביום הדין הגדול והנורא ששם יהיה הבירור הגמור.

כלומר - הדין של יום הדין הגדול והנורא הוא דין שמברר כל דבר בבריאה ממה הוא מורכב, וכשהוא מברר כל דבר ממה הוא מורכב, הרי שהוא מפקיע אותו מתפיסת ה'ערב-רב' של התערובת.

הרי הוא נקרא דייקא 'ערב רב' משום שהוא לא 'ערב-זעיר' דהיינו תערובת קטנה, אלא 'ערב רב' - תערובת גדולה, ולכך אין בכח האדם בעבודתו לברר את הדברים רק מההארה העליונה הזו

ג. ובלשון אחר - 'הקב"ה מדקדק עם חסידיו כחוט השערה'.

שורשי הכוחות של יום הדין הגדול והנורא שמתגלים בעולם

את ה'גדול', את ה'גבור', את ה'נורא' שזה בבחינת 'יום הדין' ואת ה'נורא'.

והכוחות הללו של ה'נורא' שמונח ביום הדין הגדול והנורא שיהיה לעתיד, ממשיכים להווה את מה שהולך להיות בעתיד.

ניתן את הדוגמאות הברורות שמתגלים בעלמא דידן - הרי במקביל ללשון חז"ל שהובא לעיל 'שית אלפי שנין הוי עלמא וחד חרוב', ישנה עוד לשון בחז"ל - "עתיד הקב"ה להחזיר את כל העולם כולו למים" שזה יהיה האופן של ה'חד חרוב' לעתיד לבוא, וזה הגילוי של 'יום הדין הגדול' בבחינת מים שנאמר אצל אברהם.

והכח הזה נמשך להווה כמו שאנחנו רואים בשנים האחרונות שיש ריבוי עצום של מקומות שהמים שוטפים אותם.

וכמו כן, על הזמן של יום הדין הגדול והנורא יש את לשון הגמ' הידוע - "עתיד הקב"ה להוציא חמה מנרתיקה, צדיקים מתרפאין בה ולא עוד אלא שמתעדנין בה ורשעים נידונים בה" שזה בחינת 'יום הדין' שמברר את מידת האש של

נתבונן להבין ברור - הכוחות שמתגלים בדורות אחרונים בכלל ובדרא בתרא דידן בפרט, אין עיקרם מהאור שהיה בעבר אלא מהאור שיהיה והיינו שהכח שיהיה בעתיד, הוא זה שממשיך וחודר לתוך העולם דידן, ומעט ממה שיהיה לעתיד לבוא נמשך לכאן, לעלמא דידן.

וראשית נחדד, האור של יום הדין הגדול והנורא מורכב משלושה חלקים שעל שמם הוא נקרא 'יום הדין הגדול והנורא':

יום הדין הגדול והנורא בא לברר את מידת הגדול שזהו מידת החסד של אברהם אבינו בבחינת מים כמו שנאמר אצל אברהם "יוקח נא מעט מים", וכמו כן הוא נקרא יום הדין כי הוא מברר את מדת הדין של יצחק שבבחינת "פחד יצחק אבי היה לי", וכן הוא מברר את מידת נורא שמתגלה אצל יעקב אבינו שאמר "מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלקים וזה שער השמים".

ולכן הוא נקרא "יום הדין הגדול והנורא" כיון שהוא מברר את כל שלושת שרשי הכוחות שמתגלים אצל האבות הקדושים שהורישו את מידותיהם לבניהם, וביום הדין הגדול והנורא מבררים את כל שלושת החלקים הללו.

מחריב, אבל זהו ריבוי שמעבר לשיעור של העולם והרי שמתגלה בו ה'חד חרוב'.

והאש שבוקעת ומכלה מקומות רבים מאד, זה מכח ה'מוציא חמה מנרתיקה' דלעת"ל שמתחיל להתגלות, שכח זה חודר לתוך העולם ומכלה מכח האש.

ובאופן הזה, האור שמאיר מכח יום הדין הגדול והנורא, הוא השורש הפנימי שמברר את כל מעשי הנבראים עד הדקות הגמורה שבהם.

יצחק אבינו, זה החור שהולך ומתרחב בעולם^ד, שגורם להתגברות החום.

וכמוכן ההגדרה הפשוטה היא שזה לא ענין טבעי כפשוטו אלא הכל נעשה בהשגחה פרטית.

אבל בלשון מדוקדקת - זה הכוחות שעתידים להיות, שמתחילים כבר להיכנס לתוך העולם.

והרי שמכח ה'מחזיר את העולם כולו למים' דלעת"ל, נעשה בהווה ריבוי של מים שמחריב מקומות, ואפילו אם איננו

מדרגת "עתיק" - הכח הקדום יותר והכח שמעתיק לעוה"ב

הישן והעתיק יותר, הוא הכח של ה"עלה במחשבה" לברוא את העולם במידת הדין.

אבל יתר על כן מה שהוא נקרא "עתיק", זה כמו שאומרים חז"ל מלשון "זיעתק משם אהלו", שמונח בו כח להעתיק ממקום למקום.

וביתר חידוד - הכח הזה של הדין שמתגלה מכח מדרגת "זיעתק" לך כתר מלוכה, הוא מוגדר בלשון חז"ל "עתיק יומין" שמשמעותו - הכח הישן יותר, העתיק יותר, וזהו לשון חז"ל שהוזכר, "מתחילה עלה במחשבה לברוא את העולם במידת הדין", ורק לאחמ"כ "שיתף עמו מידת רחמים", והרי שהכח

ההנהגה בתקופתינו - תחילת זמן המעבר לעולם הבא

ובכל השנים הללו, החל משנת תש"פ ואילך, התחיל להתגלות הכח שמעביר ומעתיק את העולם למצב של ימות

נעמיד את הגדרת הדברים בבירור - ההנהגה העליונה הזו, שנקראת העתקה, היא הכח שמעביר את הבריאה מעולם הזה לימות המשיח ולעולם הבא.

ד. [במה שנקרא בשפת העולם 'שכבת האוזון'].

ומה שמתגלה שכסדר בשנים הללו יש טלטלות בעולם שמטלטלים את הכל ממקום למקום וממצב למצב, זהו משום שמכאן ואילך, כל השנים האלו עד עת ביאת גואל במהרה בימינו, הינם שנים של מעבר שעוברים מהעולם הזה לעולם הבא.

משיח ושל עולם הבא, זוהי ההנהגה העליונה שנקראת העתקה.

ובהנהגה הזאת - מה ישאר כאן ויתכלה, ומה יעבור לשלב הבא - זהו הבירור של יום הדין הגדול והנורא.

הגדר של 'עת צרה' בתקופה זו - בירור מה עובר לעוה"ב

והרי שכאן עומד הבירור, מי עובר מכאן לשם, ומה הם אותם חלקים שיעברו מכאן לשם.

וכמו שברור - רק חלקי הטוב יכולים לעבור לשם, חלקי הרע אינם יכולים לעבור, מי שעושה תשובה, בתחילה ע"י 'איתכפיא' ולאחר מכן ע"י 'איתהפכא', הרי שחלקי הרע עצמם נהפכים לטוב וכלשון חז"ל שתשובה מאהבה הופכת את הזדונות לזכויות. ועי"כ גם החלקים הללו עוברים מכאן לשם, אבל בכללות, רק חלקי הטוב יכולים לעבור לעולם הבא.

והרי שמכאן ואילך, כל מה שקורה בעולם בשנים הללו, הם בירורים, והבירורים הללו ייעשו עוד יותר דקים ועוד יותר דקים, ומה מתברר מכח אותם בירורים? - אלו חלקים יעברו מהעולם הזה לעולם הבא, ואלו חלקים ישארו.

ומצד כך, צריך להבין, שמכאן ואילך, אף כשמגיעה עת צרה - זה לא רק בהגדרות הכלליות של 'מידת הדין מתוחה'.

זה לא רק בהגדרות הכלליות שהכל נעשה בהשגחה פרטית.

וזה לא רק בהגדרות הכלליות שזהו זמן שצריך להתפלל, וכו', ואף שבודאי כל ההגדרות הללו אלו הם דברי חז"ל והם נכונות.

אבל הם נכונות ככל מצבי הצרות שהיו בכל ימות עולם, אך בשנים הללו, כשמגיע מצב שנמצאים בעת צרה, אף שבודאי כפשוטו יש צרות ויש צער מכח הצרות, אבל זה לא רק מכח ההגדרה הכללית של 'עת צרה', אלא בשנים הללו זוהי עצם מדרגת הזמן - העולם עצמו נמצא במצב של מעבר מהעולם הזה לעולם הבא.

הרע שנמצאים בכל טוב, יתקיים בהם - "מחה תמחה את זכר עמלק".
זה עומק ההנהגה הפנימית שהקב"ה מנהיג את עולמו בדור דידן.

וכיון שבכל רע יש ניצוץ של טוב, הרי שגם מהרע תתברר ותצא נקודת הטוב, וכמו כן לאידך גיסא, בחלקי

שני השלבים בעבודת האדם שבדור דידן

שהוא מתנתק והולך מהתכלית של עולם הבא והוא נקבע במדרגת העולם הזה, ומכח מדרגת העולם הזה, כיון שבתערובת הזו הרוב הוא רע - אזלינן בתר רוב - ואותם חלקי טוב שעדיין נמצאים באותה תערובת, עליהם יאמר "וצרפתים כצרוף את הכסף" שנצרך עבורם צירוף מיוחד על מנת להוציא את אותם חלקים טובים, ולצורך זה יצטרכו לעבור בירור דק דק בבחינת "מדקדק עם חסידיו כחוט השערה" - יצטרכו לזה דקדוק עצום.

וא"כ, ראשית - העבודה של כל אדם ואדם ללא יוצא מן הכלל כלל וכלל, היא להתנתק מהמקום שבו נמצאת בפועל התערובת הגמורה.

אבל זולת כך, אם האדם איננו מתנתק מהתערובת הגמורה, הרי שרק כוחות בודדים מכוחות נפשו יוכלו לעבור מהעולם הזה לעולם הבא, אצל כל אדם ואדם לפי חלקו.

ונתבונן להבין לפי"ז את מהות העבודה הנדרשת מהאדם בדור דידן - כיון שמצדו יתברך, כל ההנהגה הפנימית היא באופן של בירורים, לכן גם מצד האדם, עומק העבודה הפנימית המוטלת על כל יחיד ויחיד היא לברר את נפשו, וכשהאדם יברר מצדו, אז יתקיים בו "אם יש דין למטה, אין דין למעלה".

אמנם, כיון שהתערובת טוב ורע הגיעה באחרית הימים למדרגת התערובת הגמורה, לכן, עבודת האדם מצד כך, נחלקת לשני חלקים, שני שלבים.

השלב הראשון - שזה השורש של כל העבודה - הוא לצאת מהמקום של התערובת הגמורה, כי אם האדם נמצא בתוך התערובת הגמורה, אם כן איננו יכול כלל להתקיים ולעבור לשלב הבא שאין בו תערובת, למדרגת העולם הבא, ולכן, כל זמן שהאדם מונח בתוך הכלים של הנו"ן שערי טומאה שהם מקום התערובת בפועל ממש, הרי

כח המסירות נפש הנצרך לאדם בעבודת הבירור

והחלק השני בעבודת האדם הוא - "ואנכי פניתי הבית" - ולא דוקא במוכח של בית כפשוטו אלא בכלל זה הגוף שהוא בכחינת בית לנפשו של האדם - ובתוך הבית הזה ישנם הרבה דברים, ונצרך לאדם הבירור, לברר לאט לאט את אותם חלקים שאינם טובים בנפש - וככל שמאיר יותר האור העליון, הבירור נעשה מהר יותר, והרי שהאדם מברר מה הם חלקי הרע שבתוכו, והוא עובד עליהם לעוקרם, והוא מוכן למסור נפש בשביל להוציא את אותם חלקים מנפשו.

ומה שהוא מצד עצמו לא יספיק להשלים, על זה נאמר "לא עליך המלאכה לגמור", וה' יגמור בעדו, לעולם אי אפשר להספיק להשלים את העבודה, ותמיד סדר העבודה הוא "תחילתה עבודה וסופה גמול" כלשון הרמח"ל במסילת ישרים בפרק הקדושה.

זה א"כ, השלב הראשון שצריך להיות אצל כל אדם ואדם, כח של התנתקות - שהוא הוא כח ההעתקה, [נתק-עתק, שורשים קרובים בלשון הקודש] שהאדם מעתיק את עצמו מהעולם של התערובת גמורה מכח שהוא מנתק את עצמו משם, ועי"כ הוא מעתיק את עצמו לעולם הבא.

ולשם כך נצרכת התנתקות בפועל ממש. ובכוחות הנפש צריך להשתמש לצורך כך בכח של מסירות נפש, כיון שהתערובת הזו היא בבחינת "כיון דאדיק בה כמינות דמיא" ויתר על כן, כאן זה לא 'כמינות' אלא זה מינות ממש, ולכן מוכרח להיות אור של מסירות נפש בשביל שהאדם יצליח להתנתק בפועל מאותה תערובת, זהו א"כ החלק הראשון שהאדם צריך לפעול.

התהלכות שהקב"ה מוליך בעולם

בענפים כפשוטו, מצד הענפים נצרך אמנם, לתקן הרבה מאד מאד דברים, אבל אם מתקנים רק את הענפים, הרי ש'העיקר חסר מן הספר'.

אבל כשרואים את השורש ומתוך השורש באים לברר את הענפים, זה

צריך להבין את המהלך העמוק שהתחלנו לעבור אותו, ואנחנו נמשיך לעבור אותו, עד שיעלה רצון לפניו יתברך שמו שבפועל יבוא משית.

צריך להסתכל עמוק על מציאות הדברים בשורשים שלהם ולא רק

בלי השורשים הפנימיים שמניעים את התנועה הכללית של הדברים, אך כשרואים את התמונה הכללית מהשורשים, המבט הוא שונה לגמרי.

כשרואים את שורש התנועה הכללית, הרי שמבינים ששורש כל הקלקול נעשה ע"י תערובת, מאז חטא אדם הראשון באכילה מעץ הדעת טוב ורע שהיו מעורבים זה בזה, ושורש כל ימות עולם הוא לתקן את הרע ולהופכו לטוב, ולהסיר מהטוב את הפסולת שעדיין לא נתקנה.

ומצד כך, באחרית הימים שהתערובת הגיעה למדרגה של 'אדיק ביה', הרי שהיא באופן כזה שאין כח בנברא בעצמו להאיר את הבירור הזה, רק מכח הבירור של העולם העליון אפשר לברר אותו, שזה הבירור של יום הדין הגדול והנורא, שמתחיל להתגלות בכל תהלוכות העולם שהקב"ה מוליך בכל השנים האחרונות.

העומק הפנימי של כל צורת העבודה בכלל - ובאחרית הימים בפרט.

והאופן שבו הקדוש ברוך הוא מוליך את בריאתו בזמנים האלו ומכאן ואילך, הוא שבהכרח לא יהיה זמן רגוע ממושך כאן בעולם הזה עד אחרית הימים, כיון שהבריאה נמצאת בנקודת מעבר מהעולם הזה לעולם הבא.

כל בר-דעת רואה את תהלוכות העולם שהקב"ה מוליך בכל השנים האחרונות, אין יציבות של הדברים לזמן ממושך אלא הדברים נעקרים באופן קיצוני והם מתגלגלים וחוזרים ומתגלגלים ממצב למצב, אין יציבות כאן בעולם.

מי שלא רואה את הדברים באופן הפנימי שלהם אלא מצד החיצוניות, הוא מקבל יסורים באהבה, ואם הוא חי עוד יותר פנימה - הוא מחפש במה להתחזק וכלשון חז"ל "ד' דברים צריכים חיזוק", ובוודאי כל דבר שהאדם מתחזק בו הוא מעלה, וכל אחד - כפי נטיית נפשו, מוצא את הדברים שצריך לתקן, לפעמים הוא מועיל לעצמו ולפעמים הוא מנסה גם להועיל לרבים.

אבל אפשר להסתפק בכל זה רק כשלא רואים את התמונה הכללית, או שרואים את התמונה הכללית בחיצוניותה

תוקף חיוב הבירור שבא מתוך תודעת המעבר וההעתקה לעוה"ב

ככל שהאדם מבין שהוא נמצא עכשיו בשלב של מעבר מהעולם הזה לעולם הבא, וימים של מעבר הם בבחינת עיבור - הריון מלשון מעבר, ימים של "הרת עולם" שעוברים מהעולם הזה לעולם הבא, הוא מבין שאין לו כבר שום שייכות לעולם הזה כלל וכלל, כאדם שמכר את ביתו והוא כבר הזמין את ההובלה שתוביל אותו למקום הבא והוא מתחיל להוריד את החפצים מביתו - שכבר אין לו שייכות לבית שבו הוא נמצא.

זה הניתוק של האדם מהעולם הזה מכח האור שהקב"ה כבר מאיר, ומהמקום העמוק הזה מתגלה ה"ויעתק משם אהלו", מתגלה שנעתקים מכאן, וע"י כן האדם יכול לבטל בחוש בנפש את החיבור שלו כאן לעולם, הוא כבר לא מחובר לכאן.

ועל גבי כך, יש את הבירור הפנימי מה עובר מכאן לשם, שזה עומק העבודה הפנימית שמוטלת על כל יחיד ויחיד לברר את עצמו כמו שנתבאר.

אבל גם את הבירור הזה, לא היה יכול האדם לעשות מכח עצמו אלא מעט מזעיר - ורק מכח האור של יום הדין הגדול והנורא שבו מתגלה עומק

ולפי"ז - מי שלא יברר את עצמו, הקב"ה יברר אותו - שזה הבירור של יום הדין הגדול והנורא, אבל מי שיברר את עצמו, עליו נאמר "כשיש דין למטה, אין דין למעלה", כלומר, אם האדם בירר את עצמו עד המקום שהוא יכול לברר, הקדוש ברוך הוא יגמור בעדו.

אצל מי שיברר את עצמו עד המקום שידו מגעת, לא יתגלה 'יום הדין הגדול והנורא' באופן של תוקף הדין הגמור, אלא דייקא יתגלה אצלו מידת 'הגדול', מידת חסדו יתברך שמו שתאיר בו ותשלים אצלו את הבירור, וכדוגמא שורשית - מה שאומרים חז"ל "חשב לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה", וכמו כן כאן - מי שהתחיל את הבירור ואיננו יכול להשלימו, חסד ה' יגמור בעדו.

אבל מי שלא יברר את עצמו - אם הוא מחובר לתערובת הגמורה, הרי שההתנתקות של חלקי הטוב שבו תהיה, חס ושלום, באופן של "אם לא בחימה שפוכה אמלוך עליכם", וכמובן, כמות חלקי הטוב ואיכות חלקי הטוב שיצאו ממנו הולכים ונקטנים, כיון שהוא נמשך אחרי התערובת המרובה שנמצאת בתוכו, שהיא מושכת את החלקים הטובים הללו אל מקום הרע.

מתבררת בכח עמלו של האדם בצירוף לאור העליון שמאיר.

זה עומק העבודה של אחרית הימים שבהם אנחנו נמצאים.

הבירור, מאיר לאדם האור שהוא ג"כ יכול לברר את עצמו יותר דק ויותר דק.

ואז, האדם לא מחכה עד שהקב"ה ידקדק את הדקות הזו [-שזהו הלשון דקדוק מלשון דק-דק] אלא הדקות הזו

האור של יום הדין הגדול והנורא שהאיר לזמן מה בתקופת השואה

שבתוך מדרגת עולם הזה לא יכול להיות כזה דין, וכיון שמתוך העולם הזה לא שייך כזה דין, הרי שהיה אז גילוי של יום הדין הגדול והנורא שהתגלה ממנו כח של בירור, אלא שלאחר מכן הוא נסתלק לזמן.

והקב"ה חזר ונתן את אותם שנים הללו שבהם אנחנו נמצאים, עד ביאת גואל צדק במהרה בימינו, בשביל שנחזור ונברר את הבירור מכוחנו.

בזמן השואה הבירור היה - מיהו יהודי, ובשנים הללו חוזרים ומתבררים כל החלקים כולם שנמצאים בתוך נפשו של האדם, כל חלקי הטוב לעומת כל חלקי הרע.

הבירור הראשון התחיל אז, וכל אלו שהתרחקו ממקור מחצבתם - חזרו

וצריך להבין, שכבר היה זמן שהאור הזה הפציע ונכנס לתוך העולם, אלא שזה כמו בדוגמא היסודית המבוארת בדברי רבותינו כידוע מאד שבליל התקדש חג הפסח, מאיר האור העליון ולאחמ"כ הוא מסתלק, ואחר כך הוא חוזר ומאיר בשלימותו ביום החמישים - יום שניתנה בו תורה, כלומר - אחרי ליל פסח, האור הזה מסתלק, ואז יש את העבודה של 'תספרו חמישים יום' שזהו המ"ט ימים של הספירה, ואז, לאחר העבודה של הבירור שבאה מהתחיתונים, חוזר האור ומאיר ביום החמישים.

וכמו כן בכח של יום הדין הגדול והנורא שהוא כח שמברר, הכח הזה - כמו שידוע לכולם - התגלה בזמן השואה.

הרי הדין שהתגלה שם לא היה באופן שהשכל יכול להכיל אותו - כלומר,

מתחילה להתגלות באופן של קביעה וקיימא.

בתקופת השואה כל בר-דעת היה יכול לראות איך נראה יום הדין הגדול והנורא - ועל אף שגם אז פנימיות הבריור לא התגלתה - היו שם נשמות מכל הדורות שהיה בהם חלקים שהוצרכו תיקון, ולא היה כח לתקן אותם אלא ע"י אור של מסירות נפש למות על קידוש ה', ומכח אותו מהלך שהקב"ה האיר באותו דור, היה להם את הבריור הנצרך והם באו לשלימות תיקונם, זה ציור מועט לדבר שהתגלה בזמן השואה, איך נראה יום הדין הגדול והנורא.

וגילו להם והבהירו אצלם את שורש היהודי שבהם.

וכאן בתקופתנו חוזר עוד פעם אותו בירור - אבל בשונה מאז שהבירור היה לזמן מסויים והוא נפסק, כאן הוא כבר לא יפסק, וכפי שנתבאר - כמו שההארה שישנה בליל פסח מסתלקת, ויש את המ"ט ימים של העבודה מצד האדם, ולאחר מכן מתגלה שלימות האור, כך מתגלה גם בסדר הזמנים במהלך ההארה שמגיעה מיום הדין הגדול והנורא, שבתחילה היא האירה לזמן מועט של כמה שנים בתקופת השואה ונסתלקה, ועכשיו בשנים הללו היא

הבריור של 'זקן מלא רחמים' שיתגלה אצל מי שיברר את עצמו לפי כוחו

החלקים הטובים, ומה הם החלקים הלא טובים שנצרך להתנתק מהם. וכמו שנתבאר - הקב"ה לא תובע מהאדם שיברר את נפשו מעבר לכוחותיו, אבל אם האדם יברר לפי כוחותיו, הקב"ה ישלים את הבריור. - ואז הבריור שיתגלה אצלו יהיה באופן של 'זקן מלא רחמים' שמצטרף ל'דינא דמלכותא דינא' בבחינת 'עוקר מכסא דין לכסא רחמים'.

ובתקופה של השנים הללו - אף שאיננו יודעים מה ארכו של זמן זה ומה שיעורו, אבל אנחנו נמצאים בזמן שכל יחיד ויחיד יכול עדיין לברר לפי כוחו את הבריור הנצרך אצלו.

וראשית, צריך להתנתק מהתערובת המוחלטת של שער הנו"ן - 'ואם לא עכשיו, אימתי'...

ושנית, נצרך לכל יחיד לברר בחלקי נפשו, לפי ערכו ולפי כוחו, מה הם

נקווה שהדברים לא יתקבלו ח"ו באופן של אוזן ערלה אלא בבחינת "אוזן מילים תבחן" (איוב י"ב, י"א), ושהדברים לא יהיו רק בגדר של על לבבך אלא בתוך לבבך.

ושנזכה בעזר השם, שכל ישראל - כל אלו שהם נשמות ישראל באמת, יבררו את הברור שהם יכולים לברר איש לפי ערכו, ואז, הקב"ה ישלים את הברור במידת חסדו יתברך, בבחינת 'הגדול' שביום הדין הגדול והנורא.

ומכל חלקי הטוב שגנוזים בנשמותינו, יוסר כל לכלוך וכל רבב, וכל החלקים האלו יעלו יחד לקרבן לפניו יתברך שמו, לקרבן שהוא הקירוב להיות עמו ואצלו יתברך שמו מתוך רחמים, מתוך אהבה וחסד ולא מתוך תוקף הדין שכבר מתחיל להתגלות.

שנזכה לגילוי שלם של הקדוש ברוך הוא מתוך אהבה ורחמים 'ויתנו לך כתר מלוכה'.

אבל מצידנו, אחרי השלב הראשון של הניתוק המוחלט משער הנו"ן של הטומאה שהוא התערובת המוחלטת שאין לאדם כמעט בכלל כח לברר אותו - העבודה למעשה היא להיכנס לאופן הפנימי יותר של הברור, ברור של חיבור להקב"ה, ברור של חיבור לתורתו, וברור של החיבור העמוק בנפש לעמו ישראל באהבה.

אלו הם הברורים העמוקים, ומכאן ואילך מוטל על כל יחיד לברר את נפשו הפרטית, שרשיה וענפיה.

זהו עומק ההנהגה שה' יתברך מנהיג את עולמו, וברחמיו יתברך שמו, הוא עוד השאיר לנו זמן לברר את חלקינו כפי מה שאנו יכולים לברר.

כמה הוא הזמן, איננו יודעים, אבל הוא ית"ש, השאיר את אותו זמן בשביל הברור הזה.

כל יחיד ויחיד צריך להכניס את עצמו לתודעת מעבר מהעולם הזה, וכמו שכשהוא עובר לבית אחר, הוא מברר איזה חפצים הוא מעביר לבית הבא, ומה הם הדברים שהם בגדר פסולת וחבל להעביר אותם, באופן הזה הוא מברר את כל קומת נפשו.

בהחזר
איש
מלחמה

'בחור' - איש מלחמה

בחור - כדוגמא שנאמרה בקרא "בחורים וגם בתולות", זמן הבחרות אצל הזכר המקביל לגדר של בתולה אצל נקיבה, ומבואר ברבותינו שעיקר מה שמתגלה אצל האדם בזמן הבחרות הוא הכח של גבורה, ובדרך רמז - בחור בגימטריא גבורה.

וכמו שאומר הרמב"ם כידוע במורה נבוכים (ח"ג פרק נ"א), שבזמן הבחרות של האדם כוחות הגוף מתגברים בו, ומכח כך, הכח של המידות המזוככות וק"ו הכח של השכל הזך, עדיין נעלמים באדם על דרך כלל.

וזוהי ההגדרה של בחור שמצאנו ביחס למלחמה וכדוגמא שנאמרה בקרא "ושמונים אלף בחור עושי מלחמה" (מלכים א' י"ב כ"א) היינו משום הגבורה הנצרכת במלחמה, ולכן ביסוד הדברים הבחור שהוא בעל גבורה, הוא זה שיוצא למלחמה.

ביחס לתכסיסי המלחמה האם להילחם וכיצד להילחם, שזה מה שמכין למלחמה, זה שייך יותר לזקנים בבחינת 'נוטל עצה מן הזקנים' וכדברי הגמ' שכשבני ישראל היו יוצאים למלחמה יש סדר גדרי דינים של יציאה מלחמה שצריכים שיהיו, צריך יועץ, אורים ותומים וכו', אבל ביחס למלחמה עצמה בפועל, זה שייך כבר לבחור שהוא ה'איש מלחמה'.

שורש המידה של 'בחור' המתגלית אצלו ית"ש

ושורש הגילוי של מדרגת בחור מצידו יתברך שמו כידוע, היה במלחמה שהיתה בין ישראל למצרים בקריעת ים סוף כמו שנאמר בקרא "ה' ילחם לכם" שעל זה אומרים חז"ל "בקריעת ים סוף נגלה להם כבחור איש

וכאשר זוכים,
הרי שעולים
למעלה

מהמלחמה
התחתונה

... ומשם עולים
ודבקים במדרגת

המלחמה של
ביטול יצרא
דעבודה זרה.

וכאן מונח
שלימות תוקף
אור הגאולה
במדרגה
השלימה של

"זיהי ידין
אמונה".

רכב בחור" (שמות יד ז') שהם דייקא שש מאות כנגד שש מאות ריבוא נשמות ישראל.

והרי שכאן השורש וההתחלה של המלחמה הראשונה שהיתה בכנסת ישראל, ומכאן ואילך כשהם היו במדבר, היו כמה וכמה מלחמות, מלחמת מדין, מלחמת סיחון ועוד ולאחמ"כ כל המלחמות שהיו בכניסתן לארץ ישראל, וכך בכל המלחמות כפי שמבואר בנ"ך כסדר.

ומ"מ א"כ, שורש המידה הנקראת בחור, מתגלה דייקא במלחמה הראשונה שהיא המלחמה השורשית בין כנסת ישראל למצרים בקריעת ים סוף.

מלחמה", והרי שעיקר הזמן שהיה גילוי של הקב"ה לכנסת ישראל באופן של בחור במלחמה, זה היה במדרגה של קריעת ים סוף, ועל אף שהיו מלחמות שקדמו למלחמת ישראל עם מצרים כמו מלחמת ארבעת המלכים עם החמישה ועוד מלחמות שהיו, אבל הם לא מלחמות בין כנסת ישראל לאומה אחרת^א, רק ביציאתם ממצרים לאחר שבמצרים התחילה להתהוות הכנסת ישראל - שהשלמה של זה היתה במתן תורה - שם מתגלה מלחמה בין כנסת ישראל שיצאו ממצרים לבין מצרים, ולכן, כנגד שש מאות ריבוא ישראל שיצאו ממצרים, בא פרעה להילחם עמם באופן שהוא לוקח עמו "שש מאות

השורש הפנימי להצליח בכל המלחמות כולם

ש"ה' ילחם לכם ואתם תחרישון" זה השורש הפנימי של המלחמה, וה'ילחם לכם' היינו שאז הקב"ה מתגלה 'לכם' - לכנסת ישראל באופן של בחור "נראה להם כבחור איש מלחמה" שבחור הוא בגימטריא גבורה כמו שהוזכר, וזה א"כ השורש הפנימי שנמצא בכל המלחמות, ומכאן ואילך בשאר המלחמות הכנסת ישראל יוצאים גם בפועל למלחמה, אבל לעולם, על מנת שהם יוכלו

ובמלחמה הזו נאמר 'ה' ילחם לכם ואתם תחרישון", כלומר - במקום שהוא השורש של כל המלחמות כולם בקריעת ים סוף, שם לא היה מלחמה כפשוטו שהכנסת ישראל נלחמים, אלא ה' נלחם בשבילם, שאר המלחמות כמו מלחמת מדין ומלחמת סיחון ועוג, היו מלחמות שהכנסת ישראל נלחמו בפועל, אבל במלחמה שמוזכרת בכנסת ישראל בפעם הראשונה בתורה, שם מבואר

א ועל אף שבמלחמת ארבעת המלכים עם החמישה, אברהם אבינו נלחם שם, אך זה לא היה מדין כנסת ישראל כאומה.

להצליח במלחמה, צריך לעורר את השורש הפנימי של המלחמה הראשונה של ה"ה" ילחם לכם ואתם תחרישון"

שהיה במלחמת קריעת ים סוף. אלו הם דברים ברורים ויסודיים בשורש כל מציאות המלחמה.

שורש הגבורה שמכחה נקרע הים היא הגבורה על 'יצרא דעריות'

וכמובן, משורש הכח המתגלה בקריעת ים סוף, מתגלה באחרית הימים המלחמה שנלחם בה משיח בן יוסף את מלחמותיהם של ישראל שהרי כמו שאומרים חז"ל כידוע מאד "מה ראה הים וינוס" - ראה ארונו של יוסף" והיינו שההתלבשות של ה"ה" ילחם לכם" היה בארונו של יוסף, ולכן גם באחרית הימים, ה"ה" ילחם לכם" מתלבש במשיח בן יוסף שנלחם את מלחמותיהם של ישראל, והוא מעורר את ה'ראה ארונו של יוסף' שבו מתגלה כח הגבורה שבמלחמה.

כאן להדיא שמה שנאמר בתחילה "כי תצא למלחמה על אויבך" שזה מתפרש באויבים כפשוטו, אף שהמלחמה מתחילה באויבים כפשוטו, אבל מיד מגיעה המלחמה היותר שורשית שהיא מלחמת היצר הרע ולכן נאמר מיד לאחר מכן שעומד לפני היוצא למלחמה הנסיון שהוא רואה אשת יפת תואר, שע"ז נאמר להדיא שסיבת ההיתר הוא מכח יצר הרע שהתעורר כאן, והרי שמלחמת היצר היא מה שמונחת כאן בפנימיות המלחמה.

ודייקא היצר הרע המתגלה כאן הוא של אשת יפת תואר וכדברי חז"ל כידוע "רובם בעריות וכולן באבק לשון הרע" - וזה רמוז בבחור עצמו שהוא אותיות רוב-ח', והיינו שעיקר המלחמה שמתגלה בבחור שנצרך לה גבורה בבחינת "גבור הכובש את יצרו" זה דייקא על יצרא דעריות, וזה מה שמצינו בבוועז שהוא נקרא גבור וכמו שאומרים חז"ל שעיקר גבורתו התגלתה במה שהוא כבש את היצרא דעריות שלו.

ובעומק יותר, הרי כדברי החובת הלבבות כידוע עד מאד, הפנימיות של המלחמה היא מלחמת היצר, ומצד כך כשנאמר בקרא "כי תצא למלחמה על אויבך" מצד הפנימיות, במלחמת היצר הכתוב מדבר, וגילוי הדבר הוא במה שנאמר שם בהמשך הפסוקים "וראית כשביה אשת יפת תואר" וגו' שזה כל הדינים של היתר יפת תואר, וע"ז אומרים חז"ל "לא דיברה תורה אלא כנגד יצר הרע", והרי שמפורש

יצאו מהמקום התחתון באות ברית קודש, אלא יצאו לעילא י' טיפות מה' האצבעות של ב' הידים כמו שהרחיבו רבותינו בעומק הדברים.

ומ"מ, מכח ההתגברות של יוסף במלחמת היצר, נאמר "ראה ארונו של יוסף" שמכח כך דייקא נבקעו המים, כלומר - מכח ההתגברות שלו על הטיפות מים שלא יבואו לידי קלקול, הטיפות הללו שנתקנו, זה גופא מה שהתגלה בקריעת ים סוף שנבקעו המים.

ובעומק מונח כאן א"כ, ששורש המלחמה הראשונה שנמצאת בתורה שהיא מלחמת קריעת ים סוף, היא היא עומק מלחמת היצר להתגבר על הפגם דעריות באות ברית קודש שהיה ביוסף, וזה עומק הגבורה שמתגלה בבחור שזהו ה"ראה ארונו של יוסף" כמו שנתבאר.

וזהו א"כ שורש מלחמת היצר שמתגלה בקריעת ים סוף שהרי כמו שהוזכר מדברי חז"ל "מה ראה הים וינוס - ראה ארונו של יוסף" כלומר, שהסיבה שהים נס זה מכח שהוא ראה את השורש של גבורת המלחמה שהיה ליוסף שעיקר המלחמה שהיתה אצלו היא בנסיון שלו באות ברית קודש באשת פוטיפר, ומכח שהים ראה את הגבורה שהתגלתה ביוסף, הוא נקרע.

ובמלחמה שהיתה אצל יוסף, כמו שאומרים חז"ל על הפסוק "ויפוזו זרועי ידיו - ויפוזו מבין זרועי ידיו", עיקר המלחמה היתה אם יהיה ח"ו פגם של טיפות מים שיצאו באופן של פגם ובזה יוסף נלחם והתגבר על יצרו², ומה שהוא התגבר שלא יצאו הטיפין הללו. היינו שהטיפות לא יצאו ממקומם אלא "מבין זרועי ידיו" כמו שדורשים חז"ל מהפסוק, והיינו שמכח גבורתו הם לא

השורש הפנימי של ההתגברות על יצרא דעריות הוא "ה' ילחם לכם"

ובעוד מקומות "יצרו של אדם מתגבר ומתחדש עליו בכל יום ויום ומבקש להמיתו ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו אין יכול לו", כלומר - מבואר כאן בדברי הגמ' להדיא שבכל מלחמת היצר האדם אינו יכול לנצח, שהרי יש

ולפי"ז, מה שנאמר בקרא "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון" לא נאמר רק כפשוטו על המלחמה במצרים, אלא דייקא על שורש המלחמה הפנימית להתגבר על הפגם דעריות, וביאור הדבר - שהרי כדברי הגמ' בקידושין

הדברים האדם צריך להילחם כפי כוחו, אבל כשהאדם נלחם כפי כוחו, והוא עולה למדרגה העליונה יותר, הרי שמאיר לו האור העליון של שורש כל המלחמות כולם - שבפועל זה התגלה בקריעת ים סוף, ובקומת הנפש זה הגילוי של ההתגברות על יצרא דעריות שזהו ה"ראה ארונו של יוסף".

כאן 'יצרו מתגבר עליו' - גבורה של היצר והאדם אינו יכול לו. - ומכח מה האדם יכול לעמוד כנגד היצר? - מכח 'ה' ילחם לכם ואתם תחרישון', והיינו שהעומק הפנימי של כל מלחמת היצר היא שהקב"ה עוזרו.

ואמנם, הני מילי כשהאדם נמצא במדרגה של קריעת ים סוף שאז נאמר "ואתם תחרישון", אבל וודאי שבתחילת

עומק הבחירה אצל הבחור

מכח רתיחת הדמים שישנה שזה מעורר את כח המדמה שמערב את המידות, וכמו שנתבאר רבות במקומות אחרים ששורש המידות הם ב'מדמה', ויתר על כן, גם שכלו איננו זך מכח רתיחת הדמים שעולים למח וגורמים לידי כך שהמוחין שלו אינם מזוככים.

אבל בעומק יותר, כח הגבורה שמתגלה אצל הבחור, היא לא רק מצד כח גבורת גופו אלא מצד גבורתו במלחמת היצר.

והרי שאצל הבחור נמצאת הבחירה בין שתי הקצוות שבו, הקצה האחד זהו תוקף התאוה של ימי הנעורים, אבל מאידך נמצא אצלו גם הקצה השני

והרי שעל המלחמה הפנימית הזו נאמר בעומק "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון", ועל שם כן בחור נקרא בחור מלשון בחירה כי עיקר הבחירה - מצד המדרגה התחתונה של הבחירה - 'מתגלה אצל האדם בזמן בחרותו, שהרי בהיות האדם בחור יצרו תוקפו וכלשון חז"ל "כאש בנעורת", וכן - "מה יעשה הבן ולא יחטא", שאז מתגלה תוקף כח היצר שבאדם, ושם א"כ, מתגלה תוקף המלחמה, ולכן בזמן היות האדם בחור מתגלה עומק כח הגבורה.

בחיצוניות כמו שהוזכר מדברי הרמב"ם, עיקר הגבורה המתגלה בבחור זה במה שיש לו את הגבורה שנמצאת בכח גופו ולכן מידותיו אינם מזוככות

ג. כהמשך של מה שנתבאר לעיל בשורש הקודם, שורש 'בחר'.

ד. וכן בעוד לשונות קרובים לכך בדברי בחז"ל.

שזהו התוקף של הכח להתגבר. - וזה עומק ההארה שמאירה בקריעת ים סוף מצד תוקף מדרגת הבחור.

גילוי ה'בחור איש מלחמה' דקריעת ים סוף

לבסוף העריות] הם הרגוהו לחור והיינו שכיון שעיקר הניסיון שגרם להם בעומק לחטוא בעגל ולעבוד ע"ז הוא יצרא דעריות, שזה ניסיון במדרגת בחור, לכן הם מסלקים את מי שמונע מהם לעבוד עבודה זרה שזה חור, ב' - חור שכנגד הבחור, והרי שמתגלה כאן שהם נופלים מהמדרגה של "זקן מלא רחמים" למדרגת מלחמה של "בחור איש מלחמה".

וביאור הדברים בלשון ברורה - הרי ישנם שני חלקים ביצה"ר, יצרא דעריות ויצרא דעבודה זרה, והגילוי בקריעת ים סוף הוא כנגד יצרא דעריות, והגילוי של מתן תורה הוא כנגד יצרא דעבודה זרה.

ומה שמתן תורה הוא כנגד יצרא דע"ז - זה מה שמתגלה להדיא במתן תורה ששתי הדיברות הראשונות - "אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום" והיינו שב'לא יהיה לך' שהם שמעו מפי הגבורה מונח ההפקעה של היצרא דעבודה זרה. ולעומת כך מדרגת קריעת

ולפי"ז, המשך מהלך הדברים - הרי לעומת מה שבקריעת ים סוף הקב"ה התגלה לכנסת ישראל כ'בחור איש מלחמה', במדרגת מתן תורה כלשון חז"ל, הקב"ה נגלה להם כ'זקן מלא רחמים".

אבל כשבני ישראל לא עומדים במדרגת מתן תורה, ע"ז נאמר בלשון הגמ' בשבת "עלובה כלה שזינתה בתוך חופתה" כשהם נופלים לחטא העגל, ודייקא חז"ל נקטו כאן לשון של זנות דעריות כיון שהם נופלים בחזרה למדרגת מלחמה עם יצרא דעריות.

והשורש של גילוי הדבר הוא בדברי חז"ל הידועים שבחטא העגל "לא עבדו ישראל עבודה זרה אלא כדי להתיר להם עריות".

והרי שזה מה שמונח בעומק של חטא העגל, ולכן דייקא כשהם הלכו לעבוד את העגל היה את חור שמיחה בהם ומנע בעדם, ועל מנת שהם יוכלו לעבוד עבודה זרה [-כדי שיתרו להם

ה וכפי שיתבאר לקמן שזה עליה ממדרגת המלחמה של קריעת ים סוף שהיא כנגד יצרא דעריות ולכן הקב"ה התגלה שם כבחור איש מלחמה.

ים סוף באה להפקיע את יצרא דעריות, וזה מתגלה ראשית במה שאומרים חז"ל בענין עיקר הגאולה ממצרים כידוע עד מאד "בזכות נשים צדקניות נגאלו בני ישראל ממצרים" כלומר - מה שהם נגאלו בזכות נשים צדקניות זהו מכח המלחמה שקיימת עם מצרים ביצרא דעריות, וכשבני ישראל גברו, זה היה

בזכות נשים צדקניות.

וכן זה מה שמתגלה בקריעת ים סוף "כי כאשר ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם" שקריעת ים סוף באה להפקיע בשלימות את הכח של יצרא דעריות.

עומק הגילוי של "לא עבדו ישראל ע"ז אלא כדי להתיר להם עריות" ים סוף

והרי שבתחילה כשבני ישראל עולים מקריעת ים סוף למדרגת מתן תורה, היינו שהם עולים מההפקעה של היצרא דעריות שמכח קריעת ים סוף להפקעה של יצרא דע"ז שבמתן תורה, אבל לאחר מכן כשהם נופלים, מתגלה בדיוק הפוך, הם נופלים מביטול יצרא דע"ז במה שהם עובדים עבודה זרה בחטא העגל, ולאחמ"כ הם נופלים למדרגת יצרא דעריות היפך הביטול יצרא דעריות המתגלה בקריעת ים סוף.

יש את הנפילה בשכל שזה הבחינה של אפיקורס וכדו', וזהו השורש של מדרגת יצרא דע"ז שכנגדו מתגלה במתן תורה ה'זקן מלא רחמים' שהרי כלשון חז"ל "אורייתא מחכמה נפקת", כנגד מציאות השיטות של ע"ז עומדת מדרגת החכמה של זקן שקנה חכמה שמתגלה במתן תורה.

וכנגד מדרגת יצרא בעריות המתגלה דייקא בבחור מתגלה ה"ה' ילחם לכם" שבקריעת ים סוף שזהו הגילוי של "בחור איש מלחמה".

ולפי זה, כשהם נופלים בחטא העגל ממדרגת זקן מלא רחמים ליצרא דע"ז, אין זה נפילה רק למדרגה שקדמה לה שבמקום שיתגלה גם מדרגת 'זקן מלא רחמים' של מתן תורה, מתגלה רק מדרגת "בחור איש מלחמה" של קריעת ים סוף, שמכח כך יש להם את בחינת

ובלשון אחרת והיינו הך - הרי כפי שהוזכר קודם לכן הם נופלים ממדרגת זקן למדרגת בחור, שהרי כלשון הגמ' הידועה בקידושין זקן נקרא זקן מלשון זה קנה חכמה, ומצד כך, כנגד ה'קנה חכמה' יש יצר של דעות פסולות ואפיקורסות, כנגד שכל דקדושה שמתגלה בו בהירות האמונה,

האדם נלחם כפי כוחו ולאחר מכן הוא מתעלה למדרגה של "ה' ילחם לכם" - אבל כשנופלים ל'בחור דקלקול', זוהי נפילה לבחינת ה"שש מאות רכב בחור" של פרעה שעמם הוא בא להילחם עם בני ישראל.

ומה שה'בחור דקלקול' מתגלה דייקא במצרים זהו משום שנאמר בהם "בשר חמורים בשרם וזירמת סוסים זרמתם" וכמו שאומרים חז"ל כידוע שמצרים היו שטופים בזימה ולכך כשאברהם אבינו ירד למצרים עם שרה הוא אומר לה "עתה ידעתי כי אשה יפת מראה את וגו' אמרי נא אחותי את" כמו שרש"י מביא שם על אתר 'היא לבנה והם שחורים וכו'.

וא"כ, כאשר הם נופלים ממדרגת מתן תורה, הם נופלים ראשית, למדרגת קריעת ים סוף שקדמה לה, אבל הם נופלים יתר על כן גם למדרגת "שש מאות רכב בחור" של פרעה ומצרים שהם אלו שבאים להילחם עם בני ישראל מהצד השני בקריעת ים סוף.

"הקב"ה עוזרו" להתגבר על היצרא דעריות.

אלא כשהם נפלו ממדרגת מתן תורה, נופלים בהתחלה ממדרגת הזקן העליונה שמקבילה ליצרא דע"ז למדרגת בחור שמקבילה ליצרא דעריות, והם נופלים יתר על כן גם ממדרגת קריעת ים סוף עצמה שבמקום "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון" שהיה בקריעת ים סוף בבחינת "הקב"ה עוזרו", מתגלה שהם נופלים ליצרא דעריות, שהרי "לא עבדו ישראל עבודה זרה אלא כדי להתיר להם עריות", והיינו שהם נופלים למדרגה שהם רוצים היתר על העריות.

ומצד כך, המדרגה של "הקב"ה עוזרו" מהיצרא דעריות שהתגלה ב"ה' ילחם לכם" דקריעת ים סוף נעלמת והם נופלים למדרגה שהמלחמה נמצאת כביכול ביד האדם עצמו ללא "הקב"ה עוזרו". שזוהי מדרגת בחור דקלקול, כלומר, בור דקלקול זהו בחור שהתפיסה שלו היא שהוא גיבור, ובכחו להילחם את שורש המלחמה שהיא המלחמה עם היצר דעריות, ובכח שלו עצמו הוא יכול להצליח.

והרי שמצד הבחור דתיקון המתגלה בקריעת ים סוף נאמר "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון" - וכפי סדר העליה מתתא לעילא שנתבאר לעיל שבתחילה

גדר המלחמה מצד ה'בחור דתיקון' - מצריך תפילה וזעקה

עת צרה בכלל או זמן מלחמה בפרט, יש דין של "והרעותם בחצוצרות" שזה הסדר של תפילה צעקה תקיעה בחצוצרות שמתגלה בשעת מלחמה אצל עורכי המלחמה.

ונתבונן להבין עמוק - כשמתגלה מלחמה דקדושה כמו המלחמה שהיתה בקריעת ים סוף כמו שנתבאר, שם נאמר "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון" שע"ז אומרים חז"ל כידוע עד מאד "ביקש משה רבינו לעמוד בתפילה, אמר לו הקב"ה למשה, לא עת תפילה הוא, בעתיקא תליא מילתא - דבר אל בני ישראל ויסעו", וזהו "ואתם תחרישון" שגם אינו זמן תפילה.

אבל כשנופלים ממדרגת מלחמה דקריעת ים סוף ושוב לא מתגלה "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון", לכן דייקא שעת המלחמה הופכת להיות שעת תפילה, ומהי עניינה של אותה תפילה? - שמה שהתגלה בקריעת ים סוף 'ה' ילחם לכם' גם באופן של "ואתם תחרישון" ללא תפילה, יתגלה כאן ע"י תפילה, כלומר - כשנופלים לבחור שמתגלה בו כח של גבורה כשלעצמו, צריך את התפילה בכדי שיהיה "הקב"ה עוזרו" בכדי להאיר את ההארה של "ה' ילחם

והרי שאם מהצד העליון בחור נקרא בחור מלשון מובחר, שבתפיסה העליונה של המובחר מתגלה "ה' ילחם לכם" כמו שהוזכר, כשנופלים למדרגת בחור בבחינת "שש מאות רכב בחור" של פרעה זה נהפך למובחר שברכב פרעה כמו שמביא שם רש"י על אתר מדברי חז"ל [וכן בעוד ראשונים], והיינו שהנפילה שהם נופלים היא למדרגת פרעה עצמה שבחור זהו המובחר שברכב פרעה, וכמו שנתבאר, המובחר של פרעה זהו בחור שנמצא בעצם בתפיסת מלחמה כזו שהמלחמה תלויה בכחו ואינו שייך למדרגה של "ה' ילחם לכם", זה עומק הנפילה של מציאות המלחמה.

והרי אף שבכללות נאמר "ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך" אבל בעיקר בזמן המלחמה, אם מתגלה שיש 'ערות דבר' בכלל ישראל בכללות או באנשי המלחמה עצמם בפרט, הרי שמתגלה חס ושלום 'ושב מאחריך' שזה סילוק שכינתו ית', כלומר שורש מדרגת המלחמה שהיא "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון" שזהו שורש העליון של המלחמה דתיקון, נעלם.

ומצד כך, כיון שבני ישראל נופלים למדרגת בחור דקלקול, לכן כאשר יש

והרי שזה הפוך בדיוק ממדרגת קריעת ים סוף שנאמר בה "ואתם תחרישון - לא עת תפילה", ומכאן ואילך משתנה כל המהלך של עורכי המלחמה שהם נופלים לתוך מציאות הגבורה עצמה בכדי להיות מעורכי המלחמה, שזה מה שמצריך את התפילה בכדי לזכות ל"ה' ילחם לכם".

לכם" של קריעת ים סוף, אבל כ"ז הוא מחמת שתפיסת המלחמה הפכה להיות תלויה במדרגת הבחור כפשוטו, שהרי זה הדרך שבמלחמה שולחים דווקא את הבחורים דהיינו את בעלי הגבורה וכמו שהוזכר שבחור בגימטריא גבורה¹, וכיון ששולחים למלחמה את הגבורים - שם בוודאי צריך תפילה.

שורש מלחמת החשמונאים ביונים

ים סוף אלא היא היתה מלחמה במדרגה הגבוהה יותר בבחינת 'זקן מלא רחמים' שהתגלתה במתן תורה, כלומר מלחמה במדרגת החכמה של הזקן, וכיון שזה עומק המלחמה, לכן זה ברור שאין הוה אמינא לשלוח אנשים חזקים בשביל להילחם נגד יון, כי שורש המלחמה מול יון היא מלחמה של חכמת יון מול חכמת התורה הקדושה.

והרי כידוע עד מאד בדברי חז"ל, היונים אמרו "כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל" וכדברי רש"י הידועים במדרש ש'על קרן השור' היינו בכדי לעורר את הנפילה של חטא העגל שישראל עבדו אז עבודה זרה, שלכן הם רצו שיכתבו את זה על קרן השור, וכמובן, מתוך אותו מהלך השתלשל גם חטא דעריות מהשורש

ונתבונן להבין יתר על כן - המלחמה דתיקון השלימה שהיתה, התגלתה בימי החשמונאים שנמסר בידם כח הקלקול של יון, ושם כמו שאומרים במטבע התפילה ב'על הניסים', שנצחון המלחמה היה של 'גבורים ביד חלשים', וכמובן, כפשוטו זה נס שעל אף שטבע הדבר שהגבור מנצח, כאן נעשה נס שהתפכו הדברים והחלשים הם אלו שניצחו.

אבל לפי כל מה שנתבאר עד השתא, עומק הדבר ברור - כשהם יצאו להיות מעורכי המלחמה כנגד היונים, הרי עיקר הקלקול שהיה ביון זהו הקלקול של חכמת יון שהיא ה'זה לעומת זה' של חכמת התורה הקדושה, כלומר - המלחמה לא היתה שם במדרגה של 'בחור איש מלחמה' שהתגלה בקריעת

1 ולא דווקא בחור במובן הפשוט שהוא בגיל הבחורות.

של "לא עבדו ישראל עבודה זרה אלא בכדי להתיר להם עריות" ולכן חלק מהגזירות של יון היה שכל בתולה שנכנסת לחופה תיבעל להגמון תחילה כמו שאומרת הגמ'. אבל מ"מ, שורש המלחמה היה במדרגה העליונה של מתן תורה, ובמדרגה הזו, המלחמה לא יכולה להיות כלל וכלל מצד התפיסה של גבור, אלא דייקא המלחמה היא באופן של 'גבורים ביד חלשים'.

ולמטה מכך, מתגלה ב'רבים ביד מעטים', שה'רבים' שהתגלה ביון זה 'רבים' דקלקול כמו שהוזכר לעיל בבחינת 'רובם בעריות' ולכן הנצחון

כנגד כך היה 'רבים ביד מעטים'.

והרי שהחלק של המלחמה שכנגד ה'יצרא דעריות' שמקביל למלחמה של קריעת ים סוף, זוהי המלחמה של 'רבים ביד מעטים', מלחמה באלו שנאמר בהם 'רובם בעריות'.

וה'גבורים ביד חלשים' זהו החלק במלחמה שלא שייך לגדר גבורה של 'בחור איש מלחמה' כמו בקריעת ים סוף, אלא זה היה עומק של מלחמה מצד מדרגת מתן תורה שזוהי מלחמה במדרגת החכמה.

מהות ג' המדרגות של המלחמה

שהיא באופן של זעקה וצעקה.

המדרגה השניה של מלחמה זוהי מדרגת המלחמה של קריעת ים סוף, שאמנם מתגלה בה מדרגת הגבורה אבל הגבורה היא - "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון" שכשיש הכרה שלימה ש"לא בגבורת הסוס יחפץ ולא בשוקי האיש ירצה" אלא בני ישראל משעבדים את עצמם לגבורתו של הקב"ה, אז המלחמה היא במדרגה של "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון".

אבל על מנת שבני ישראל יהיו

ולפי"ז נתבונן להבין עמוק את מהלך פני הדברים, מה מהות שלושת המדרגות של המלחמה מתתא לעילא: המלחמה התחתונה היא מלחמה כפשוטו שמי שנלחם הוא הבעל גבורה, וכשהבעל גבורה הזה סובר שהוא ינצח מצד עצמו, אינו אלא שוטה - אבל במדרגה הזו מצד התיקון, זוהי עת צרה, ועת מלחמה זהו זמן של תפילה מצד המדרגה התחתונה של המלחמה, אבל זה עדיין לא מדרגת המלחמה של קריעת ים סוף אלא זה המדרגה הנמוכה יותר, המלחמה הראשונה מתתא לעילא,

הפנימי של המלחמה, זוהי המדרגה השלישית, להעלות את שורש המלחמה לאמונה שזוהי מדרגת "אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום" שהתגלה במתן תורה. ומצד כך, בקריעת ים סוף עדיין נשארים בתפיסת המלחמה בפועל ויש כאן מלחמה בין מצרים לבני ישראל, אלא שלא אנחנו נלחמים והקב"ה עוזר לנו בבחינת "הקב"ה עוזרו", אלא מתגלה "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון".

כלומר - אלו הם שתי מדרגות ששונות אחת מהשניה בתכלית, במדרגה הראשונה אנחנו נלחמים והקב"ה עוזר לנו והיינו שמכח תפילה וזעקה הקב"ה מסייע לנו, אבל מי שנלחם זה האדם עצמו. ולעומת כך במדרגה השניה שהיא מדרגת קריעת ים סוף, מי שנלחם זה הקב"ה "ה' ילחם לכם".

אבל גם במדרגה הזו, עדיין יש כאן מלחמה בין מצרים לבני ישראל, אלא שהקב"ה עומד בצידם של ישראל ונלחם להם במצרים, אבל יש כאן בפועל במלחמה את שני הצדדים בני ישראל ומצרים.

אבל למעלה מכך, המלחמה היא בין מדרגת האמונה לכפירה והאמונה היא זאת שמסלקת את הכפירה - וזה עומק המלחמה העליונה.

באותה מדרגה, כלומר לעלות מהמדרגה הראשונה למדרגה השניה, צריך שהאדם יהיה גבור כיוסף וגיבור כבועז על מנת לסלק את ה'יצרא דעריות', כי אם לא, הרי שהוא חוזר ונופל למדרגת התחתונה, שאז הגבור במלחמה הוא כפשוטו ונצרך תפילה וזעקה.

וזהו א"כ האופן לעלות מהמדרגה הראשונה של המלחמה למדרגת המלחמה השניה, בכדי להיות במדרגה של קריעת ים סוף שנאמר שם "מה ראה הים וינוס - ראה ארונו של יוסף" שזהו יוסף שנתגבר על יצרו, שמצד בני ישראל, כח הגבורה שלהם לא מופנית אל המלחמה הטבעית שזהו כח הגבורה של הבחור כדברי הרמב"ם שהוזכרו, אלא עיקר כח הגבורה של הבחור מופנית למקום הפנימי של ההתגברות על 'יצרא דעריות'.

וגם שם, מצד האדם הוא לא יכול לנצח כי "אלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו", אלא שכשהאדם נמצא באותו מהלך, אז מתגלה התפיסה של "הקב"ה עוזרו" באופן של "מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו", ואז המלחמה בפועל הופכת להיות ע"י גילוי של "נדמה להם כבחור איש מלחמה" שהיה במדרגת קריעת ים סוף.

אבל למעלה מכך, שזה העומק

המדרגה העליונה של מלחמת עמלק - מלחמת האמונה עם הכפירה

אותם מן התורה. והיינו שעמלק מעמיד את המלחמה בשורש שלה העליון שזה מלחמה באמונה, ולכן המלחמה נגדו היא באופן של "ויהי ידיו אמונה", כי זה מלחמה על המדרגה של "אנכי ולא יהיה לך".

ולכן משה רבינו שולח רק את יהושע ששם נאמר "ויחלוש את עמלק ואת עמו לפי חרב" אבל "משה ואהרן וחור עלו ראש הגבעה" - כי שם נמצאת המלחמה המדרגה הגבוהה שלה - ולכן נאמר כאן דייקא שחור עולה לראש הגבעה, כי מתעלה מדרגת חור שבבחור לראש הגבעה.

והמדרגה הזו של מלחמה היא המתגלה במלחמת עמלק, שהרי כמו שנאמר להדיא בפסוק "ויהי ידיו אמונה עד בוא השמש" וכדברי המשנה בר"ה כידוע "וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה" וכו' שבזמן שמשה רבינו הגביה את ידיו היו ישראל משעבדים את ליבם לאביהם שבשמים ומכח כך היו נוצחים במלחמה.

ולכן עמלק מגיע אל המלחמה אחרי קריעת ים סוף כשהם בדרך למתן תורה, כי עמלק בא לאפוקי את מדרגת מתן תורה ולכן דייקא כש"רפו ידיהם מן התורה" בא עמלק, כי הוא בא להפקיע

שלושת המדרגות המתגלות בכנסת ישראל בפועל בכל מלחמה

שמקום המלחמה הוא מקום סכנה גמור כיון שיכול להתגלות שם ה"ושב מאחריך".

למעלה מכך יש את המדרגה של אלו שעבודתם היא עבודה של בטחון, לבטוח שהקב"ה ילחם בשביל ישראל בבחינת "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון".

אבל למעלה מכך יש את המדרגה המתגלה אצל עובדי ה' הפנימיים, ועל העובדי ה' הפנימיים מוטל להרים את כל העם כולו בבחינת "ומשה אהרן וחור

לפי"ז נתבונן להבין איך ראוי להיות היחס למעשה בכל מלחמה.

לאחר הנפילה בחטא העגל שבה אנו נמצאים, עדיין בכל מלחמה ישנם שלושה מדרגות בפועל בכנסת ישראל.

יש את אלו שהם יוצאים למלחמה בפועל, ואלו נמצאים במדרגה שהם נלחמים ע"י כוחם, וכשהם זוכים אזי "הקב"ה עוזרם", ושם באמת מתעורר הרבה "יצרא דעריות" ולכן זה מקום סכנה, שכיון ש'רובם בעריות', הרי

השניה הינם שתי מדרגות נפרדות, מי שבוטח לא מתפלל כיון שבדבר שאדם בטוח בו, הוא אינו מתפלל עליו, וכמו"כ מי שמתפלל לא בוטח, אלא שגם בתוך האדם עצמו ישנה בחינה של "מאמין ואינו מאמין" ומצד כך, החלקים שבנפש שבוטחים בקב"ה, הם אינם מתפללים, והחלקים שאינם בוטחים, הם אלו שצריכים תפילה, וכמובן יש מצוה להתפלל בכל אופן כיון שלעולם אין לאדם בטחון שלם בבחינת מה שמצינו שצחקה שרה לשמע הבשורה על לידת יצחק וכמו שמבארים רבותינו שלעולם יש צל צילו של גוף גם אצל האדם השלם שעדיין אין בו אמונה שלימה.

ובמדרגה העליונה של המלחמה שמתגלה אצל מי שנמצא בשורש העליון שלו, הרי שבזמן המלחמה מתעוררים אצלו יותר הרהורי כפירה, והמלחמה שלו היא להאיר את אור האמונה, וזה הרי ברור מאד לכל בר-דעת, הרי המציאות היא שכשיש מלחמה, מכח שיש צורך לגבור על האויב, זה גורם שהרהורי הכפירה מתגברים, וכפשוטו, זה רק 'היכי תימצוי' שכיון שיש הצלחות במלחמה, זה גורם להרהורי כפירה, אבל נצרך להבין ברור שבעומק זה לא כך, אלא שזה גופא שורש המלחמה במדרגה העליונה

עלו ראש הגבעה", ואף שאין מקרא יוצא מידי פשוטו שבפועל הם עלו לראש הגבעה, אבל בעומק כשמשה רבינו עולה לראש הגבעה ועי"כ בני ישראל משעבדים את ליבם לאביהם שבשמים מכח "ויהי ידיו אמונה", כלומר שהוא מעלה את כולם יחד עם עלייתו לגבעה, ועל גבי כך, ע"י "ויהי ידיו אמונה עד בוא השמש" בני ישראל משעבדים את לבם לאביהם שבשמים.

והיינו שמשה מעלה את המלחמה לשורש העליון שלה ומכח כך הם היו נוצחים.

אלו הם שלושת המדרגות הכלליות הקיימות במלחמות לאחר החטא. אבל בפרטות, בתוך כל מלחמה מתגלים בכנסת ישראל כל שלושת המדרגות.

לעין הרואה נראה שמי שנלחם זהו מי שנמצא במדרגה התחתונה שבפועל הוא יצא למלחמה - אבל זה אינו אלא שטות, כי אין בכחו אפשרות של נצחון, אלא מכח התפילה והצעקה.

אלו שנמצאים במדרגה השניה בוטחים בקב"ה - "בך בטחו אבותינו בטחו ותפלטמו" ובטחונם הוא ש"ה' ילחם לכם ואתם תחרישון".

כלומר - התפילה של אלו שבמדרגה הראשונה והבטחון של אלו שבמדרגה

יחטא לאשמת העם" שמכח 'אשמת העם' מתעורר גם בשורש אותה נקודה של כפירה, והם מבינים ששם עיקר מדרגת עבודתם במלחמה העליונה שנמצאת בשורש, והם משעבדים את לבם לאביהם שבשמים בבחינת "ידיו אמונה".

שלה של כח הכפירה מול כח האמונה, ואמנם זה מתלבש כמובן על המלחמה התחתונה, אבל סוף סוף היא מעוררת את השורש של הכפירה העליון, והרי שגם אצל אנשי התורה, בעלי האמונה - עובדי ה' הפנימיים, מתעורר נקודה של הרהורי כפירה בבחינת "אשר נשיא

הבירור הנצרך לכ"א בזמן מלחמה בכל אחד משלושת החלקים שבמלחמה

אבל התפיסה שצריכה להיות במלחמה היא שצריכים לראות את כל הקומה שבנויה בתפיסה של שלשלת, וכך רואים תמונה שלימה של כל המדרגות כולם מלעילא לתתא.

ובעומק, במלחמת עמלק שהתגלה "ויהי ידיו אמונה", שם נאמר אצל יהושע "ויחלוש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב", וכמו שאומרים חז"ל [ומובא ברש"י על אתר] שהוא הרג רק את הגבורים, כלומר הוא הפקיע רק את הגבורה התחתונה של עמלק ע"י גילוי של גבורה דתיקון - גבורה מול גבורה - והרי שכיון שלא הושלמה מדרגת האמונה שהתגלתה ע"י "ויהי ידיו אמונה עד בוא השמש", לכן לא נתכלה עמלק לגמרי. אבל אם מדרגת האמונה היתה נהיית מושלמת לגמרי, הרי שעמלק ג"כ היה מתכלה לגמרי.

ועולה א"כ, שכשנמצאים בעת מלחמה, בזמן של מלחמה, כל אדם ואדם צריך לברר בעומק נפשו לאיזה מקום משלושת החלקים הוא שייך. ובעומק, לכל אחד יש את כל החלקים וכל השאלה היא רק כמה הוא שייך לכ"א מהחלקים. כשהדברים לא עומדים בבהירותם, זה גורם שנעשה טשטוש של המוחין, טשטוש הדעת וע"י כן זה גורם שיש הערכה לאלו שנמצאים בתפיסה הכי תחתונה, בוודאי שיש הכרת הטוב לכל אדם שמסייע בכל מדרגה כלשהי, בין אם כוונתו לטובה ובין אם אין כוונתו לטובה, כדוגמת מה שלומדים ממה שמשנה רבינו לא היכה את היאור מכח שהיה לו הכרת הטוב אליו, ואף שאין משם ראייה רק לאופן שאין כוונה כלל, אבל לא לאופן שיש כוונה הפוכה, אבל סוף כל סוף כיון שהוא קיבל ממנו טובת הנאה, יש הכרת הטוב גם למי שכוונתו הפוכה.

אבל בדור אחרון, בדרא בתראה

דעבודה זרה'. וזה ברור לכל בר-דעת, המלחמה שנמצאת בחוץ, גנוז בה עבודה זרה וגנוז בה עריות.

וכאשר זוכים, הרי שעולים למעלה מהמלחמה התחתונה שזה העליה לגבורה של "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון" שבאה באופן של ביטול ה'יצרא דעריות'. ומשם עולים ודבקים במדרגת המלחמה של ביטול יצרא דעבודה זרה.

וכאן מונח שלימות תוקף אור הגאולה במדרגה השלימה של "ויהי ידיו אמונה".

קודם ביאתו של משיח, כשבעת מלחמה מתעוררים אותם הרהורי כפירה של מלחמת עמלק - שנזכה בעזר השם שהאור של "ויהי ידיו אמונה עד בוא השמש", יהיו הידים שיגלו את תוקף האמונה בשלימות.

ועי"כ יהיה את הנצחון העליון של מדרגת האמונה, ועי"כ ישתלשל בפועל "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון" שיתגלה במשיח בן יוסף.

ואז לא יצטרכו את המלחמה התחתונה בפועל שהיא זו שמעוררת בפועל את ה'יצרא דעריות' ואת ה'יצרא

שאלות מהשומעים

שאלה: בענין מה שהתבאר בשיעור שצריך הכרת הטוב גם לאלו שנמצאים במדרגה התחתונה, לכאן איך שייך הכרת הטוב לאלו שמפילים אותנו למקומות הנמוכים האלו של יצרא דע"ז ויצרא דעריות כשמדרגת המלחמה הזו לא קשורה אלינו כלל?

תשובה: שאלה נכונה מאד. ונסביר בקצרה ממש - בהסתכלות החיצונית האדם מסתכל הסתכלות של קצוות, כן - לא, חייב - פטור, מותר - אסור, אבל בהסתכלות הפנימית זהו תערובת, כלומר, אנחנו תופסים שכל דבר מורכב מחלקים, ואמנם בגדרי דין דבר שמעורב בו טוב ורע, יש אופן שעל אף שיש בו נקודות של טהרה, אבל לדינא הוא טמא, כיון שאזלינן בתר רוב חלקיו לכן הוא מוגדר כטמא, אבל כשאנחנו מתייחסים לתפיסה הפנימית של הלב, ברור שאנחנו מתעסקים כאן עם דבר שהוא בתפיסה של ערב-רב, ובתפיסת ערב-רב - הרוב הוא רע והמיעוט הוא טוב, אבל עדיין יש הכרת הטוב על המיעוט.

וכדוגמא בעלמא, אדם הלך עם שלושת בניו לנהר, ושלושתם טבעו, ובא מישהו והציל את שלשתם, ולאחר מכן הרג שתיים מהם ואחד הוא השאיר, האם יש הכרת הטוב לאותו אדם? - בהגדרה החיצונית, אין לו שום הכרת הטוב אליו שהרי הוא הרג לו שתי ילדים, אבל ההגדרה הפנימית אומרת, אמנם יש פה תביעה עצומה על זה שהוא הרג לו שתי ילדים, אבל יש לו גם הכרת הטוב על הילד השלישי שהוא הציל לו.

זה המבט הנצרך בדרא בתראה, ואם לא נסתכל במבט הזה, הרי שלא נצליח להתעסק בדרא בתראה עם כלום, כי כל ההתעסקות בו היא עם ערב-רב, והרי שאנחנו מאבדים כל מבט נכון איך לקלוט את תפיסת המציאות, התפיסה שצריכה שתהא היא שכל דבר כאן הוא מורכב, אין כאן דבר שכולו רע ואין כאן דבר שכולו טוב, ואמנם בגדרי "ד" אמות של הלכה", בהלכה ההגדרה היא ש'אזלינן בתר רוב' אם בדין כפשוטו של "אחרי רבים להטות" או של דיני ביטול רוב או בשאר דיני רוב שישנם, ובהגדרה רחבה יותר, כל חפץ שמורכב מטוב ורע, אם הרוב שבו הוא רע, הרי שהוא אסור לדינא.

אבל כשבאים להתייחס במבט הפנימי של הנפש, אנחנו מגדירים שיש כאן חלקים טובים וחלקים רעים, ועל אף שהרוב המוחלט הוא רע - ערב רב - אבל יש בו גם נקודות טובות.

ודוגמא נוספת - הרי החובת הלבבות אומר שכל היסוד של כיבוד אב ואם הוא הכרת הטוב, ולפי"ז אדם שגדל בבית שאביו היכה אותו, השפיל אותו ועשה בו את כל המעשים שלא ייעשו, האם אדם כזה צריך שיהיה לו הכרת הטוב לאביו או לא? - התשובה היא, זה באמת מצב מורכב, מצד אחד בוודאי שיש לו טענות על מה שאביו עשה לו כדין, אבל מצד שני בוודאי יש לו הכרת הטוב. - וזה מבט שצריך לקלוט - ואפשר לתת דוגמאות מכל דבר בבריאה כי הרי בהכל מונח תפיסה של ערב-רב.

וכמוכן, אין הכוונה שכשיש הכרת הטוב לאדם מהערב-רב, זה סיבה שהוא "דבק בו, כי בזה הרי הוא נדבק לערב-רב, אלא הכרת הטוב כמו שהוגדר רבות במקומות אחרים, עניינה היא להכיר את הדבר כמות שהוא, ומכח כך הוא מכיר את חלקי הטוב שבו, זה הגדר של הכרת הטוב, אלא שבאופן שלאחר ההכרה בטוב, זהו טוב

שראוי להידבק בו, הוא נדבק בו בבחינת "האומר לדבק טוב", אבל אם זהו ערב-רב, הוא לא נדבק בו, ולכל היותר מדין ההכרת הטוב הוא נותן לו שפע בבחינת "שדי בתר כתפוהי" בבחינת אחוריים ובאופן הזה הוא מחזיר לו טובה, אבל לא באופן של "אומר לדבק טוב" כי כאן זה לא טוב אלא 'ערב-רב' שהוא רע.

והרי שעל השאלה האם על החלקים של הטוב שנמצא בתוכו צריך הכרת הטוב, התשובה הברורה צריכה להיות - כן.

ועל השאלה האם למעשה להתחבר איתם, כשהשאלה היא ביחס לכלל מציאות ההנהגה כרבים, התשובה הברורה היא - לא. וכשהשאלה היא ביחס לכל יחיד ויחיד, האם לעזור לכל יחיד ויחיד שעזר לו אפילו אם הוא עשה לו רע יותר ממה שהוא עשה לו טוב, התשובה היא כן.

צריך להבין שהדברים הללו כל כך עדינים וכל כך מורכבים שזה גורם לידי כך - או שבני אדם הולכים לקצה אחד ופורשים כלל מענין של הכרת הטוב, ובהכל הם 'נגד', או שרחמנא ליצלן אנשים הולכים לצד השני ומתחברים, אבל המבט האמיתי הוא שצריך הבנה מורכבת שזה בחינת 'מעשה מרכבה' שהאדם תופס כל דבר בכל מרכיביו שזה הבנה מאד מאד עדינה.

וכמו שאומרת הגמ' הידועה בבבא בתרא 'אוי לי אם אומר, אוי לי אם לא אומר', כך גם בכל הדברים האלה, מצד אחד צריך להבין את האמת, אלא שהבעיה שלרוב הבני אדם אין את ה'אוזן מלין תבחן' לקלוט את המורכבות, וגם לאחר שהם יראו את הדברים הללו שנתבארו, הם עדיין יסיקו מהם מסקנא לצד אחד - או שהם יפלו לצד הזה או שהם יפלו לצד השני - העדינות של הדברים היא מופלגת מאד והיא באמת לא שייכת לרוב בני האדם שאין להם את העדינות לקלוט את המורכבות, לא בשכל וכמובן לא בתפיסת הלב, וכמובן גם לא איך להוציא את זה לפועל בהנהגה באופן מעשי, אבל זוהי האמת כמות שהיא.

שאלה: הרב ביאר שבמדרגה התחתונה של המלחמה מצד התיקון זה מלחמה שמצריכה תפילה, ומי שנמצא למטה מזה, הרי הוא בגדר בחור דקלוקל [בבחינת בחור של רכב מצרים], האם בכנסת ישראל יש מקום למדרגה הזו?

תשובה: זה נקרא גלות מצרים ששם היינו בתפיסה של בחור דקלקול - ולכן בנסיון של יוסף מצד המדרגה התחתונה, הוא היה בחור.

המשך שאלה: ולכאו' א"כ, למה יש נקודה עדינה של הכרת הטוב, הרי הם לא עושים כלום?

תשובה: מתלבש בהם כח הגבורה, אבל זה נקרא בדברי רבותינו ניצוצות נפולים שנפלו למטה.

המשך שאלה: כלומר - שגם הצדיק שבמדרגה העליונה שמעלה הכל לאמונה, זה משתלשל למטה דרך הלבוש הזה?

תשובה: נכון בדיוק, ישנם ג' קליפות טמאות שיש להם רפ"ח ניצוצות שמחיים אותם, והרי שאור האמונה [= אמונה בגימטריא ק"ב שעם הכולל זה בגימטריא עגל] שנופל גם למטה, הם חלקי הניצוצות שמחיים גם את הג' קליפות טמאות שמתגלים באלו שמתייחסים לגבורת האיש כגבורה לעצמה, אבל יש בהם ניצוץ והניצוץ זה מתגלה בהם, ולכן רואים שבזמן המלחמה פתאום הם פונים לאביהם שבשמים, אם להתפלל ולצעוק או להודות - כי זה הניצוצות שמחיים אותם, וכמובן, זה דבר שמבלבל את הבני אדם כי הם רואים שיש כאן אמונה, אבל כולו בלבול כי אין זה אלא ניצוצות שמחיים את הקליפות.

המשך שאלה: אבל לכאו' מי שמעלה את המלחמה למקום העליון הוא יכול להגיע לניצחון גם לא דרך ההתלבשות הזו, ואם כולם יהיו במדרגה הנכונה של אמונה, התשועה תגיע ממקום יותר גבוה ולא בהתלבשות הזו?

תשובה: הגדרת הדבר היא שמצד ההתלבשות של הנפש, מכח שאין נפש שמתוקנת עדיין באופן שלם, לכן זה עדיין מתלבש באותם אלו שחיים בגבורה התחתונה שלמטה ממדרגת התפילה.

אבל ישנה הבחנה נוספת המבוארת בדברי רבותינו, שעל אף שהדור נמצא במדרגה אחת, יהיו את אותם אלו שנמצאים במדרגה אחרת, ואותו אדם, גם אם הם לא היו נלחמים ג"כ היה לו הצלה גדולה, וא"כ, הם לא עזרו לו שום דבר, אבל "מי יאמר זיכיתי לבבי" שהוא יכול לחוש שהוא במדרגה שלימה כזו שאין לו שום צורך

במדרגה השפילה של גבורת האיש כפשוטו. וכיון שאצל רוב בני"א כמובן, יש להם איזשהו חלק מסויים גם בגבורת איש, כ"א כפי מדרגתו, ולכן יש לו מקום להכרת הטוב, אבל אדם שבאמת נמצא במדרגת בטחון גמור, ויתר על כן במדרגת אמונה גמורה וחלקי נפשו לא נפלו לשם, ממילא גם אין לו שום הכרת הטוב אליהם כי הם לא עשו לו כלום, אבל אצל רוב בני אדם אי אפשר לומר שאין להם חיוב הכרת הטוב כיון שיש להם חלקי נפש שנפלו לשם, ולכן מתעורר בהם לפעמים תחושת הגבורה שהיא ניצוץ של עבודה זרה וכדומה.

המשך שאלה: האם לאדם שיש בטחון גמור, לא יהיה לו הכרת הטוב גם לאביו ולאמו?

תשובה: שאלה נכונה מאד, אבל לעולם כל עוד שהוא מתלבש בגוף של חומר, הרי שהוא עדיין מתלבש בגוף של אביו ואמו, משא"כ כאן שהוא אינו צריך להצלה שלהם, כיבוד אב ואם זה מצוה דאורייתא לכבדם מצד שבפועל גמור סוף כל סוף הם אלו שהולידו אותו, ובפועל של החומר, זוהי צורת ההלבשה, ובוודאי שזה מתלבש בפועל על אף שזה הלבשה נמוכה מכח עולם החומר, אבל כאן, מי אמר שאם הם לא היו נלחמים, אותו אדם היה ניזוק - הוא היה יושב בביתו ואף אחד לא היה פוגע בו, והרי שהם לא הועילו לו שום דבר.

גם צדיק גמור אינו מופשט מן החומר חוץ מאליהו הנביא, וגם באליהו הנביא אם אביו היה חי - אם הוא חוזר ויורד לארץ - אומר החת"ס שהוא יכול לחזור בשתי צורות, או בלבוש הגשמי שלו או שהוא חוזר בלבוש של מלאך, וא"כ, כשהוא חוזר לארץ בלבוש של מלאך, באמת אין לו דינים והוא לא חייב אז בכיבוד אב ואם, כי הוא התפשט מן החומר, אבל אם הוא חוזר בלבוש של בשר ודם, הוא חייב בכל המצוות, כך אומר החת"ס וממילא הוא חייב גם בכיבוד אב ואם.

המשך שאלה: האם הכוונה היא מצד שנשאר לו ניצוץ שהוא עדיין מרגיש הכרת הטוב או אפילו אם הוא לא מרגיש את זה?

תשובה: על אף שבהגדרה פנימית בוודאי שזה נכון שיש הארה של ניצוץ כזה, אבל ההגדרה היא - בפועל הוא בא לעולם, ומצד כך, אלו הם אביו ואמו שהביאוהו לחיי עוה"ז. כלומר - ה'בפועל' הוא זה שמגלה לנו את מדרגת הדבר בגילוי, וכיון

שבגילוי מדרגת הדבר היא שהם הביאוהו לחיי עוה"ז, לכן הוא חייב בכיבוד אב ואם.

שאלה: האם במדרגת המלחמה שבה צריך תפילה - שהיא למטה ממדרגת הבטחון - האם זה מדרגה שבה האדם בוחר אלא שהוא מסתייע כביכול מהקב"ה, או שזה למעלה מהבחירה?

תשובה: ההבחנה הפשוטה של תפילה היא מלשון "נפתולי אלקים נפתלתי גם יכולתי" כמו שרש"י ועוד ראשונים אומרים ש'נפתלתי' זה מלשון נתעקשתי, שנתעקשתי בתפילה, וזה מה שמדרגת תפילה נקראת בלשון כללית בדברי רבותינו 'עת מלחמה', ובעומק, עיקר המדרגה הזאת היא הנמצאת במדרגת פסוקי דזמרה שהוא מלשון לזמר עריצים כמו שאומרים רבותינו, שזה בעצם תפילה של מלחמה.

אבל הנקודה היותר עליונה שהיא מדרגת שמונה עשרה^א היא פותחת ב"ה' שפתי תפתח" שהיא בבחינת האצילות שהוא עומד לפניו יתברך שאז האדם הוא מעין משה רבינו ששכינה מדברת מתוך גרונו, ומצד כך, אין הכוונה שהוא מתפלל אל הקב"ה אלא זוהי תפילה שיסודה הוא למעלה ממדרגת מלחמה, וכמובן, מי שלא נמצא שם, אצלו שם היא עיקר המלחמה כי קשה לו לכיין שם מכח המחשבות הזרות. אבל במדרגה הזו - זה מה שנקרא בלשון רבותינו זה נקרא "הוא מדבר בעד עצמו" בבחינת מה שנאמר בקרא "דברתי אני עם לבי" - זה המדרגה העליונה של תפילה.

שאלה: מדוע בטחון עדיין מתייחס למדרגת המלחמה הנמוכה יותר ואמונה נחשבת למעלה ממדרגת המלחמה הזו?

תשובה: במדרגת בטחון עדיין האדם נמצא בתוך מדרגת מלחמה, כלומר, יש כאן עדיין מקום של חסר אלא שהאדם בוטח בהשלמה של החסר, אבל מצד האמונה השלימה, הכוונה היא שהאדם נמצא בתוך החושך - והוא לא חסר. יש מי שיש לו חסר והוא מתפלל.

יש מי שיש לו חסר והוא בטוח שזה יושלם, אבל עדיין כרגע חסר לו, אלא שהוא בטוח שזה יושלם.

יש מי שנמצא במקום שלא חסר לו כלל, אלו הם שלושת המדרגות שהוזכרו.

א וכמובן ביניהם יש עוד מדרגה של יוצר אור וק"ש.

ובמדרגה השלימה של "אמונתך בלילות" היינו שהאדם לא רואה את החושך כחסר אלא כאופן אחד של גילוי, וכפי שנתבאר רבות במקומות אחרים ש"גולל אור מפני חושך וחושך מפני אור" היינו שיש סוג של גילוי שנקרא אור ויש עוד סוג של גילוי שנקרא חושך, וכשהאדם דבוק במדרגת האמונה, החושך הוא סוג של גילוי, ובמדרגה הזו, כבר עכשיו לא חסר לו כלום. וכדוגמא מעשית - הרי "בן שמונה לחופה", האם אדם שהוא בגיל שבע עשרה, זה נקרא שחסר לו אשה, אף שוודאי הוא 'פלגא דגופא' והוא שרוי בלא תורה ובלא חכמה², אבל למעשה בהגדרה הדינית כיון שלא הגיע הזמן של 'בן ח' לחופה' הרי שביחס לשלב הזה, הוא לא חסר, ורק ביחס לשלב הבא הוא חסר.

זוהי האמונה שהיא במדרגה של חושך, ששם אין מציאות מושגת אלא הכל קיים כמות שהוא, כמו שכשהאדם רואה שיש לו שבעה נקבים בראש, הוא לא רואה שיש לו שבע עיני חסר אלא הוא מבין שזה מקומות שדרכם יוצאים חושי הנשמה, והיינו שהתפיסה העליונה של נקב היא שהוא לא רואה את הנקב כחסר. - בתפיסה התחתונה נקב זהו חסר שבתפיסה הכי קיצונית זהו ה'נוקבא דתהום רבה', אבל בתפיסה העליונה של הנקבים, הם חלונות של גילוי, אופנים של גילויים, כדוגמת בית שאם הוא יהיה בלי חלונות הוא לא בית, וזוהי התפיסה של 'זכר ונקיבה בראם ויקרא את שמם אדם' שכשיש דבר בולט ודבר חסר, האדם לא רואה שלכל אחד חסר את הצד השני שלו אלא הוא רואה שזו תפיסת המציאות כמות שהיא לראות את כללות שני הפכים כדבר שלם, כשרואים כל שני הפכים כדבר שלם הרי שלעולם אין חסר, זוהי האמונה שבבחינת חושך.

שאלה: אם זה הגילוי, א"כ מה שייך ציפיה למשיח?

תשובה: כפי שנתבאר כבר רבות במקו"א לכל אדם יש בכל הקומה שלו את הכל, וכל השאלה היא רק מה נמצא יותר בגילוי וכמה הוא נמצא בגילוי, ובמקום של מי שנמצא בתפיסה הזו, שם זה נקרא שהוא כבר זכה למשיח, אלא שהמקום בנפש עדיין מרגיש איזהו חסר צריך לצפות למשיח, ומקום הזה - אם זה "אחכה לו בכל יום ויום שיבוא" והוא בטוח שהוא יבוא, מאיר לו הבטחון, אבל אם הוא לא מרגיש

את הבטחון שהוא יגיע אלא בבחינת "נתייאלו מן הגאולה", הוא עדיין מתפלל, אלא שאם זה יאוש גמור ח"ו, הוא כבר כופר.

שאלה: האם הבחינה העליונה של תפילת שמונה עשרה שנתבארה כעת, זוהי הבחינה שמוזכרת בליקוטי מוהר"ן שהקב"ה כביכול נותן לאדם את הדיבורים וזה בחינת רוח הקודש.

תשובה: מה ש'רוח הקודש' היא במדרגת רוח, ההגדרה של זה היא - שפע שנמשך מלעילא לתתא שזוהי התפיסה שנקראת רוח, והשורש של הדיבורים הללו יכולים להיות מהמדרגה העליונה אלא שכשהם מתפשטים לתתא הם משפיעים למלאות נקודה של חסר.

ונסביר בלשון ברורה - אם האדם מתפלל מדעתו שלו על נקודת החסר, הרי שהוא כבר נמצא בעצם תפיסת החסר, אבל אם זה בגדר 'נבואה קטנה' שנכנסה לפיו כדוגמת מה שמבואר בגמ' בברכות "השכים בבוקר ונפל לו פסוק לתוך פיו הרי זה נבואה קטנה", כלומר - זה נמשך מהמקום שלמעלה מהחסר וזה יורד בהגדרה כוללת, אל תוך מקום החסר.

וא"כ, יש את המדרגה שלמעלה מן החסר, יש את המדרגה שלמטה מכך שהיא מדרגת הבטחון, ויש אופן שזה יורד למדרגה של תפילה, אבל זה נמשך ממקום שלמעלה מן החסר אל תוך מקום החסר.

והרי שאם הוא במדרגה היותר עליונה, א"כ הוא דבק במדרגה שאין כלל חסר שכמו שנתבאר זוהי הבחינה של "לא עת תפילה הוא" שזה למעלה ממקום חסר כלל, והמדרגה שלמטה הימנה, שאף אם יש חסר, הוא בטוח שהחסר יושלם והוא איננו צריך להתפלל, ולמטה מכך שיש חסר והוא מתפלל להשלמת החסר.

שאלה: האם עבודת האדם היא להתחזק בכח האמונה ולבטל את כח התפילה או שיש צורך לאזן בין שניהם?

תשובה: האדם צריך להכיר את מדרגתו, היכן הוא נמצא, ולהתחזק ב'ואמונתך בלילות', וכן להתחזק בבטחון מעבר למדרגה שבה הוא נמצא עכשיו - לשלב הבא, ובמדרגה שבה הוא נמצא, בוודאי שהוא צריך להתחזק.

שאלה: למה הנסיונות האלו באים דווקא במלחמה ולא בשאר חלקים שצריך אמונה ובטחון כמו פרנסה ורפואה, הרי את ההתעוררויות על

ה'כוחי ועוצם ידי' ישנם גם בשאר החלקים?

תשובה: זה בוודאי שבשעה שמתגלה מלחמה יש בה גילוי של מציאות חיים ומוות, אבל אם אין שאלה של חיים ומוות בגילוי, זאת אומרת שלא התעורר נקודת השורש, ובלשון ברורה - במקום שמתעורר חיים ומות, כלומר שהשורשים נמצאים בגילוי, וכיון שבמלחמה השורש של חיים ומות מתגלה, זאת אומרת שהשורש של התפיסה מתגלה ולכן זה מגיע לאמונה שהיא שורש הכל - "וצדיק באמונתו יחיה".

ועל אף שיש אופן שאדם שאין לו מה לאכול ימות, אבל ע"ד כלל זה לא נמצא בכזה מצב של גילוי וכידוע שגם אותם אלו שמתו ברעב, ע"ד כלל מתו מבושה, ולכן, בצורה מעשית, כשאדם בדור דידן יש לו קושי בפרנסה, אבל ע"ד כלל זה לא מצב שהוא ח"ו ימות יכול להיות שיהיה לו מכח כך נסיונות קושי בשידוכים וקושי בחינוך ילדים וכו' אבל זה לא שאלה של חיים ומות.

המשך שאלה: ובאופן של רפואה אם יש ח"ו סכנה.

תשובה: באמת ברפואה מתגלה אותו דבר כמו במלחמה, כל אדם שנמצא בבית חולים הוא מתמודד עם עריות, וכל אדם שנמצא בבית חולים, הוא תולה איזו תקוה ברופא והרי שחוזר שוב אותה התמודדות שישנה בגבורת האיש של אנשי המלחמה, זה מתגלה בפועל, וכל מי שעבר את זה יודע את זה טוב מאד...

הכנה לאחרית הימים

דרשה שווה לכל נפש

פנימיות
עבודת הבטחון
היא להידבק
במעמקי
הנפש,
איש לפי
ערכו,
באיכות
ובכמות
ב'עולם
שכולו
טוב'.

בטח – השורש של בטחון כמו שנאמר בקרא "בך בטחו אבותינו".

והשורש הזה של בטח הוא מורכב בראשיתו מהאותיות ב' וט' שהם השורש של הבטה והסתכלות.

ומצד כך, ההבטה היא שורש הבטחון, וכפשוטו זה בבחינת "עינינו לך תלויות", "עין נושאים לך לשמים".

אבל בעומק יותר, בהגדרה הזו שההבטה היא שורש הבטחון מונחות ב' תפיסות, מונח בה תפיסה מאיפה השורש שממנו נובעת ההבטה, ומונח בה תפיסה על מה מביטים.

שורש ההבטה שבבטחון - שה'עולם שכולו טוב'

וביחס לתפיסה הראשונה, נתבונן להבין מאיפה באמת שורש כח הראיה של האדם שעל ידו האדם מביט – הרי בשורש נאמר "לא יגורך רע" שכביכול הוא יתברך שמו כולו טוב, ולכן, מכח כך ש"חוק הטוב להיטיב" נאמר אצלו ית"ש "לא יגורך רע".

וכמו שאומרים רבותינו כידוע, מצדו ית"ש זוהי המדרגה העליונה הנקראת "עינא פיקחא", כלומר, אין שמה מדרגה של ג' עיניים, עין טובה עין רעה ועין בינונית, אלא עין אחת בלבד ולכן היא נקראת "עינא פיקחא" בלשון יחיד כמו שחידדו רבותינו כי היא עין אחת, והעין הזו היא שרואה את הכל במדרגה של טוב.

וזוהי מדרגת עולם הבא שנקרא "יום שכולו טוב".

ומשם א"כ, שורש מדרגת הראיה, וכפי שהגדירו את זה רבותינו שיש ראיה פנימית ויש ראיה חיצונית, וכח הראיה הפנימית הוא הכח של העין להביט מעולם שכולו

היינו להביט מעולם שכולו טוב

והשורש של ההבטה הזו גנוז בפעם הראשונה שנאמר בתורה לשון של ראייה "וירא אלקים את האור כי טוב" כלומר, הראייה הראשונה שנאמר בתורה זוהי ראייה שראתה את האור, וע"ז נאמר שכל הראייה היתה רק במדרגה של טוב – "כי טוב".

טוב, כלומר, היא נמצאת בעולם שכולו טוב והיא מביטה מתוך תפיסת העולם שכולו טוב.

אבל הראייה היא עין שנמצאת כבר בעולם שמעורב בו טוב ורע שמכח כך יש כבר מקום לעין טובה ועין רעה, והרי שהיא רואה ממקום טוב וממקום רע.

ולפי"ז שורש ההבטה שבבטחון

שורש ההבטה דתיקון - הבטה מתוך התורה על כל דבר

מאותו שורש שהוא ית"ש כביכול הסתכל והביט ומכח כך ברא את העולם – "איסתכל באורייתא וברא עלמא", כך גם האדם מביט מאותו מקום בבחינת "מה הוא... אף אתה", וכמו שהוא ית"ש הביט מאורייתא, כך האדם מביט מאורייתא שהיא עולם שכולו טוב.

ועל המדרגה הזו נאמר "אור שברא הקב"ה ביום ראשון אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו שזה מקביל ללשון המשנה באבות כידוע "הכל צפוי", והיינו שמאותו עולם של ההבטה העליונה שעליה נאמר 'הכל צפוי' ששייכת למדרגה של ראייה של עולם שכולו טוב, מהמדרגה הזו גם האדם מביט ורואה מכח כך "כולו טוב". וכאן נמצא השורש של מדרגת הבטחון.

ולפי"ז להבין ברור – בשורש הזה, אדם שמסתכל מהמקום הזה, בעומק, הוא מסתכל מתוך התורה על כל דבר. שהרי כמו שדורשים חז"ל מהפוסק "וירא אלקים את האור כי טוב ויבדל אלקים בין האור ובין החושך" שהקב"ה גנוז לאור לצדיקים לעת"ל וללשון אחד בדברי חז"ל – "והיכן גנוז, גנוז בתורה" ומצד כך מכח שבאור נאמר "וירא אלקים כי טוב" התורה ג"כ איקרי טוב וכמו שדורשת הגמ' מהפוסק "כי לקח טוב נתתי לכם – אין טוב אלא תורה".

ולכן בעומק, מי שמביט מתוך התורה על כל דבר, היינו שהוא מביט מעולם שכולו טוב כי התורה היא 'תורה אור' והיא נקראת 'אורייתא' שזוהי המדרגה של "וירא אלקים את האור כי טוב", והרי שהבטתו היא ממקום שכולו טוב.

עומק ההבטה שבבטחון

ברע" כלומר שהוא אינו רואה רע אלא הוא רואה רק טוב. ובודאי שבהגדרה הפשוטה "ועוצם עיניו מראות ברע" היינו שהוא איננו מסתכל בדבר אסור כדבר ערוה וכדו', אבל בהגדרה השורשית של הדבר, גם כאשר הוא מביט בעולם, בעומק הוא רואה בכל דבר את הנקודה הטובה שנמצאת באותו דבר. שעל אף שהעולם מלא ברע וכהגדרת רבותינו "רובו רע" ואם מסתכלים כפשוטו בעולם רואים גם מציאות של רע, כמו שברור ופשוט, וא"כ לכאן כיצד אפשר שלא לראות כביכול מציאות של רע בעולם.

אבל יסודה של מדרגת הבטחון הוא שלא רק שהמקום שממנו הוא מביט הוא מעולם שכולו טוב, אלא שגם המקום שאליו הוא מביט הוא ג"כ מקום שכולו טוב [על אף שברור שא"א להחזיק במדרגה של ראייה כזו כל הזמן, כי סוף כל סוף בכל היסח הדעת קל, האדם רואה את הרע שנמצא בעולם].

עד כאן נתבאר מה השורש של ההבטה שהוא המקום שממנו האדם מביט, אבל להיכן האדם מביט? – הרי כפשוטו כמו אדם שנמצא באור, על אף שהוא נמצא באור הרי הוא יכול להסתכל למקום החושך ואז הוא רואה שם טוב ורע מעורבים זה בזה. וכמו"כ על אף שהאדם מסתכל ממקום שכולו טוב אבל כשהוא רואה את עלמא דידן הוא רואה תערובת של טוב ורע.

וא"כ, אע"פ שמקור ראייתו והבטתו הוא ממקום טוב, אבל על מה הוא מביט? – על העולם, והעולם הוא טוב ורע מעורבין זה בזה.

אבל זה מה שמונח בהבטה של בטחון שמונח בה גם את התפיסה השניה, על מה מביטים, וחידוד הדברים – מלבד מה שמקור ההבטה הוא מקום שכולו טוב, גם על מה שהוא מסתכל, הוא רואה טוב, ועל זה נאמר בעומק לשון הפסוק "ועוצם עיניו מראות

עומק מדרגת הבטחון - שהחיות היא במקום שכולו טוב

לו דביקות בחוש בו יתברך שמו שכולו טוב "הטוב ומטיב לטובים".

וגם אם הוא לא נמצא במדרגה הזו של דביקות בחוש בו ית"ש, אבל לכה"פ

והסבר הדברים בעומק של צורת הנפש – כשהאדם מתחבר למדרגת הבטחון הרי שהוא מתחבר במקורו הפנימי למקום שכולו טוב במה שיש

חוזר ונדבק במדרגת הבטחון.

וככל שהוא מדבק את עצמו יותר במדרגת הטוב שנתבאר, הרי שהוא דבוק יותר במדרגת הבטחון. – זוהי הצורה השלימה של מדרגת הבטחון, כמו שנתחדד – הידבקות בטוב מהמקור שממנו הוא רואה והידבקות בטוב במה שאותו הוא רואה. וכמו שנתבאר, כל פעם שיש לאדם היסח הדעת והוא מתעורר מההיסח הדעת, הוא חוזר להידבקות בטוב שבשורש והוא חוזר לראיית נקודת הטוב שנמצאת בתוך אותו דבר שהוא מביט בו כאן בהאי עלמא.

וככל שהוא דבוק יותר בטוב, כך הוא כח הבטחון בעצם מדרגת נפשו.

והסבר הדברים בחידוד יותר – על דרך כלל נתפס אצל בני האדם תפיסת הבטחון במובן של התולדה של הבטחון, שכשהאדם מבקש להשיג דבר מה, אחת מהאפשרויות להשיג את אותו דבר זהו ע"י בטחון.

אבל זה רק התולדה של הבטחון, זה לא העצמיות של הבטחון, העצמיות של מדרגת הבטחון זה מה שנתחדד עד השתא בכח ההבטה של האדם הן מהמקור שממנו הוא מביט והן להיכן שהוא מביט, זוהי הצורה הפנימית של הבטחון.

הוא נדבק בעולם של תורה שכמו שנתבאר היא עולם שכולו טוב "תורה איקרי טוב", ומכח ששם מקום חיותו ושם הידבקותו, מתוך המדרגה הזו הוא מסתכל על כל מה שהוא מסתכל.

ואזי, הוא אינו רואה עולם כפשוטו אלא הוא רואה את העולם הנראה מתוך ה"אורייתא", והרי שגם המקום שאליו הוא מסתכל, כיון שמקום חיותו הוא במקום שכולו טוב, הרי שהוא רואה בכל דבר ודבר את נקודת הטוב שבו.

ואמנם כמו שנתבאר, כשיש לו היסח הדעת קל, הוא רואה גם רע, אבל כשהוא מחזיר את הכח של הראיה למקומו הנכון, הרי שהוא מביט ורואה את נקודת הטוב שנמצאת בכל דבר ודבר.

וזה בעצם הבטה שלימה שקיימת בבריאה, שהרי כמו שנתבאר בהרחבה בשורשים בט ובטא, ההבטה היא השורש של הראיה שרואה את הטוב ולכן היא בשורש האותיות ב'-ט' שבהיפוכם הם ט'-ב' מלשון טוב, והרי שהוא מביט ורואה את הטוב בבחינת מה שנאמר בקרא "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה' אלקיו עמו", וכאשר האדם נדבק במדרגה הזו, הרי שכל פעם שיש לו רפיון מסויים, הוא חוזר ומביט במדרגת הטוב ואז הוא

גדר ההבטה שלאחר החטא

שממנו הוא מביט זהו מעין המדרגה של "עפר אתה ואל עפר תשוב" שהוא מביט מהמדרגה של העפר.

והרי המנהג הוא שכאשר קוברים את המת, נותנים קודם לכן עפר על עיניו וכלשון חז"ל "מי יגלה עפר מבין עיניך" שנאמר לגבי איוב, כלומר שכאשר האדם מביט מהמבט השפל שאינו המבט של מדרגת הבטחון שהוא מבט ממקום שכולו טוב כמו שנתחדד, אלא מהמבט השפל והתחתון, הרי שהוא רואה את הדברים מהמדרגה של עפר, וע"ז נאמר בעומק "עפר אתה ואל עפר תשוב".

וכמו שכבר נתבאר רבות במקומות אחרים ששורש חטא אדם הראשון התחיל במדרגת הראיה כפי שנאמר בקרא "ותרא האשה" וגו' ומצד כך מה שתולדת החטא היא "עפר אתה ואל עפר תשוב" היינו שהמבט של הראיה יהיה מתוך המדרגה הזו של עפר, וזהו בחינת 'חבטן בקרקע' שנתבארה. והרי שמאז החטא, הכח הטבעי שממנו האדם מביט על דברים זה בעצם הימשכות אחרי הרע, שכיון שמאז החטא נאמר "כי יצר לב האדם רע מנעוריו" שיש בלבו של האדם רע, הרי שבלבי ראה' שלו הוא הוא רואה רע.

וכשהאדם לא זוכה למדרגת הבטחון, הרי שכביכול מן השמים מסבבים את הדברים שהבטחון מתהפך אצלו מאותיות בטח לאותיות חבט כדוגמת לשון חז"ל "חבטן בקרקע" או כמו המושג 'חבטת ערבות' וכדומה.

כלומר – מהצד העליון של הדבר, זהו בטחון, אבל כאשר הדבר מתהפך מהצד התחתון ואין הידבקות בכח הטוב, אז מתגלה "חבטן בקרקע", ומהו מהות ה'חבט' שהוא היפך ה'בטח'? – הרי דייקא לשון חז"ל הוא "חבטן בקרקע" וקרקע עולם שהיא עפר זהו המקום העיקרי שמתגלה בו הרע [ובמילה עפר עצמה גנוזות האותיות רע], ומצד כך ההגדרה של כל חבטה זהו חיבור בכח לדבר אחר, ו'חבטן בקרקע' היינו הידבקות בכח הרע, והרי שהיפך מציאות הבטחון זהו החטבה בקרקע.

הרי כפי שנתחדד, כל מדרגת הבטחון עניינה הידבקות בטוב וכמו שנתבארו שני האופנים השורשיים שבדבר, משורש ההסתכלות ועל מה שהוא מסתכל. ובהקבלה לכך, "חבטן קרקע" כמו שברור, זה לא רק שעל מה שהוא מסתכל, הוא מסתכל על העפר ורואה את הרע-פ' שנמצא בעפר, אלא כאשר הוא נחבט בקרקע, גם המקום

אבל מצד מהלכי התיקון כפי שנתחדד שזהו השורש של הראיה שהיתה קודם החטא שזה גם יהיה לעת"ל לאחר תיקון החטא, שם שורש ההבטה של האדם היא הבטה במדרגה של טוב.

וביחס דידן השתא מה שאומרים חז"ל "עינא וליבא תרי סרסורי דעבירה" היינו שהלב הוא רע והעין מצטרפת ללב רע להיות עין רעה, וזה מה שמונח ב'יצר לב האדם רע מנעוריו' שמכח כך, במקום שממנו הוא רואה, ראייתו היא רע. וזהו ה"תרי סרסורי דעבירה" שכיון שהוא רואה רע ממילא הוא נמשך לרע.

'ההר הטוב הזה' שביהמ"ק - מקור השורש של המקום שכולו טוב

שביהמ"ק הוא מקום גילוי של השכינה לכן יש שם גדר של 'בא לראות' ו'בא לראות' כמו שאומרת הגמ' בתחילת חגיגה^א.

אבל בעומק, יסוד המצוה הוא ברגלים והרי לגבי הילוכו של האדם נאמר שכשהאדם פוסע פסיעה גסה, ניטל חלק ממאור עיניו של האדם, ומצד כך, כאשר עולים לרגל לצורך מצות הראיה היינו שמעלים את הרע לטוב, כלומר, את הראיה של רע לראיה של טוב.

ולכן ג' הרגלים נקראים "ימים טובים", שורש הדבר שהרגלים נקראים 'יום טוב' ושורש מה שיש בהם מצות עליה לרגל הינו שורש אחד, כי ע"י העליה לרגל זוכים לראיה ובזה נתקן הפסיעה

ומצד כך מה שמבואר בגמ' בפ"ק דב"ב שביהמ"ק נקרא 'אורו של עולם' ועינו של עולם היינו שביהמ"ק זה בבחינת מקום שהוא טוב – "ההר הטוב הזה והלבנון" ועיני כל העולם צופיות למקום ביהמ"ק.

כלומר, מה שביהמ"ק הוא 'אורו של עולם' היינו שהוא מקום הראיה של העולם, שכיון שהוא המקום שממנו יוצאת מדרגת הטוב לעולם מכח מדרגת "ההר הטוב הזה והלבנון" שבו, לכן הראיה שמתגלה שם היא ראייה של טוב.

וזה עומק המצוה של "שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני האדון ה'" שזוהי מצות ראייה בעליה לרגל. אז כפשוטו, מצות ראייה היינו שכיון

רעה יוצרת מציאות של הבדלה ופירוד והיפך כך מתגלה בעליה לרגל מציאות של אחדות מכח הראיה של הטוב.

וזה שורש מדרגת הבטחון שמתגלה בהיפך ממדרגת ה'חבטן בקרקע', כי ה'חבטן בקרקע' זהו ההשפלה לתתא למקום הרע, אבל במצות עליה לרגל עולים למקום הגבוה ביותר ששם מקור השורש של המקום שכולו טוב, ומשם נקנית מדרגת הבטחון.

גסה שנוטלת חלק ממאור עיניו של האדם, והיינו שע"י שעולים לרגל ומתגלה לאדם בביהמ"ק מדרגת הטוב הרי שהאדם נמצא במקום שכולו טוב ומשם האדם רואה וזוהי בחינת יום טוב.

וזה מה שמתגלה במצוה של "יראה כל זכורך את פני האדון ה'" שע"י ה'בא לְיָרְאוּת' וה'בא לְרָאוּת', "בבוא כל ישראל ליראות", מקבלים ראייה של טוב. ודייקא "בבוא כל ישראל" כיון שהעין

עצמיות הבטחון ותולדת הבטחון

הבטחון בעצם במה שהאדם דבק במקום שכולו טוב.

ובמקום הזה מסתלק מציאות החטא, כלומר, מלבד מה שבבטח יש את האותיות ב'-ט' שמרכיבות את המילה טוב, יש בבטח את האותיות ח'-ט', ובהקבלה לדברים שנתבארו השתא ממש – מדרגת הבטחון היא ההימצאות במקום שכולו טוב שאין בו מציאות של רע וחסרון, והרי שזה מקום שאין בו מציאות של חטא, ולכן במילה בטח נמצאות האותיות ח'-ט' כי בבטחון מונח הפקעה של החטא ע"י חיטוי ונקיון של החטא. וזה העומק המתגלה במדרגת הבטחון.

כלומר, ע"י הדביקות במקום שכולו

וכשהאדם קונה את מדרגת הבטחון, הרי שהשפע שנשפע לאדם, הוא נשפע ממקום שכולו טוב. כלומר, כל חסרון שישנו לאדם יסודו ברע, שע"י שיש רע, הרי שיש באותו מקום מציאות של חסרון, אבל טוב הוא מקום של שלימות ואין בו מציאות של חסרון, וכשדביקים בטוב הרי שזה מפקיע את הרע וממילא אין את מקום החסרון.

וזהו התולדה של הבטחון, מה שמהבטחון נשפע השפע הראוי להגיע אל האדם, וכפי שנתחדד בראשית הדברים, יש את עצם מדרגת הבטחון ויש את השפע הנשפע מהבטחון, עיקר סוגייתנו היא לבאר את מדרגת הבטחון בעצם ולא רק את השפע הנשפע בתולדה מן הדבר, וזהו א"כ מדרגת

טוב, שאין בו רע ואין בו עוון, עי"כ האדם נמצא במקום שכולו טוב שאין

ההכנה לאחרית הימים

טוב שאין בו מציאות של רע, ומצד כך, הבריאה שהולכת לכיוון התכלית של אחרית הימים, היא צריכה לעבור מעולם שיש בו מציאות של ראיית רע למציאות ראייה של עולם שכולו טוב.

וכמובן כהגדרה כוללת, צריך לעקור באופן כללי את רוח הטומאה בבחינת "זאת רוח הטומאה אעביר מן הארץ", אבל בפרטות לסוגיא דידן השתא שהיא סוגיית הראייה – ההבטה והבטחון, מונח כאן מעבר מעולם שהמצב שלו הוא שיש בו ראייה של רע לעולם שמצבו הופך להיות כולו טוב.

ונתבונן לפי"ז, להבין עמוק את מהלך אחרית הימים בכלל ואת ההכנה לאותם זמנים שבהם אנחנו נמצאים, השתא בדרא בתראה.

הרי כמו שנתבאר, עלמא דידן שבו אנו נמצאים, הוא מורכב מטוב ורע המעורבים זה בזה, ולכן בהבטה הפשוטה שממנה האדם מביט בסתמא, הוא רואה טוב ורע – וכמה מראיתו הוא טוב וכמה מראיתו הוא רע – זה תלוי כמובן את מה הוא רואה ותלוי כמובן במדרגת מי שרואה.

אבל הרי עולם הבא הוא עולם שכולו

כח הקלקול שבאחרית הימים

ולכן באחרית הימים כח הפריצות של העריות הופכת להיות הצורה המתגלה בחיצוניות העולם, ומכח כך באופן טבעי, כמעט כל הבטה מונח בה אופן של ראיית רע.

וזה העומק הנורא שבאחרית הימים כח ה'יצרא דעריות' ממלא את העולם כמעט מכל צד שלא יהא, כמעט ללא יוצא מן הכלל.

ולהבין ברור – הרי זה פשוט לכל בר-דעת שהמעבר מעולם שיש בו רע לעולם שכולו טוב, אין ההגדרה רק שמעולם שיש בו הרבה רע זה מתהפך לעולם שאין בו רע וממילא הוא עולם שכולו טוב, כי הרע שנמצא בעולם שהוא באופן של רובו רע היינו שרובו ככולו הוא רע וההגדרה היא א"כ שהעולם הזה הופך להיות ממש כולו רע.

עבודת אחרית הימים

מחמת שאין רע, כלומר, כיון שאין רע ממילא מה שיראו זה 'כולו טוב'.

ובוודאי שזו הבחנה אמיתית – וכך יהיה באחרית הימים הגמור – אבל בשלב העבודה של אחרית הימים, הרי שהעבודה היא להידבק בראיית הטוב בתוך המציאות של הרע.

זה מה שנתבאר בראשית הדברים – אבל בדרא בתראה זה ביתר חידוד כיון שכמעט לא רואים בגילוי את הטוב בראיה כפשוטו – העומק של כח הבטחון המתגלה בכלל ובאחרית הימים בפרט מצד שורשו הפנימי של הבטחון זה מעין מה שאומר הקב"ה "כי האדם יראה לעיניי וזה" וזה מה שנצרך שכל ראיית האדם כמעט לא תהיה מה שהעיניים רואות כשהוא יוצא לרחובה של עיר אלא שהעיניים יראו מאותו שורש של "ה" יראה ללבב", כלומר, שהוא רואה את נקודת הטוב הפנימית שגנוזה בכל דבר ודבר.

וכאן מונח שורש ההבטה הפנימית שצריך להוציא אותה מהכח לפועל, ואמנם היה צריך להוציא את הכח הזה לפועל בכל הדורות כולם, אבל באחרית הימים זה נצרך בפרט.

והרי שכח ההבטחה וכח הראיה נופל למעמקי הטומאה באופן כזה שהבטה של טוב כמעט לא נראית כלפי חוץ כפשוטו, ורק מי שמביט פנימה עמוק יכול לראות טוב [והרי מי שמביט פנימה עמוק, תמיד יראה חלקי טוב]. אבל מי שמביט ורואה את החיצוניות, הרי שרוב גמור ומוחלט של העולם מלא ב'יצרא עריות', הוא מלא במציאות של ראיית רע.

וזה א"כ העומק של אחרית הימים שיש נסיון של 'יצרא דעריות' בכדי שהראיה לא תהיה במדרגה של הבטה שמביטה לראות את הטוב אלא לראות את מציאות הרע, ולכן בסתמא, הראיה נופלת על מציאות של רע, זה מצד כח הקלקול.

ומכח כך נצרך שיהיה עקירה ממקום של ראיית הרע, לעולם שבו יש מציאות שכולו טוב – לא רק לעולם שיראו בו יותר מציאות של טוב ויותר מציאות של טוב, אלא לעולם שיהיה בו מציאות שכולו טוב.

אז בוודאי כפשוטו, המציאות של עולם שכולו טוב תהיה ע"י "ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ" שע"כ תסתלק לגמרי מציאות ראיית הרע

מנהיג את הכל לטובה – שזה מכח הטוב – או יתר על כן שבוודאי הקב"ה יעשה כרצונו².

וזה עומק העבודה על בטחון שישנה באחרית הימים, ובוודאי, מלבד כפשוטו ממש שהאדם צריך לבטוח שהקב"ה

גדר המצב הפנימי של העולם בדור דידן

מעיקרא ולו ב'הוה אמינא' הקטנה שלו, מה הולך להיות בשנה הזו, ובוודאי, צדדים רחוקים אפשר להעמיד הרבה פעמים, אבל כשהצדדים הרחוקים, והרחוקים מאד, הופכים להיות מה שקורה במציאות, הרי שזה נגד ההסתכלות הטבעית של רוב בני אדם כפי מה שהם ראו בעיניהם הטבעיות מה הולך להיות.

ולאחר שארע מה שארע, מה צריך לראות עכשיו? – אז בוודאי, ישנם הרבה הגדרות שהם אמיתיות מאד – שהכל מושגח ממנו יתברך שמו, על מנת שיתעוררו ויעשו תשובה, וכו', כל הדברים הללו הם דברים אמיתיים ובוודאי שצריך לעשות אותם.

אבל בפרטות, זה העומק הפנימי של העבודה בדור דידן בפרט, כפי מה שנתחדד, כלומר, בזמנים שמצד החיצוניות, מה שנראה בחיצוניות בעולם זה ראייה של עריות ומצד המצב היותר פנימי של העולם, זהו עולם שנמצא במצב של תערובת, במצב של בלבול ובמצב של חוסר בהירות מופלג, וביחס למה שקורה בעולם ישנה אי ידיעה מה יהיה לאחר זמן רחוק ואפי' לאחר זמן קרוב אין ידוע מה יהיו תהליכות הדברים ומה יהיו מאורעות הימים, והרי שכל כח הראייה של האדם לוטה בערפל ביחס למה שקורה בעולם.

הרי ביחס למה שהיה בשנה הזו, כמעט אין אדם שהיה יכול לסבור

ההכנה האמיתית לאחרית הימים

ה'יצרא דעריות' שמקיף כמעט את הכל לחלוטין, ומתוך מצב הבלבול הנורא שקיים, עבודת האדם היא בכל זמן שיש לו מעט ישוב הדעת, מעט בהירות,

אבל כשאנחנו מתייחסים עכשיו לנקודת השורש העמוקה מאד – כפי מה שעולה מסוגיא דידן – עיקר העבודה היא שמתוך כל החיצוניות של

ב שאלו הם שתי השיטות הידועות שישנם בגדר מדרגת הבטחון.

יודע שיש רע בעולם – כל אחד יודע זאת – אבל ההגדרה היא שהמקום **שבו הוא מדבק את נפשו** זהו בנקודת הטוב בבחינת "האומר לדבק טוב", זה לא מה שהוא חושב בלבד אלא היכן הוא מדבק את מחשבתו וראייתו הפנימית, ועד כמה שניתן, גם את ראייתו החיצונית, והוא מדבק את עצמו במקום שהוא רואה בו את נקודת הטוב.

זה ההכנה האמיתית לאחרית הימים שיבואו לאחר מכן, ל"יום שכולו טוב", כי ככל שהאדם מדבק את עצמו בראיית הטוב גם בתוך המצבים האלה, הרי שהוא נדבק כבר עכשיו להארה של העתיד של ה"יום שכולו טוב".

ומעט נייחא בלב" להתחבר למקור של ראיית הטוב, שראייתו תהיה ממקור שכולו טוב, ואת מה שהוא יראה – הוא יראה בו את נקודת הטוב.

וכמובן, אי אפשר להחזיק בזה קבוע שהרי העולם מלא בהרבה מאד נקודות הפוכות, אבל עד כמה שכל אחד יכול להידבק באותו דבר לפי ערכו שלו, הרי שאז – באותו זמן שהוא מסוגל – הוא **רואה רק את נקודת הטוב**, ואמנם לפני ואחרי כן הוא יראה גם נקודות אחרות, אך לכל הפחות באותו זמן עצמו הוא רואה רק את נקודת הטוב.

וכך, לאט לאט הנפש מתרגלת להידבק יותר לטוב ויותר לטוב ויותר לטוב, ושוב, אין הכוונה שהוא אינו

בזמן מלחמה שיש התעוררות למסירות נפש מתעורר המסי"נ

[בשיעור על שורש "בחור"] שכאשר מתעורר זמן של מלחמה, הרי שזה מעורר את הנקודה הפנימית ביותר של הנפש שזהו כח המסירות נפש, כיון שכל מלחמה בנויה – או להרוג או ליהרג – זוהי טבעה של מלחמה והרי שהמלחמה נוגעת בנקודה הפנימית, ולכן כמו שהורחב שם [-בשורש הנ"ל], מתעוררת אז בזמן המלחמה הג'

והגדרת הדברים ביתר בהירות וביתר עומק – בהגדרה החיצונית שורש העבודה הזאת היא בבחינת 'שתרגילנו בתורתך' בכדי להתרגל למבט על נקודת הטוב, אבל בהגדרה הפנימית זהו הידבקות בטוב שלמעלה מטעם ודעת, ולא הידבקות בטוב שבא מכח חשבון והיגיון.

הרי כמו שנתבאר לעיל בהרחבה

נפש בא"ת ב"ש זה טוב שהאפשרות להידבק במקום שכולו טוב מתעוררת.

ובעומק, זה גופא עומק המסירות נפש שהוא מוציא את עצמו לגמרי מן הרע ונדבק במסירות נפש בעולם שכולו טוב, אבל בכח הפנימי של הנפש, זהו הידבקות במקום של טוב שלמעלה מחשבון ולמעלה מטעם ודעת.

עבירות חמורות, עבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים, כיון שזה מעורר את השורש הפנימי ביותר, זה מה שמתגלה בעידן מלחמה.

וממילא בתקופות של מלחמה, כיון שמתעורר הנקודה הפנימית ביותר של המסירות נפש, ההתעוררות הזו למסירות נפש גורמת התעוררות להידבק במקום שכולו טוב, שהרי כידוע

נקודת הטוב בחשבון של טעם ודעת

בצערם ואף צם עליהם – כל אחד לפי עניינו.

אבל כאן עסקינן השתא בעומק הרבה יותר גדול – "יום שכולו טוב" הוא אינו טוב שמגיע בחשבון של טעם ודעת שכלי, מה שעומק הנשמה נמשכת אל מקום שכולו טוב זהו כברזל אחר אבן השואבת, לא מצד חשבון של הטוב.

כל זמן שזה עובר רק דרך מערכת של השכל שהאדם עושה חשבון האם המעשה הזה הוא טוב או אינו טוב ובאופן הזה הוא מחפש נקודות טובות בכל דבר, בוודאי בשלב ראשון זוהי הדרך הנכונה.

אבל ההגעה הפנימית למקום הפנימי, היא להגיע למקום שהנפש בטבעה נמשכת לטוב ולכן היא רואה

כל מי שיכנס בחשבון של טעם ודעת לנקודה של טוב, המקום שאליו הוא יכול להגיע הוא כדלהלן – יש הרבה מאד רע, ויש גם הרבה מאד נקודות טובות שמתגלות, אפשר לראות חסד, אפשר לראות עזרה, אפשר לראות דאגה לזולת, כאב עם הזולת ועוד ועוד דברים שמתגלים, בפרט בתקופות הללו שיש צער בכנסת ישראל.

ובוודאי שגם זה מעלה לזכות להידבק בנקודות הטובות האלה, אבל לא בזה עסקינן השתא, הנקודות הטובות הללו הינם נקודות טובות שגם בשכל, האדם יכול לראות בהם את ההטבה, כדוגמת אדם שמפנה מקום בביתו ונותן לאחרים להיכנס לשם, או אדם שנוטל מצרכי ביתו ונותן לאחרים, וכן אדם שמתפלל על אחרים, מצטער

ומשם נמשך הבטחון שיוצא מהכח לפועל כתולדה שמאיר לו אור הטוב בפועל – אבל זה למעלה מטעם ודעת.

הדברים הללו הם בעצם השורש הפנימי של העבודה שבכל הדורות כולם, אבל זוהי העבודה הפנימית בפרט באחרית הימים כשאנחנו צריכים להכין את עצמנו לעולם שכולו טוב.

וכמו שנתבאר, אין עיקר המכוון מצד התולדה של הבטחון אלא עיקר המכוון היא ההידבקות בעצם מדרגת הבטחון – אלא שכמובן יש לזה גם תולדה ממילא, אבל זה ברור שאם כל המכוון הוא בעיקר להגיע לתולדה, הרי זה כאדם שנושא אשה רק בכדי להוליד בנים, אבל חסר את "האומר לדבק טוב".

פנימיות עבודת הבטחון היא להידבק במעמקי הנפש, איש לפי ערכו, באיכות ובכמות ב'עולם שכולו טוב'.

את הטוב, שזהו מקום שלמעלה מטעם ודעת, והאור הפנימי שמושך את הנפש לאותו מקום זה מההארה של העולם הבא שהוא 'יום שכולו טוב' וממקום פנימיות הנפש שהיא באמת גנוזה בעולם שכולו טוב.

וזה עצם מדרגת הבטחון, וכשדבקים שם הרי שיש לאדם בטחון שלמעלה מטעם ודעת שכליים מה יהיה.

כלומר, לא שמתוך חשבון שכלי הוא בוטח שזה לטובה שעל אף שהוא לא רואה, הוא מאמין שזה לטובה משום שהוא בוטח בה' שהוא יעשה לו כך וכך לפי רצונו.

אלא הוא נדבק לשורש של המקור שכולו טוב, ומכח כך באופן טבעי הוא נוטה לראות את הטוב, מחמת הטוב הפנימי שמתגלה מצד שורש נשמתו, ועי"כ הוא דבק ומאיר בו ההארה של 'כולו טוב'.

שאלות מהשומעים

שאלה: מה הם המדרגות מתתא לעילא להידבק בטוב, הרי כמו שנתבאר בשיעור, יש מה שרואים בפועל נקודת טוב וכמו כן יש את היסוד של הבעל שם טוב ש'זאתה מחיה את כולם' היינו שיש בכל דבר ניצוץ של טוב... עד שלימות המדרגה על דביקות בטוב שלמעלה מטעם ודעת.

תשובה: אתם שואלים מהו הסדר מתתא לעילא של מדרגת גילוי הטוב - כל דבר באים לסדר אותו, אפשר לסדר אותו לפי פרצופים או לפי מדרגות של מוחין ומדות ובהלבשה של מעשה דיבור ומחשבה, ובכל יחס ויחס אפשר לסדר לפי הסדר הזה, וכגון במעשה דיבור ומחשבה או בפנימיות יותר במידות ומוחין, לחפש בכל דבר ודבר את גילוי נקודת הטוב לפי ערכו של אותו דבר - אין כאן שאלה חדשה, אלא ישנם את הסדרים הרגילים שקיימים מתתא לעילא - אם זה יהיה עשר ספירות או חמישה פרצופים או עצמות הנפש וג' לבושי הנפש כלשון התניא, אבל לעולם אנחנו נשאר עם הסדר של אותם מדרגות ורק שבהם צריך לגלות את נקודת הטוב שנמצאת בפרטות בכל מדרגה - אם ניקח בפשטות את הסדר שבדברי התניא של שלושה לבושי הנפש מעשה דיבור ומחשבה, צריך שיהיה את הגילוי של המעשה הטוב, של הדיבור הטוב ושל המחשבה הטובה, ובמידות את המידות הטובות ובמוחין בנקודה העליונה הטובה שבהם, בכל דבר את נקודת הטוב הפרטית שבאותה מדרגה, עד המדרגה העליונה שהיא התכלית שלמעלה מן המוחין והדעת שזוהי המדרגה העצמית שעליה דובר.

המשך שאלה: וזה מה שמוזכר בספרי חסידות הרבה בחינות של נקודות הטוב.

תשובה: ספרי חסידות לא בנויים באופן מסודר וכל פעם ישנה נקודה אחת באותו נושא שבו מדובר, אבל מצד סדר העבודה יש את אופני הסדרים כפי שנתבאר. ואמנם יש את עצם ההידבקות בנקודה טובה כמו שנמצא למשל בליקוטי מוהר"ן בסוד הנקודה הטובה שכלפי זה לא משנה באיזה מדרגה האדם נמצא, וכל פעם הוא יכול להחליף ולראות נקודה טובה אחרת, העיקר שהוא מדבר בנקודת הטוב - זה לא מצד סדר מדרגות אלא מצד עצם התכלית שהיא למצוא בעצמו נקודה

טובה, וגם שם נקודה טובה היא בסוד ניצוץ המחיייה [בסוד הרפ"ח ניצוצין] ובזה אומר הליקוטי מוהר"ן שהאדם תמיד צריך למצוא בעצמו נקודה טובה, שהיא זאת שנותנת לו חיות בתור ניצוץ, כלומר, הוא רואה את מה שהכל הוא לא טוב - רובו ככולו - אבל הוא רואה גם שיש נקודות טובות והוא מוציא נקודה טובה ונדבק בה שזה בסוד ניצוץ המחיייה.

אבל ישנה הבחנה עמוקה יותר שהוא דבק בנקודת הטוב בעצם, כלומר, מה שנתבאר בליקוטי מוהר"ן זה בסוד ניצוץ, אבל ההבחנה העמוקה יותר היא בסוד אור, אם זה בסוד ניצוץ הרי שכל פעם הוא יכול להחליף נקודה, אבל אם זה בסוד האור הרי שעיקר המדרגה של להידבק בטוב היינו להידבק בשורשו שלו שהוא שורש הטוב שמתגלה אצלו, ומתוך שורשו שלו שהוא רואה את הטוב, גם בכל מה שהוא רואה הוא גם יראה טוב, אלא ששם כיון שזה לא שורשו שלו הוא יראה רק ניצוצות של טוב כיון שיש נקודות שהתפזרו, אבל מכח שהוא דבק בשורשו הטוב הוא יראה שם את נקודות הטוב.

ומ"מ א"כ - יש עבודה לראות באופן כללי נקודות של טוב ואף אם באופן מפוזר. יש את הסדר של כל הקומה כולה בכל הסדרים הידועים ושם למצוא את הטוב בכל נקודה ונקודה.

ויש את העבודה להידבק בנקודת הטוב השורשית שלו עצמו שהיא בתוך נשמתו שלו ומשם הוא רואה את הכל.

ובעומק יותר להידבק בנקודת הטוב של שורשו באורייתא, ויתר על כן, להידבק בשורשו באין סוף ב"ה, הזכרנו בקצרה אבל כמובן הדברים הם רחבים.

שאלה: מה ההבדל בין הסתכלות של טוב בתורה לבין הסתכלות של טוב מצד הדביקות בכורא, וכי הסתכלות בתורה היא כביכול מנותקת מהבורא!?

תשובה: בהגדרה הכוללת כמו שנתבאר רבות במקומות אחרים, כל דבר שנמצא בתורה הוא כולו טוב, אפי' כשכתוב בתורה פרעה שהוא פה-רע זהו טוב, וכן המילה רע עצמה שנמצאת בתורה היא ג"כ טוב, כלומר, חלק מחלקי הטוב, וכמו שבואר בארוכה במקו"א שכל רע נקרא רע מלשון סולם רעוע, שדבר שהוא בלתי מצורף כראוי הוא נקרא רע, ולעומת כך טוב הוא כח של חיבור בבחינת "האומר לדבק

טוב" וכח התורה שהיא כולה אחת - "תורת ה' תמימה" הרי שאין בה רע בפועל כיון שלעולם כל החלקים דבוקים בשלימות וממילא הם הופכים להיות כולם במציאות של טוב.

ובלשון פשוטה בנפש - כל מה שהרע הופך להיות מציאות של הסתרה והעלמה זהו משום שהוא מגלה רק חלק, ובזה עצמו שמתגלה רק חלק, זהו ההסתרה וההעלמה, אבל מצד השלימות הכוללת, כל דבר הוא חלק מחלקי הגילוי ולכן לא שייך שיהיה רע, בעלמא דידן שיש חלק גילוי וחלק נעלם, זה גורם שיש מציאות של רע, אבל באחרית הימים שיהיה גילוי שלם שהקב"ה יגלה את הכל בשלימותו, בגילוי שלם לא שייך שיהיה מציאות של רע, שכיון שכל רע מציאותו הוא גילוי חלקי הרי שגילוי שלם סותר את מציאות הרע.

ואם נצייר את זה בלשון פשוטה, הכל זה צורת אדם אחת שלימה, אלא שכיון שעכשיו זה מתגלה כחלקים הרי כשמסתכלים על חלק אחד לבדו זה נראה בעל חי טמא - עכבר - אבל כשהקב"ה יגלה גילוי שלם הרי שהכל יהיה חלקי צורת אדם, וכיון שצורת אדם זה שלימות ממילא בוודאי שזה טוב ולא יכול להיות מציאות של רע. כשהוא נראה בחלקו הוא יכול להראות רע אבל כשהוא נראה בשלימותו הוא לא יכול להראות כרע.

שאלות ותשובות

ליל מוצאי שמחת תורה תשפ"ד ♦ שו"ת שנכתבו לאחרונה לרגל המאורעות
התקופה שעשוע ♦ הרחבת תשובה של שמחה בחודש אדר זה ♦ שאלות לאחר
השיעור בלכביפדיה עבודת ה' "בטל" ♦ שאלות בענין מהות ישמעאלים וחמאס
♦ בירור הערב רב ♦ גדר ישמעאל כיום □ מתי תסתיים המלחמה

ליל מוצאי שמחת תורה תשפ"ד

שאלה: במצבנו השתא ששומעים דברים שלא שמעתן אוזן, קול מלחמה, דוקא בשמחת תורה, ועמך בית ישראל נמצאים בצרה ובשביה, האם יוכל הרב לבאר כיצד לראות ולשמוע את קול ה' כאן נכונה, כיצד רצונו ית' שנסתכל על המצב, ולפי זה מהי עבודת כל יחיד ויחיד?

תשובה: תשובה! תשובה! תשובה!

הקב"ה מראה לנו שמספר האנשים שמתו ונפצעו היום רח"ל, הם לפחות מספר האנשים שמתים ונפצעים "רוחנית" כל יום ויום מכח הטומאה ששולט! יש לבדוק כל אחד ואחד ולהסיר את הטומאה מקרב ביתו וכד'. שיהא נקי! זהו הברור הראשוני והחיצוני! בירור מכל הכלים הטמאים ומכל הלבוש הטמא ומכל עיתון כל שהוא!!!

כבר נכתב בעבר בשנים האחרונות, שמאז הקורונה לא יהא זמן שקט עד ביאת משיח.א וכל עין רואה שהעניינים מתגלגלים מבעיה לבעיה כל פעם מכיוון שונה!

* הערת המערכת: זה חלק מן הלשון בתשובה שם (הודפס בסוף ספר 'דע את גאולתך', עמ' 672): יש להבין מאוד, שעד שנת תשע"ט נותר אר"ך שנים לסוף העולם שהוא שית אלפי שנים. ומשנה זו נתקצר האר"ך, ונעשה זעיר, ולכך נגלה יותר ו"גבי דיילה", ונתעלם במדת מה מהלך של "מאריך אפיה". ולכך משנה זו כל העולם כמקרה, ובפרט בארץ ישראל, ולא יהיה השקט עד ביאת גואל בב"א.

ובשנות מנין הגויים, זהו שנת עשרים - עשרים, 20-20, ונדוע שעשרים בגימט' כתר. וזהו הגילוי השתא, כתר שבכתר, עשרים - עשרים.

ומצד כך נגלה מהלך של התבודדות בעולם, בקלקול בדידות, שלא יכנס איש לתוך ד' אמות של חבריו. כי דל"ת אמות הם מקומו מדין היחידה. וכן להסתגר בבית. ונדוע שנפש עיקרה בכבוד, רוח בלב, נשמה במח, חיה בבגדים, ויחידה בבית, ולכך יש להסתגר בבית. והבן שהקב"ה ביטל כל כח של חיבור של טומאה, בלויים, מסעדות, תרבות, טיולים, נסיעות לחו"ל, כל עלמא דשקרא שנותר בקיומו כל השנים האחרונות. אולם כמו שביציאת מצרים נותר ביציאתם "בעל צפון", שהוא שורש לכל העבודות זרות. כן השתא נותר עיקר שער הנ' דקליפה, נון דנו"ן, המדיה, האינטרנט, ועכשיו שבני אדם מסתגרים בבתים כל חיבורם על ידו. והוא הקליפה הקשה שעדיין לא נבקעה, נון דנו"ן, כתר דכתר, והיא היא השולטת עתה כמעט ללא מיצרים. וביטול קליפה זו ע"י הארת משיח הנמצאת עמנו כבר עכשיו, ומאירה אור של כתר דכתר, וכאשר תבקע ותבטל את המדיה, יבוא משיח בפועל. אולם כל זמן שלא בא עדיין, הכח השולט בעולם הוא נון דנו"ן, ובו כלול הכל בערבוביא, קדושה וטומאה, מן הקדושה העליונה עד הקצה התחתון. ולכך בדור זה השתא הכל מעורב ומבולבל באופן מבהיל שאין הדעת סובלתן, ודבר זה לא ישתנה עד ביאת משיח.

עכשיו זהו זמן בירור גדול בין טוב לרע, בירור של תערובת של הערב רב, ובתקופה האחרונה נראה יותר ברור מי נגד ה' ותורתו ועמו, ומוכן להרוס את הכל. וזהו בירור חיצוני של הערב רב, שנראה לכל - מי אלו שאינם חלק מהכנסת ישראל.

ועכשיו יתחיל בירור פנימי יותר, ולאט לאט הבירור ייעשה דק יותר ויותר.

ולכך ראשית על כל אחד לברר בחיצוניות ולהסיר מביתו וכו' כל טומאה, כנ"ל, ומאידך לברר בירור פנימי, האם הוא מוכן לביאת משיח, לעולם שכולו תורה וקרבת ה' ותו לא!!! ולהתנתק "מכל הפוליטיקה" לגמרי ומכל התעסקות בכל ענין שאינו כלי למנוחת הנפש והרגעתה, ולהידבק בה' ובתורתו.

שאלה: אנשים שואלים לגבי מה שהרב כתב במוצאי שמחת תורה לגבי עבודתנו לאור המלחמה, שבאחד הדברים הרב כתב לא להכניס עיתון כל שהוא לבית, האם מדובר על עיתון חילוני, או גם על עיתון "חרדי"?

תשובה: יש עוד מישהו "תמים" שחושב שיש כזה דבר עיתון חרדי?

יש עיתון חילוני גמור, ויש למחצה לשליש ולרביע!!!

חלק מן העיתונים "שנקראים חרדים" אינם בבעלות של מי שנקרא חרדי! וגם אלו שכן, העיתון כבר ממזמן אינו שייך לאדם חרדי!

מי שלא מבין זאת, עיניו טחו מראות!!!

אנו חיים בדור שחלק מאלו הלבושים כחרדים, אינם חרדים כלל, מחזיקים מכשירים פרוצים וכד', והם בחלק מן המקרים כותבי העיתון ואחראים עליו!

צריך להבין, אנו חיים בדור שחז"ל הגדירו אותו "דור שכולו חייב", והצדיקים המועטים, הם אלו שעליהם אמרו חז"ל, ראה הקב"ה שצדיקים מועטים הם, עמד "ושתלן" בכל דור ודור, הם "שתולים" בדור, אולם הם אינם מאנשי הדור. רק את כתביהם יש ללמוד ולקרוא ותו לא!!!

זולת זה העיתונים מלאים באביזרייהו של עבודה זרה - כפירה, רציחה - הלבנת פנים, גילוי עריות - פרסום דברים היפך הקדושה והצניעות. וכן עוד איסורי לאוין רבים.

שאלות לאחר השיעור "עומק הנהגת השם בתקופה זו"

שאלה: א. לכאור' יש כאן תמיהה גדולה, כי הרי ישנם רק מעט כאלו שמבינים את עומק הדברים שנתבארו בשיעור, ולכאורה אם זו המטרה של הבורא, זה אינו גלוי לכל עם ישראל, ואיך יתכן שהקב"ה מגלה בנעלמות כ"כ את הנהגתו בעת הזו באופן שזה נגלה רק לחלק קטן מאד מעמ"י?

ב. הרי גם גדו"י לא אומרים בגילוי שהיא עת צרה ששונה מצרות אחרות שהיו, ואמנם מזכירים שהם חבלי משיח, אך לא באופן מוחשי וברור כפי שהרב מלמד אותנו שהוא בבחינת העתקה?

ג. האיך יגיע התיקון שעמ"י ישוב אליו בתשובה ויזכה לעוה"ב שהוא כולו רוחניות? תשובה: א. הנהגת היחוד בכלל והנהגת עתיק בפרט היא הנהגה נעלמת, בלתי מושגת, אולם לאחר שמסבירים לאדם, היא נקלטת במהלכי שכל. איך יהא המעבר בדיוק בכל פרטיו איננו יודעים, אולם בכל שלב ושלב נוכל להבין לפחות במקצת מאיזה בחינה בעתיק הוא בא, כי הוא לא בא באופן של סדר, זה אחר זה, "אריך", אורך, קו ארוך שכל נקודה באה אחר הנקודה שקדמה לה באופן מסודר, אלא באופן של דילוג, סדר נעלם שמובן אחר שבא, מהו הסדר, כדוגמת "פתרון מראה הנבואה" שבא אחר ראיתה, כמ"ש בספר קל"ח פתחי חכמה.

ב. כל חכם מדבר בדברי תורה לפי שורש נשמתו, וכפי ערך גילויה, וכן בענין זה. ג. התיקון השלם יהא בנעלמות, כדוגמת לידת משיח מלוט ובנותיו.

שאלה: האם הנהגת ה' של ההעתקה לימות המשיח ולעוה"ב שהתחילה בתקופה זו, היא היא הנהגת היחוד שהוזכרה בספר דעת תבונות?

תשובה: בודאי שכן. זה בעומק הנהגת הכתר שהיא מורכבת מפרצוף 'עתיק' ומפרצוף 'אריך', וכמו שנתבאר, היה את הזמן שהאיר יותר פרצוף 'אריך' והאיר יחד עמו גם 'עתיק', אבל כשמגיעים לשלב הנוסף, הרי שיש עליה מ'אריך' ל'עתיק', 'אריך' עיקרו שייך לשית אלפי שנים, וזה עיקר קומת האצילות, אבל 'עתיק' עיקרו הוא מלכות דא"ק,

ועולה א"כ שיש כתר, ובו יש שתי חלקים וכהגדרה הכוללת חלקו העליון זהו 'עתיק' שהוא הסיפא דאדם קדמון שיורד לאצילות, ויש את החלק השני שהוא כבר הרישא של עולם האצילות שהוא אריך אנפין, אז כאשר הסדר הוא מתתא לעילא, הרי

שקודם עולים ומגיעים לאריך אנפין ובתקופתינו - זה כל ההנהגה שהתגלתה בעיקר בשנים הקודמות שהאריכות של "ברחמים גדולים אקבצך" הורגשה במה שהגיעו כאן מכל הגלויות לארץ ישראל, ועל אף שזה התלבש בסטרא אחרא כמו שהאריך החפץ חיים, ולא זכינו שזה יהיה באיתגליא באופן של קדושה, שאמנם חזרו לארץ ישראל אבל באופן של מינות, אבל עדיין התגלה "ברחמים גדולים אקבצך",

אבל לאחר ההנהגה הזו שהיתה שבעים שנה, חוזר ומאיר ה'עתיק' עצמו, וה'עתיק' עצמו עיקרו הוא רדל"א, ששם עיקר הנהגת היחוד,

ועל אף שבהגדרה הכוללת הנהגת היחוד מתגלה בכל הכתר וא"כ הוא כולל גם את אריך אנפין וגם את עתיק. אבל מצד אריך אנפין זה נגלה באופן של רשע וטוב לו, שרשע וטוב לו זה מדין 'מאריך אפיה וגבי דיליה', אבל כשזה מתגלה מצד מדרגת העתיק - שם זה כבר ברדל"א בעצם, כלומר - זוהי הנהגה שהיא בלתי מובנת, והרי שהנהגת היחוד היא לא מתגלה רק מצד מאריך אפיה, באופן של ארך אפים אף לרשעים, אלא היא מתגלה מכח המדרגה היותר עליונה שזה 'רישא דלא אתידע' בעצם,

כאן מונח המעבר מהנהגת האריך להנהגת העתיק, אלא שכיון שסוף כל סוף שניהם יחד מרכיבים את ספירת הכתר, לכן כשזוכים, בתוך ה'עתיק' עצמו גם כן משמש ה'אריך' ומכח כך יש מציאות של חסד ורחמים,

אבל מ"מ, עיקר ההנהגה היא ברורה, זוהי הנהגת זמן של מעבר מהעולם הזה לעולם הבא שזה הנהגת העתיק, וזה מה שיהיה עד אחרית הימים במהרה בימינו אמן.

שאלה: האם חוץ מכלי הטכנולוגיה וכן מה שהערב רב שולטים, יש עוד גילוי של שער הנ' שצריך להזהר ממנו?

תשובה: כל העולם זה שער הנ', רק שבמקומות הללו הגילוי של זה הוא בתוקף ומשם מתגלה שורש כח התערובת, אבל הכל זהו תערובות בכל צד ובכל פינה, וא"כ, צריך להזהר מכל העולם בכל דבר ובכל ענין.

שאלה: האם אפשר להרחיב את תודעת המעבר בין העולם הזה לעולם הבא?

תשובה: נתנו דוגמה מאוד פשוטה, אדם שמכר את הדירה והוא יודע שעוד שבוע הוא צריך לפנות אותה, והרי שכשמגיעה המשאית למטה, הוא בתודעה של מעבר, זה התודעה בחוש ברור.

שאלה: כיצד ניתן להסביר זאת לכלל הציבור?

תשובה: מה שנאמר רחוק מאד מרוב בני האדם, אבל זו היא האמת הנקיה, כל אוזן תבחר מה שהיא יכולה לקחת כל אחד לפי ענינו, אבל זו האמת, במציאות, עד שהאנשים לא רואים את הטיל כמעט נופל על הבית, הם לא חושבים שהם עוזבים...

שאלה: אם מאיר לנו יום הדין הגדול והנורא, אם כן, אנחנו נראה יותר דין ופחות רחמים, וא"כ, מי יכול לעמוד בדין? הרי כתוב שאפילו האבות לא יכלו לעמוד בדין (ערכין ז), האם יש אפשרות מצידנו למתק את הדין ע"י תפילה או תורה או משהו אחר?

תשובה: השאלה ברורה, והתשובה היא ג"כ מאד ברורה, היחס הזה של מיתוק הדין, נמצא בתוך מקום שאפשר לעמוד בדין וממתקים את הדין, אבל דין שביסודו א"א לעמוד בו שזה שורש מדרגת יום הדין הגדול והנורא, הוא לאו בר מיתוק - משפט קצר אבל עמוק - דין שניתן לעמוד בו, המיתוק יכול לבשם אותו, אבל דין שבעצם א"א לעמוד בו, מהשורש של "ראה שאין העולם מתקיים", אף שבהתפשטותו ודאי שניתן למתק בבחינת "עמד ושיתף עמו מדת הרחמים", אבל בשורשו העליון אין מציאות ששייך למתק אותו, הוא לאו בר מיתוק.

וכמובן, אם כן חוזרת השאלה אז מה העצה "הפנימית" להינצל? ובהגדרה הפנימית. יש הצלה שהיא בסוד ה-ב' בסוד הבית, וכדוגמת נח שניצל מכח שהוא בנה לעצמו תיבה, שהתיבה הצילה אותו מהמים הזדונים שהם בבחינת דינים בהתפשטותם.

אבל בשורש העליון, ההצלה לא נמצאת בתוך ה-ב', בתוך הבית למטה, אלא ע"י שאדם כביכול נמצא באורו יתברך שמו, ואור אין סוף מקיפו, שאז הוא נכנס לתוך ה-א', כלומר, זה ב' שגנוזה בתוך ה-א' שזה הבית שמציל אותו.

כל זמן שזה מהלך של א' ו-ב' וזה באופן של המשכה מן ה-א' לב', אז המציאות היא שיש נבראים ויש ברכה, ואז יתכן חס ושלום, גם ההפך מן הברכה, ושם שורש כל התגלות הדינים בפועל, על זה נאמר "כִּי לֹא יִצְדָּק לְפָנֶיךָ כָּל חַי" ו"מי יצדק לפניך

בדין" וכמו שאומרת הגמ' ששמואל פחד כשבעלת האוב העלתה אותו (חגיגה ד'), ובדקות, למה דווקא שמואל פחד? כי שמואל זה אותיות שם - אל, זה סוד שמואל, אבל כשמתגלה כאן אל, כלומר שהוא יתברך, לא שם אלא הוא כאן, האדם גנוז כאן בתוכו, ואם הוא גנוז בתוכו, זו השמירה, ולפי"ז, מה שאומרים חז"ל לגבי זמן שעשיו בא להתגרות בישראל "אל תעמדו כנגדו אלא הצפינו עצמכם" שזה כח של הצלה מהדין של אחרית הימים (דברים רבה א'), כהגדרה כוללת 'הצפינו עצמכם' היינו בתוך דברי התורה עצמם, אבל ההגדרה העמוקה יותר היא, שהאדם צפון בתוך אורו יתברך שמו,

וזהו הנקרא אור הצפון לצדיקים לעתיד לבוא, בפשטות, זהו אור מוסתר ולכן הוא נקרא צפון, אבל בעומק אור הצפון לצדיקים לעתיד לבוא, היינו שהצדיקים מוצפנים בתוכו,

ולפי"ז מה שהרמח"ל מאריך הרבה בספר אדיר במרום בסוד התיבה שהיא סוד ההצלה, זה לא התיבה התחתונה בבחינה של ה-ב' כפשוטו, אלא זה ב' שגנוזה בתוך ה-א', שבב' שגנוזה בתוך ה-א', שם נמצאת ההצלה היחידה השלימה, כלומר - ההצלה היחידה השלימה, היא מה שאדם גנוז בתוכו יתברך שמו, זה המקום היחיד שיש שם הצלה שלימה, דל מהכי אי אפשר לעמוד באותו דין.

ולפי"ז התיבה היא האור אין סוף עצמו, שהאדם נכנס לתוכו והיא כתיבה לנבראים, לא שבתוך הנבראים יש תיבה והאור אין סוף מאיר בהם בבחינת ברכה, המשכה, אלא התיבה היא באור אין סוף עצמו, ששם היו שורש העשרה כוחות שהם שורש הנבראים, שהיו גנוזים בו יתברך שמו.

כשהאדם חוזר למקור הראשון העליון, שם הוא מקום הצלתו, וזה 'הצפינו עצמכם' - בתוך אור אין סוף.

שאלה: האם אדם שיש לו חשש ופחד מהמהלך הזה, זה מראה שהוא עדיין לא גנוז באורו יתברך שמו?

תשובה: אדם לא יכול להיות שם בשלימות, אלא רק ב'רצוא ושוב', וכיון שסוף כל סוף הוא נמצא גם במדרגה של 'שוב' זה יוצר נקודת קושי, אבל ודאי שכל פעם שיש נקודת קושי הוא רץ מיד ל'רצוא', מלבד מה שכסדר הוא רץ ל'רצוא' מכח הסדר

הרגיל של רצוא ושוב, בזמן שיש נקודה של צרה, הוא הופך אותה מצרה - צר לרץ, שכל פעם שיש צר הוא חוזר ל'רצוא' למקום העליון.

שאלה: בספר בלכבי משכן אבנה סוף חלק ג' מבואר בהרחבה לענין הצרות בעולם, ששורשם הוא מהגעגועים של ה' יתברך שקורא לנו שובו אליי! האם בצרות של תקופתנו שבאות ממידת הדין, כפי שנתבאר בשיעור, גם כן נכונים הדברים?

תשובה: יום הדין הגדול והנורא הוא בבחינת "תוכחה מגולה ואהבה מוסתרת", ובפנימיות לעולם הכל אהבה, אור אין סוף, שממנו נגלה הצמצום - שורש מידת הדין, אולם המניע והתכלית כולו אהבה.

שאלות ותשובות שנכתבו לאחרונה לרגל המאורעות התקופה

שאלה בספר בלכבי משכן אבנה סוף חלק ג' מבואר בהרחבה לענין הצרות בעולם, ששורשם הוא מהגעגועים של ה' יתברך שקורא לנו שובו אליי! האם בצרות של תקופתנו שבאות ממידת הדין, כפי שנתבאר בשיעור, גם כן נכונים הדברים?

תשובה יום הדין הגדול והנורא הוא בבחינת "תוכחה מגולה ואהבה מוסתרת", ובפנימיות לעולם הכל אהבה, אור אין סוף, שממנו נגלה הצמצום - שורש מידת הדין, אולם המניע והתכלית כולו אהבה.

שאלה אם מאיר לנו יום הדין הגדול והנורא, אם כן, אנחנו נראה יותר דין ופחות רחמים, וא"כ, מי יכול לעמוד בדין? הרי כתוב שאפילו האבות לא יכלו לעמוד בדין (ערכין יז), האם יש אפשרות מצידנו למתק את הדין ע"י תפילה או תורה או משהו אחר?

תשובה השאלה ברורה, והתשובה היא ג"כ מאד ברורה, היחס הזה של מיתוק הדין, נמצא בתוך מקום שאפשר לעמוד בדין וממתקים את הדין, אבל דין שביסודו א"א לעמוד בו שזה מדרגת יום הדין הגדול והנורא, הוא לאו בר מיתוק - משפט קצר אבל עמוק - דין שניתן לעמוד בו, המיתוק יכול לבשם אותו, אבל דין שבעצם א"א לעמוד בו, אף שבהתפשטותו ודאי שניתן למתק, אבל בשורשו העליון אין מציאות ששייך למתק אותו, הוא לאו בר מיתוק,

וכמובן, אם כן חוזרת השאלה אז מה העצה הפנימית להינצל? ובהגדרה הפנימית - יש הצלה שהיא בסוד ה-ב' בסוד הבית, וכדוגמת נח שניצל מכח שהוא בנה לעצמו תיבה, שהתיבה הצילה אותו מהמים הזדונים שהם בבחינת דינים בהתפשטותם, אבל בשורש העליון, ההצלה לא נמצאת בתוך ה-ב', בתוך הבית למטה, אלא ע"י שאדם כביכול נמלא באורו יתברך שמו, ואור אין סוף מקיפו, שאז הוא נכנס לתוך ה-א', כלומר, זה ב' שגנוזה בתוך ה-א' שזה הבית שמציל אותו,

כל זמן שזה מהלך של א' ו-ב' וזה באופן של המשכה מן ה-א' לב', אז המציאות היא שיש נבראים ויש ברכה, ואז יתכן חס ושלום, גם ההפך מן הברכה, ושם שורש כל התגלות הדינים בפועל, על זה נאמר "כִּי לֹא יִצְדָּק לְפָנֶיךָ כָּל חַי" ו"מי יצדק לפניך בדין" וכמו שאומרת הגמ' ששמואל פחד כשבעלת האוב העלתה אותו (חגיגה ד'), ובדקות, למה דווקא שמואל פחד? כי שמואל זה אותיות שם - אל, זה סוד שמואל, אבל כשמתגלה כאן אל, כלומר שהוא יתברך, לא שם אלא הוא כאן, האדם גנוז כאן בתוכו, ואם הוא גנוז בתוכו, זו השמירה, ולפי"ז, מה שאומרים חז"ל לגבי זמן שעשוי בא להתגרות בישראל "אל תעמדו כנגדו אלא הצפינו עצמכם" שזה כח של הצלה מהדין של אחרית הימים (דברים רבה א'), כהגדרה כוללת 'הצפינו עצמכם' היינו בתוך דברי התורה עצמם, אבל ההגדרה העמוקה יותר היא, שהאדם צפון בתוך אורו יתברך שמו,

וזהו הנקרא אור הצפון לצדיקים לעתיד לבוא, בפשטות, זהו אור מוסתר ולכן הוא נקרא צפון, אבל בעומק אור הצפון לצדיקים לעתיד לבוא, היינו שהצדיקים מוצפנים בתוכו,

ולפי"ז מה שהרמח"ל מאריך הרבה בספר אדיר במרום בסוד התיבה שהיא סוד ההצלה, זה לא התיבה התחתונה בבחינה של ה-ב' כפשוטו, אלא זה ב' שגנוזה בתוך ה-א', שבב' שגנוזה בתוך ה-א', שם נמצאת ההצלה היחידה השלימה, כלומר - ההצלה היחידה השלימה, היא מה שאדם גנוז בתוכו יתברך שמו, זה המקום היחיד שיש שם הצלה שלימה, דל מהכי אי אפשר לעמוד באותו דין,

ולפי"ז התיבה היא האור אין סוף עצמו, שהאדם נכנס לתוכו והיא כתיבה לנבראים, לא שבתוך הנבראים יש תיבה והאור אין סוף מאיר בהם בבחינת ברכה, המשכה,

אלא התיבה היא באור אין סוף עצמו, ששם היו שורש העשרה כוחות שהם שורש הנבראים, שהיו גנוזים בו יתברך שמו.

כשהאדם חוזר למקור הראשון העליון, שם הוא מקום הצלתו, וזה 'הצפינו עצמכם' - בתוך אור אין סוף.

שאלה האם אדם שיש לו חשש ופחד מהמהלך הזה, זה מראה שהוא עדיין לא גנוז באורו יתברך שמו?

תשובה אדם לא יכול להיות שם בשלימות, אלא רק ב'רצוא ושוב', וכיון שסוף כל סוף הוא נמצא גם במדרגה של 'שוב' זה יוצר נקודת קושי, אבל ודאי שכל פעם שיש נקודת קושי הוא רץ מיד ל'רצוא', מלבד מה שכסדר הוא רץ ל'רצוא' מכח הסדר הרגיל של רצוא ושוב, בזמן שיש נקודה של צרה, הוא הופך אותה מצרה - צר לרץ, שכל פעם שיש צר הוא חוזר ל'רצוא' למקום העליון.

שאלה מה היא הסיבה שישנה מסירות נפש גם באנשים רחוקים שלא דווקא הולכים בדרך התורה, ואף על פי כן עדיין הם מוסרים נפש, מה ההסבר לזה?

תשובה מסירות נפש הוא לא דבר שנמצא במהלכי הדעת אלא הוא למעלה מן הדעת, והרי שאין שום הסבר להסביר את זה, כלומר, כשאדם מוסר את נפשו מחמת שיש לו ייסורים, האמת היא שהוא רוצה להיפטר מן הייסורים וא"כ, הוא לא מוסר נפש, רק הוא בוחר בדבר שהוא יותר קל בשבילו, אבל מה שאנו מוצאים שבני אדם מוכנים למות במלחמה כסדר בכל הדורות כולם, זה לא דבר שאפשר להסביר אותו בשכל אלא הוא במהלכים של למעלה מן טעם ודעת, כל מהלכי המסירות נפש אינם במהלכי טעם ודעת, ואם אדם מנסה להסביר את זה במהלכי טעם ודעת, זה כמו שאדם שואל שאלת 'מה לפנים' שהוא מנסה להסביר את זה בתפיסות שכליות ובאמת הוא לא יכול לעמוד על זה, וכמו כן כאן, אם הוא מנסה להסביר למה למסור נפש בתפיסה שכלית, כי בעומק זה למעלה מתפיסה שכלית.

השורש של זה היא בקדושה שבשביל לנצח במלחמה דקדושה מוכרחים מסירות נפש, אבל זה מתגלה גם בצד הנפול בכל סדר המלחמות שיש בעולם, מהשורש שהוא במלחמת ארבעת המלכים את החמשה שהיא המלחמה הראשונה בתורה וכן על זה הדרך בכל המלחמות שישנם בעולם, והרי ששורש הכוח של מסירות

נפש מתגלה במה שבקדושה האדם מוכן למסור נפשו, וכשזה נופל למטה זה מה שמתגלה בכל המלחמות.

כל מלחמה היא בשביל לנצח, אלא בעומק אם היא מלחמה כשמה ואמיתתה, הנצחון האמיתי במלחמה יהיה רק כשהוא יבוא באופן שהאדם מוכן למסור את נפשו, ואף אם בפועל לא מסר נפש - יש מסירות נפש בכוח ויש מסירות נפש בפועל.

והדוגמה הברורה והפשוטה לדבר מצד הקדושה זה מדרגת חנוכה שהמלחמה היתה באופן של 'רבים ביד מעטים' שזה אופן של מסירות נפש, אבל הכוח הזה מתגלה בעומק בכל מלחמה, שבכל מלחמה מי שלא מוכן למסור נפשו לא יכול לצאת במלחמה, הרי מלחמה היא - או להרוג או להיהרג, וא"כ מוכרח להיות שזה מה שמונח בתפיסת המלחמה.

שאלה בתקופה זו ישנה כרגע עלייה של יותר מ-40% בתקריות אנטישמיות ברחבי ארה"ב. וכעת, אנשים רבים מארה"ב שואלים, האם זה הזמן לעבור לארץ ישראל? האם יש לרב מה לומר יותר ממה שהרב כבר כתב בעבר*?

תשובה נתבאר כבר ש"המושכל ראשון" של כל יהודי צריך שיהא לגור בארץ ישראל. אולם "המושכל שני" נצרך בדיקה בכל הפרטים, כגון באופן שצריכים לו רבים

א וזה לשון התשובה שנכתבה בעבר (שו"ת שאל לבי, שאלה תקנ"ט. ועיין עוד שם בשאלה תקס"ד):

שאלה: עם עלייתה של האנטישמיות ברחבי העולם ופיגועים, ואנטישמיות עכשיו בממשל האמריקאי, איך אפשר לדעת אם בורא העולם שולח מסר לעם היהודי מחוץ לישראל לעבור לארץ ישראל? איך ידעו היהודים בגולה מתי הגיע הזמן לעבור לישראל?

הנסיבות שונות עכשיו מכפי שהיו לפני המלחמה, אך כיצד יש לראות את האנטישמיות הגוברת, ואיך ה' שופט את מי שכאשר הגיע הזמן לעזוב את הארץ עדיין מתגוררים בחו"ל בלי לעבור לארץ ישראל - כולנו שמענו סיפורים על אלה שיכולים היו לעזוב את אירופה לפני המלחמה וחיכו זמן רב מדי.

תשובה: המצב הפשוט (מלבד נידון מצות ישוב א"י, גדרה וזמנה) שנפש ישראל חושקת להיות בפלטרין של מלך, לחיות בקרבתו. ולכך פשוט בכל עת ובכל שעה ש"המושכל ראשון" הוא לגור בארץ ישראל. אולם במושכל שני ישנם סיבות נוספות. כגון צדיקים שפחדו להיות בקדושה זו בכחינת קרבת הארון שמכלה את נושאינו. או מפני השפעה לצאן מרעיתם, ושאר זיכוי הרבים. או אצל שאר בני אדם מפני תלותם בהשתדלות לצורך פרנסתם לפי מדרגתם, וכן חינוך הבנים ובנות, כל אחד לפי ענינו. ופעמים לצורך קיום כבוד אב ואם, ופעמים צורך חברתי-קהילתי, שאדם מרגיש שחיותו במידה רבה תלויה בחברה-קהילה. ועוד ועוד כיוצא בזה.

המאורעות האחרונים הם בת קול לעורר את ה"מושכל ראשון", שיהא תקיף וחזק מאוד. ואח"כ לשוב ולשקול במושכל שני עוד פעם בישוב דעת ובקשת אמת אצל כל יחיד ויחיד מה ראוי לו לעשות למעשה.

בחו"ל, וכן אופן גידולי הילדים והמוסדות עבורם. וכן ביטחון לעומת השתדלות בפרנסה. ומי שיזכה למסור נפשו על הדבר, אשריו.

ובודאי בעת זו שהקב"ה מזעזע את עולמו ומעתיקו ממצב למצב ללא הרף, ראוי לכל יהודי לשוב ולשקול מחדש את העלייה לארץ ישראל. מן הדין אין לחוש כלל לסכנת המלחמה, והבוטח בה' חסד יסובבנו. ובפרט שבחו"ל הופך להיות לאט לאט יותר מסוכן.

עלייה זו צריך שתהא ממקום נקי וטהור, לעלות לארץ ישראל הקדושה, ללא כל חיבור לשלטון וכל ענפיו. כי בחו"ל חלק גדול מן העבודה לא להתחבר לעכו"ם, אולם בארץ ישראל עיקר העבודה לא להתחבר לערב רב.

ובשעה זו, שעת מלחמה, נעשה שלטון הערב רב מחד חלש יותר, כי רבים ראו כיצד אי אפשר לסמוך על כוחם וחילם, ורק הוא ית"ש שומר ישראל, ורבים רבים אף שאינם שומרי תורה ומצוות, נחלשה אמונתם מאוד בשלטון מפני כך. וזהו חלק מן הבריור הזך. ובכל השנה האחרונה כח השלטון נחלש ומתפורר, ולכך עתה הם קוראים לכך "מלחמת התקומה", עפ"ל. וכבר לפני כחמש שנים, ע' שנים אחר קום מדינתם, החלו מלחמת אחים זה בזה, ונתחזק בפרט בשנה האחרונה, עד כדי הירוס מוחלט. וכבר הגיד כן החזו"א, שמדינה זו עתידה להתקיים כשבעים שנה, ועתה הם מנסים להקימה מחדש כאילו מתוך אחדות, אולם כבר עתה האחדות שהחזיקה לזמן מועטת, הולכת ונחלשת ומתפוררת.

אולם מאידך, להיפך, חלק מן הנקראים חרדים, דבקים יותר ויותר בערב רב, כי חושבים שעתה הוא "מצוה" להצטרף עמהם להגן על יושבי ארץ הקודש, וחלקם (כאלפים) ניסו להצטרף לצבאם וללחום יחד עמם, ויותר מאלף כבר נכנסו בפועל להיות חלק מן הצבא. וחלקם החלו לומר תפלה בבית הכנסת לשלומם, וחלקם שולחים להם כספים של צדקה, או אוכל ושאר מיני מתיקה וכל צרכיהם. וכן מצמידים לכל בחור או אברך שם של חייל שילמד ויתפלל עבורו. ואף שראוי להתפלל על כל יהודי, זהו גופא שורש הערב רב, תערובת, שמחד זהו הצלת יהודים - יהודי, אולם מאידך נקשר מעשית ונפשית לכח הערב רב, שהרי כל צבאם בנוי על עקירת הדת, ולכך קוראים לו "כור היתוך", להשוות את כל החברה, ובמוצהר דעתם על ידי זה לחלן את החרדים, והדברים ידועים לכל מי שמכיר מעט את

הדבר. ועל ידי זה נתחזק הקשר עם הערב רב מאוד מאוד. וזהו בירור נוסף שנעשה בצד הקלוקול רח"ל, שלובשי "שמונה בגדים" נעשים שותפים בפועל "ובלב" לערב רב, ונראה להם מצוה גדולה. ויש עוד פרטים רבים של תערובת עם הערב רב, וידוע לבקי בפרטים.

ולכך נצרך לעלות לארץ ישראל בקדושה וטהרה, ללא כל עירוב כלל עם השלטון, אלא רק להיות בביתו של מלך, וכאן, יש שמירה גמורה, "ארץ אשר עיני ה' אלוקיך בה מראשית שנה ועד אחרית שנה", והיינו השגחה פרטית לשלמות תיקון כל אחד מישראל, שכל אחד יגיע לתכלית תיקונו באופן הראוי לו. ומצד האדם נצרך לעבוד לפני ה' בארצו, בטהרה ובקדושה בתמימות ואמונה, ובעסק התורה כפי כוחו.

שאלה האם שייך להוכיח את עם ישראל ולהשיכם בתשובה על נושא המדיה שיפרשו ממנה ועל ידי כן להצילם?

תשובה מצידנו, שייך לעורר בחיצוניות מאוד מאוד מאוד. עומק מהות הדור בלשון הכי ברורה בלשון רבותינו, זהו 'דור שכולו חייב'. האם יש יחידים שניתן בכוחנו להצילם? התשובה היא: כן! האם שייך בכוחנו להציל את הדור? התשובה הברורה והכואבת ביותר שישנה היא: לא לא לא.

אין בכוחנו להציל אותם, הוא ית"ש בכוחו שהוא אין סוף הוא יכול להציל, והרי שאנו מצפים שהגאולה תהיה בבחינת "ברחמים רבים אקבצך", ולא באופן של "בחימה שפוכה אמלוך עליכם", כאמור בלשון הפסוק (יחזקאל כ' ל"ג), אבל כלפי הנהגת הכלל זה לא תלוי כבר בידינו. ועולה א"כ, שכלפי הנהגת הפרט התשובה היא כן, וכלפי הנהגת הכלל התשובה היא לא.

ובעומק יותר, כל הנהגת ה' בדורות הללו אינה דרך ממוצע בין נברא לבורא, אלא עיקרה הנהגה שהאדם עומד ישר מול הקב"ה, וזו התנוצצות מאור דלעת"ל, שלעת"ל לא יהא כבר צורך במלאכים וממוצעים אחרים בין הנברא לבורא, והנהגה זו כבר בתוקפה כבר עתה. וזהו שאמרו בשלהי סוטה, אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים.

שאלה האם הנהגת ה' של ההעתקה לימות המשיח ולעוה"ב שהתחילה בתקופה זו, היא היא הנהגת היחוד שהוזכרה בספר דעת תבונות?

תשובה בודאי שכן. זה בעומק הנהגת הכתר שהיא מורכבת מפרצוף 'עתיק' ומפרצוף 'אריך', וכמו שנתבאר, היה את הזמן שהאיר יותר פרצוף 'אריך' והאיר יחד עמו גם 'עתיק', אבל כשמגיעים לשלב הנוסף, הרי שיש עליה מ'אריך' ל'עתיק', 'אריך' עיקרו שייך לשית אלפי שנים, וזה עיקר קומת האצילות, אבל 'עתיק' עיקרו הוא מלכות דא"ק,

ועולה א"כ שיש כתר, ובו יש שתי חלקים וכהגדרה הכוללת חלקו העליון זהו 'עתיק' שהוא הסיפא דאדם קדמון שיורד לאצילות, ויש את החלק השני שהוא כבר הרישא של עולם האצילות שהוא אריך אנפין, אז כאשר הסדר הוא מתתא לעילא, הרי שקודם עולים ומגיעים לאריך אנפין ובתקופתנו - זה כל ההנהגה שהתגלתה בעיקר בשנים הקודמות שהאריכות של "ברחמים גדולים אקבצך" הורגשה במה שהגיעו כאן מכל הגלויות לארץ ישראל, ועל אף שזה התלבש בסטרא אחרא כמו שהאריך החפץ חיים, ולא זכינו שזה יהיה באיתגליא באופן של קדושה, שאמנם חזרו לארץ ישראל אבל באופן של מינות, אבל עדיין התגלה "ברחמים גדולים אקבצך",

אבל לאחר ההנהגה הזו שהיתה שבעים שנה, חוזר ומאיר ה'עתיק' עצמו, וה'עתיק' עצמו עיקרו הוא רדל"א, ששם עיקר הנהגת היחוד,

ועל אף שבהגדרה הכוללת הנהגת היחוד מתגלה בכל הכתר וא"כ הוא כולל גם את אריך אנפין וגם את עתיק. אבל מצד אריך אנפין זה נגלה באופן של רשע וטוב לו, שרשע וטוב לו זה מדין 'מאריך אפיה וגבי דיליה', אבל כשזה מתגלה מצד מדרגת העתיק - שם זה כבר ברדל"א בעצם, כלומר - זוהי הנהגה שהיא בלתי מובנת, והרי שהנהגת היחוד היא לא מתגלה רק מצד מאריך אפיה, באופן של ארך אפים אף לרשעים, אלא היא מתגלה מכח המדרגה היותר עליונה שזה 'רישא דלא אתידע' בעצם, כאן מונח המעבר מהנהגת האריך להנהגת העתיק, אלא שכיון שסוף כל סוף שניהם יחד מרכיבים את ספירת הכתר, לכן כשזוכים, בתוך ה'עתיק' עצמו גם כן משמש ה'אריך' ומכח כך יש מציאות של חסד ורחמים,

אבל מ"מ, עיקר ההנהגה היא ברורה, זוהי הנהגת זמן של מעבר מהעולם הזה לעולם הבא שזה הנהגת העתיק, וזה מה שיהיה עד אחרית הימים במהרה בימינו אמן.

שאלה איזה ציור אפשר לצייר עדיין שגם בתקופה זו הגאולה תהיה ברחמים

תשובה כל ציור הוא מלשון צר, ואילו הגאולה לא באה בציור, אלא היא באה באופן שלמעלה מהציור, היה באה באופן של 'אין סוף', ו'אין סוף' אין לו צרות (מלשון צר). אין שום אופן להבין בהגיון שכלי איך הגאולה תבוא ברחמים, זה למעלה מטעם ודעת, עצם הנידון לנסות לדון איך הדבר יכול להצטייר, זה לנסות לצמצם את האור, כי האור לא יגיע ממקום מצומצם, ואמנם כשהוא ירד למטה בסוף, זה יהיה בבחינת 'כשהוא רוצה משרה שכינתו בין שני בדי הארון' (תנחומא ויקהל ז'), אך עכשיו זה לא מצטייר, הוא אור שנמצא למעלה מכל נקודת ציור.

הדבקות השלמה בו, בקב"ה, היא מופשטת מצורה, הרי הוא ית"ש אין לו גוף ואין לו דמות הגוף, ושאר צורות. ומכיוון שאור הגאולה הוא אור ישר ממנו ית"ש, לכך אי אפשר לנכרא לציירו.

ולכן עיקר העבודה היא צפייה ותקווה ובטחון בגאולה, שעל ידי זה האדם נדבק באור הגאולה הכמוס עמו ית"ש, ואינו נדבק רק בהתפשטותו - איך יתראה לבסוף למעשה. והבן שעל ידי צפייה תקוה ובטחון בגאולה, הוא דבוק בו ית"ש ממש, אבל אם הוא מנסה לצייר זאת, הוא כבר נחסר את אור הדבקות הזו.

שנזכה שיהיה באופן של רחמים בעזרת ה'.

שאלה האם חוץ מכלי הטכנולוגיה וכן מה שהערב רב שולטים, יש עוד גילוי של שער הנ' שצריך להזהר ממנו?

תשובה כל העולם זה שער הנ', רק שבמקומות הללו הגילוי של זה הוא בתוקף ומשם מתגלה שורש כח התערובת, אבל הכל זהו תערובות בכל צד ובכל פינה, וא"כ, צריך להזהר מכל העולם בכל דבר ובכל ענין.

שאלה האם אפשר להרחיב את תודעת המעבר בין העולם הזה לעולם הבא?

תשובה נתנו דוגמה מאוד פשוטה, אדם שמכר את הדירה והוא יודע שעוד שבוע הוא צריך לפנות אותה, והרי שכשמגיעה המשאית למטה, הוא בתודעה של מעבר, זה התודעה בחוש ברור.

שאלה כיצד ניתן להסביר זאת לכלל הציבור?

תשובה מה שנאמר רחוק מאד מרוב בני האדם, אבל זו היא האמת הנקיה, כל און תבחר מה שהיא יכולה לקחת כל אחד לפי ענינו, אבל זו האמת, במציאות, עד שהאנשים לא רואים את הטיל כמעט נופל על הבית, הם לא חושבים שהם עוזבים...

שאלה לכאן יש כאן תמיהה גדולה, כי הרי ישנם רק מעט כאלו שמבינים את עומק הדברים שנתבארו בשיעור, ולכאורה אם זו המטרה של הבורא, זה אינו גלוי לכל עם ישראל, ואיך יתכן שהקב"ה מגלה בנעלמות כ"כ את הנהגתו בעת הזו באופן שזה נגלה רק לחלק קטן מאד מעמ"י?

תשובה הנהגת היחוד בכלל והנהגת עתיק בפרט היא הנהגה נעלמת, בלתי מושגת, אולם לאחר שמסבירים לאדם, היא נקלטת במהלכי שכל. איך היא המעבר בדיוק בכל פרטיו איננו יודעים, אולם בכל שלב ושלב נוכל להבין לפחות במקצת מאיזה בחינה בעתיק הוא בא, כי הוא לא בא באופן של סדר, זה אחר זה, "אריך", אלא באופן של דילוג, סדר נעלם שמוכן אחר שבא, מהו הסדר, כדוגמת "פתרון מראה הנבואה" שבא אחר ראיתה, כמ"ש בספר קל"ח פתחי חכמה.

שאלה הרי גם גדו"י לא אומרים בגילוי שהיא עת צרה ששונה מצרות אחרות שהיו, ואמנם מזכירים שהם חבלי משיח, אך לא באופן מוחשי וברור כפי שהרב מלמד אותנו שהוא בבחינת העתקה?

תשובה כל חכם מדבר בדברי תורה לפי שורש נשמתו, וכפי ערך גילויה, וכן בענין זה.

שאלה האיך יגיע התיקון שעמ"י ישוב אליו בתשובה ויזכה לעוה"ב שהוא כולו רוחניות?

תשובה התיקון השלם יהא בנעלמות, כדוגמת לידת משיח מלוט ובנותיו. מבט פנימי על השבויים

שאלה רבים הם השואלים, מהו המסר הפנימי שהקב"ה רוצה להראות לנו על המצב של שבית השבויים, ואיזו העבודה זה מחייב אותנו?

תשובה כאשר רח"ל נשבו כ-240 שבויים, כמנין עמלק שעולה 240, מנין שבויים שלא היה כן מאז שוב רוב בית ישראל לארץ ישראל, הלא הוא בת קול מקול ה' הקורא לנו "לשוב" אליו ית' שמו.

שביה נקראת כן מלשון שכל הנמצא בשביה כל תשוקתו אינה אלא "לשוב" למקומו ולחירותו.

עתה שרח"ל נמצאים בשביה רבים, ותולדת כך שחלק גדול מן השיח בין בני אדם הוא בענין "שבי", זה התגלות פנימית שכל יחיד ויחיד צריך לחוש את צער השכינה הנמצאת בשביה וכל בית ישראל עמה. וכשם שאלו שנמצאים בשביה וקרוביהם וכו' כמעט כל תשוקתם וכל מחשבתם "לשוב", כן צריך להתעורר בנפשנו שכל עיקר תשוקתנו תהא לשוב אליו ית"ש, לשוב מאותיות שניות ש-ב, לאל"ף, אלופו של עולם.

והשבויים נחלקים לשלוש. חלק ששבו וישוּבו בע"ה. וחלק ששבו מתים רח"ל, וחלק רח"ל שלא שבים ה"י. כן כל יחיד ויחיד צריך לברר נפשו שלא יהא רח"ל מאלו שאינם שבים כלל ונכללים בעמלק וערב רב, וכן שלא ישוב ח"ו כשאין בו חיות, אלא לשוב חי לדבוק בחי החיים ב"ה.

'משנכנס אדר, מרבין בשמחה'

שאלה: אמרו חז"ל (תענית כט ע"א) 'משנכנס אדר, מרבין בשמחה'. והשאלה היא, כיצד אנו יכולים לשמוח עכשיו בתקופה של המלחמה הנוכחית?

תשובה: מחד, יש צער עמוק וגדול וכבד מנשוא על צרתם ישראל, בנפש, בגוף, ובממון, בחוסר קביעות, ובאי וודאות. אולם, צער זה אינו אלא מעט מזעיר ביחס לצער הרוחני של השקיעות בנו"ן שערי טומאה, ומצער הנשמות הן בעולם הזה, הן בעולם העליון, והן מצער השכינה.

מאידך, אנו נמצאים בתהליך של "מחריבין", שית אלפי שנים הוה עלמא - וחד חרוב, וכבר מתחיל להתגלות ה'חד חרוב' שמחריב את עולמו בכלל, ובפרט חורבן השלטון בארץ הקודש, שזהו תהליך של החרבת שלטונם בכלל, וכמדינה בפרט. ועל זה אמרו (משלי יא י) "וּבְאֵבֶד יִשְׁעִים - רָנָה". ועיקר השמחה על התגלות האור הפנימי של שער הנו"ן דקדושה, שמכוחו נגלה כל התהליך. וככל שהאדם יותר דבק באורו ית"ש ובתורתו, ובפרט בשער הנו"ן דקדושה, כן גדלה שמחתו.

מחד אין זמן יותר עצוב מתקופה זו, אולם מאידך אין זמן שמח כתקופה זו שמאיר יותר ויותר אור א"ס שהוא תקותם וכיסופם של הנשמות.

וזהו אדר, סוף השנה, סוף הגלות, ומסמך גאולה לגאולה, כמ"ש במסכת מגילה (ו ע"ב). ובאדר שהוא סוף השנה, סוף הגלות, נגלה "שחוק" ושעשוע, ועיקר עבודתינו לעסוק בתורת שעשועים. כי כל סוף הנראה כגבול, קצבה, מדת דין, די-ן, ומשם

שורש כל הצרות והייסורים, כאשר תופסים זאת כשעשוע, אזי הסוף אינו סוף כפשוטו, אלא תחילת תנועה לצד הנגדי, וחוזר חלילה, שעשוע, וזהו שורש כל הדינים ומיתוקם, לראות כל סוף וגבול כחלק מתנועה של שעשוע. וזהו אורו של משיח.

וכך יש לראות את הצרות בדור זה, במבט של שעשוע, שזהו המבט הפנימי. אולם על מנת לזכות לכך, נצרך תחלה לראות את הייסורים כמידת דין מתוחה, ולשוב בתשובה שלמה לפניו ית"ש ולדבוק בו ית"ש ובתורתו במעמקי נפשו, ואזי זוכה לראות הכל כתנועת שעשוע, שזהו אורו של שער הנו"ן, מלשון נ-ע, תנועה של שעשוע.

אשרי מי שיזכה להשכיל את הדברים, ולקנותם קנין גמור בנפשו, ואזי הוא חי ב"שעשועי המלך", מלכו של עולם, ומתוך כך הוא משפיע שפע רחמים וטובה על כל בני דורו, להצילם מכל צרה וצוקה, ולמשוך עבורם אור רחמים גדולים, ומתוך כך לסמוך גאולה לגאולה.

שעשוע ♦ הרחבת תשובה של שמחה בחודש אדר זה

הדר קיבלוה בימי אחשוורוש (שבת, פח, ע"א), בבחינת "בְּחֻקֶיךָ אֶשְׁתַּעֲשַׁע" (תהלים, קיט, טז), "תִּזְכֶּנִּי שִׁעֲשַׁעִי" (שם, עז). וזהו מצות ימי הפורים, בבחינת "מִצְוֹתֶיךָ שִׁעֲשַׁעִי" (שם, שם, קמג). והתורה שתחלה ניתנה במדת הדין - כפה עליהם הר כגיגית (שבת, שם), נגלה עתה שעשוע, כי הקצה והגבול, שהוא הדין, נגלה כתחילת תנועה לצד ההיפך. ודבר זה נגלה במגילת אסתר, שעלייתו של המן הנראה כקצה הדין, נהפך לשעשוע. וזהו דן, ב"פ, דן-דן, נהפך לנדנדה. והבן היטב.

ונגלה בחודש אדר, שהוא מזל דגים, ובו נגלה בחינת "לְיִתְנֶן זֶה יִצְרָתְךָ לְשִׁחַק בּוֹ" (תהלים, קד, כו), בחינת שעשוע, כמ"ש הגר"א בספד"צ (פ"א, ד"ה ושעשע יונק).

ושורש השעשוע, בתנועת הא"ס ב"ה, כמ"ש בעמק המלך (ש"א, פ"ה) וז"ל, א"ס ית"ש, היה מתנועע בעצמו, ומבהיק ומבריק בהעיגול, מתוכו אלא תוכו, ואותו הנענוע נקרא שעשוע, ומאותו השעשוע מחלקי עצמו אל עצמו, נולד ממנו כח שיעור החקיקה של האותיות, היא התורה, הנמצאת בכח גנוז בהאלפא ביתות, וכו'. ולפי שא"ס ית"ש, הוא פשוט בתכלית הפשיטות, כל צד תנועה, הוא מוליד חום, באופן

שמהשעשוע הזה הוא "שיעור כח הדין", עיי"ש. והבן שחודש אדר מגלה את שורש הדין, שהוא שעשוע. ונגלה בתורה, כמ"ש (משלי, ת, ל) "וְאֶהְיֶה אֶצְלוֹ אָמוֹן וְאֶהְיֶה שְׁעֵשְׂעִים יוֹם יוֹם מִשְׁחָקֶת לְפָנָיו בְּכָל יְעַת", ובשורש התורה נתגלתה משעשועיו ית"ש, כמ"ש בעמק המלך. ועיין נובלות חכמה ליש"ר (עלה ב'). ולשם (הקדו"ש, שער הפונה קדים, פ"א).

ואור זה נגלה במקצת בכל חצות לילה, שהקב"ה משתעשע עם הצדיקים בגן עדן, כמ"ש בזוה"ק (ח"ג, קצג, ע"ב). ועיין שער המלך (שער יד, פרק קכו). ופרדס רימונים (ש"ח, פרק יט). ופע"ח (שער תיקון חצות, פ"ב). ובכללות, כל יחוד נקרא שעשוע, חיבור חתן וכלה, בסוד מחול שרוקדים בו. והוא בסוד עיגול, מחול, נעוץ סופן בתחילתן. אולם בסוד יושר, זהו נענוע - שעשוע, חוזר לתחילתו ביושר.

שאלות לאחר השיעור בלבביפדיה עבודת ה' "בטל"

שאלה: הרי תמיד מתבאר בשיעורים ובספרים שבכוחות הנפש, כח ההויה הוא למעלה מכח האמונה, ולפי"ז אם כח האמונה הוא הכח המחבר נברא לבורא, מהו כח ההויה שנמצא מעל זה.

תשובה: כשאנחנו מגדירים את ג' הכוחות הללו זה מוגדר ג' כוחות שלמעלה מהעשר ספירות הפרטיות שלמטה מהם, יש יחס שההויה מתייחסת לספירה הראשונה - לכח הראשון, ויש יחס של העשר ספירות הגנוזות במאצילן, ובערך הזה, ההויה היא האין סוף שלמעלה מהעשר ספירות, וביחס הזה, לתתא זה מוגדר שהנה"י של עליון, כשמסדרים את זה לפי סדר הכוחות, זה הופך להיות ג' הכוחות של הויה אמונה ותענוג, ומצד כך, הסדר של ההויה הוא שהיא נמצאת במדרגה העליונה שבשלתן כלומר, בהויה אמונה ותענוג, ההויה היא השליש העליון, אבל בעומק ההגדרה מונח כאן בוודאי התפיסה שכל הויה שורשה בתפארת של העולם העליון שהיא נקראת 'גופא', משא"כ הנה"י הוא לבר מגופא, ולכן הוא יורד לתתא והופך להיות 'גופא' כחלק מהתחתון, אבל ה'גופא' של העליון הוא שורש ההויה של התחתון.

והוגדר רבות במקומות אחרים ששורש כל הויה של כל אדם, היא כביכול בהויה אמיתתו ית', ולכן מי שמגיע להויה אמיתתו שלו כנברא, בהכרח שהוא יגיע לבסוף להויה אמיתתו ית' של ה'אין סוף'.

אם מציירים את זה שזה מתלבש בנה"י, אז יש את הנצח וההוד שזה סוד האמונה והתענוג ויש את היסוד ששורשו בשליש תחתון דתפארת שמשם מתגלה אצל האדם מדרגת ההויה, זה בהגדרה מדוקדקת לפי לשון העץ חיים, איפה היחס של שורש ההויה, שורשו ביסוד מדין שלושה, אבל הוא למעלה משלשתם כי הוא מתחיל בתפארת, וזה מה שנתבאר לעיל שכח ההויה הוא למעלה משלשתן, כלומר, על אף שההויה הוא חלק משלשתן - חידוד הדברים - אמנם כחלק מהשלוש הוא מתחיל ביסוד, אבל זה לא היסוד שנמצא כפשוטו במקום הנצח וההוד אלא הוא ביסוד שמתחיל ממקום התפארת, ולכן מחד הוא חלק מהם ומאידך הוא מעל גביהם - זה שורש מקום ההויה בנפש.

שאלה: האמונה שהרב הזכיר היא נשארת 'מקיף', וכשהאדם מחכה שהשפע יגיע אליו זה המתנה, האם הביטול של המתנה זה מה שמושך את השפע שיגיע אליו בפועל ממש?

תשובה: כן כן, מדוייק לחלוטין, כל זמן שהאדם נמצא במהלך של "בחכמה יבנה בית" ואין לו את כח הביטול הרי שהוא נמצא בחכמה ואין לו מקור של המשכה, אבל כשהוא נמצא בתפיסה של ביטול, מכח כך הוא נדבק ב'אין' כמו שנתבאר בשיעור, ומכח כך הוא יכול ליצור מציאות של המשכה.

שאלה: מהי ההבחנה של ביטול בקשר להמתנה הזאת, כשאדם מצפה לישועה במשהו מסויים, היכן הוא הביטול.

תשובה: ניקח למשל בדוגמא הבהירה, הרי אנחנו מצפים לגאולה השלימה במהרה בימינו, וכמו שמצטטים מרבותינו שכבר כתבו שבזמניהם הגיעו הסימנים וכבר כלו כל הקיצים, ועל אף שבכל דור התגלו כל הסימנים, משיח עדיין לא בא.

והתשובה היא שאחרי כל הסימנים המהלך שמשיח בא אינו מהלך שמגיע בסוד החשבון של הדעת, כל תפיסה שהאדם תופס שיש לו איזשהו חשבון איך זה יבוא או מתי זה יבוא [וכמו שכתב הרמב"ם שעד שלא יבוא משיח לא נדע איך יהיה סדר הגעתו], כל זמן שיש לאדם חשבונות עפ"י מה שהוא קורא בדברי חז"ל ולפי זה

מחשב את זמן ואופן הגאולה - אף שבוודאי כל דברי חז"ל אמיתיים לאמיתם, אבל כבר אמרו רבותינו שכל מה שכתוב בחז"ל זה לא נבואה שבהכרח תתקיים באופן הזה אלא זה אחד מהאופנים שכך הדבר יכול לבוא.

ומצד אחד, האופנים הללו שנתבארו בחז"ל מקרבים את הגאולה לציור הנפש של האדם, אבל מאידך, אם האדם לא מסודר בכוחות נפשו הרי שזה מבטל אצלו את האמונה המופשטת, וא"כ, הצורה השלימה של האדם היא שהוא צריך מצד אחד גם להלביש את האמונה בגאולה בכח הציור עד מקום הנפש הבהמית, אבל מאידך הוא צריך לבקוע למקום שלמעלה מן הציור שזהו המקום של האמונה.

ולפי"ז, בלשון הכי ברורה והכי פשוטה - הביטול של כל הבנין זה ביטול כל היגיון שכלי בצורה, ובזמן, והידבקות בכח האמונה המופשט.

אם אנחנו מסתכלים בסדר ברייתו של עולם, אנחנו נמצאים בזמן הכי קרוב לזמן ביאת משיח ולפי כל הסימנים שנתנו חז"ל, ועל פי מה שבכל דור ודור אמרו שכבר בזמנם נתקיימו הסימנים, א"כ בוודאי ובוודאי שכבר הגיעו הסימנים ואין היגיון ואין סברא לומר שהוא לא יגיע.

אבל ברור שזה לא קשור למהלכי ההיגיון והסברא, אמנם הוא יכול להגיע היום והסברא אומרת שהוא יגיע היום, אבל באותה מידה יכול להיות שהוא יגיע עוד יותר ממאתים שנים.

שאלה: האם יש אפשרות שהביטול ימשוך את הדבר באופן שהוא לא יהיה לאחר זמן כגון באופן של מסירות נפש.

תשובה: כשזה מגיע באופן שאינו במהלכי זמן בבחינת 'קונה עולמו בשעה אחת', זה אמנם לא לוקח זמן אבל זה גם לא בתוך תפיסת זמן. - יש הבדל בין דבר שלא לוקח זמן כי הגיע הזמן לבין דבר שהוא מעבר לתפיסת זמן, וכשזה מעבר לתפיסת זמן זה לא בבחינת "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה" כי זה מעבר לתפיסת הזמן.

שאלה: אם כל החשבונות האלו הם רק בשביל להמחיש, למה את החשבון של מאתיים שנה זהו כן חשבון שצריך להתחשב בו.

תשובה: כיון שכך גילו לנו חכמינו זכרונם לברכה שאחרי הזמן הזה לא יכול להיות. אבל כשלא גילו לנו שזה יהיה דווקא בצורה הזאת ודווקא באופן הזה, אלא זה אחד מהאופנים שיכולים להיות, הרי שהם גם יכולים בדיוק לא להיות... - אנחנו לא

יכולים לצייר את זה כדבר וודאי, ואמנם בשביל להמחיש אנחנו משתמשים בזה בשביל ההלכה, אבל לאחר מכן יש את ההפשטה, משא"כ בדבר שחז"ל גילו לנו שבוודאי כך יהיה - זה גופא אמונתנו הברורה שכך יהיה.

שאלה: איך האופן שכשהאדם עוצם את עיניו, האמונה מתחזקת אצלו.

תשובה: הוא נדבק מכח עצימת העיניים בשורש האמונה, ולאחר מכן יש את ההמשכה של האמונה לתתא.

המשך שאלה: האם זה חייב להיות שעי"כ התענוג מתבטל. ואם התענוג לא התבטל זאת אומרת שהוא עדיין לא נדבק באמונה.

תשובה: הוא נדבק, אך זה לא דביקות שלימה.

שאלה: האם מה שהרב אמר שהתפארת של העולם זה עצם ההויה, האם מצד הנכרא זה גדר של ביטול לעצמות, או שזה המשכה משם.

תשובה: זה כבר לא ביטול, ביטול זה תנועה להויה, כאן מדברים על גילוי ההויה עצמה.

שאלה: מהי סיבת הדבר שפעמים אדם שעוצם עיניים יותר קל לו להתרכז ולהתעמק, ולפעמים זה גורם לו בדיוק הפוך.

תשובה: זה שאלה רחבה, זה יכול להיות מכמה וכמה סיבות, ובלשון הכי פשוטה - כשיש לאדם כח להתרכז, אזי כאשר הוא עוצם את העיניים זה עוזר לו, אבל כשאין לו כח להתרכז, אזי כאשר הוא עוצם את העיניים זה יוצר לו לחץ ובלבול, זה התשובה הפשוטה והברורה אצל כל אדם ממוצע, אבל ישנם עוד סיבות לזה...

שאלות לאחר השיעור בלכביפדיה עבודת ה' "בחור"

שאלה: בענין מה שהתבאר בשיעור שצריך הכרת הטוב גם לאלו שנמצאים במדרגה התחתונה, לכא' איך שייך הכרת הטוב לאלו שמפילים אותנו למקומות הנמוכים האלו של יצרא דע"ז ויצרא דעריות כשמדרגת המלחמה הזו לא קשורה אלינו כלל?

תשובה: שאלה נכונה מאד. ונסביר בקצרה ממש - בהסתכלות החיצונית האדם מסתכל הסתכלות של קצוות, כן - לא, חייב - פטור, מותר - אסור, אבל בהסתכלות הפנימית זהו תערובת, כלומר, אנחנו תופסים שכל דבר מורכב מחלקים, ואמנם בגדרי דין דבר שמעורב בו טוב ורע, יש אופן שעל אף שיש בו נקודות של טהרה,

אבל לדינא הוא טמא, כיון שאזלינן בתר רוב חלקיו לכן הוא מוגדר כטמא, אבל כשאנחנו מתייחסים לתפיסה הפנימית של הלב, ברור שאנחנו מתעסקים כאן עם דבר שהוא בתפיסה של ערב-רב, ובתפיסת ערב-רב - הרוב הוא רע והמיעוט הוא טוב, אבל עדיין יש הכרת הטוב על המיעוט.

וכדוגמא בעלמא, אדם הלך עם שלושת בניו לנהר, ושלושתם טבעו, ובא מישהו והציל את שלשתם, ולאחר מכן הרג שתיים מהם ואחד הוא השאיר, האם יש הכרת הטוב לאותו אדם? - בהגדרה החיצונית, אין לו שום הכרת הטוב אליו שהרי הוא הרג לו שתי ילדים, אבל ההגדרה הפנימית אומרת, אמנם יש פה תביעה עצומה על זה שהוא הרג לו שתי ילדים, אבל יש לו גם הכרת הטוב על הילד השלישי שהוא הציל לו.

זה המבט הנצרך בדרא בתראה, ואם לא נסתכל במבט הזה, הרי שלא נצליח להתעסק בדרא בתראה עם כלום, כי כל ההתעסקות בו היא עם ערב-רב, והרי שאנחנו מאבדים כל מבט נכון איך לקלוט את תפיסת המציאות, התפיסה שצריכה שתהא היא שכל דבר כאן הוא מורכב, אין כאן דבר שכולו רע ואין כאן דבר שכולו טוב, ואמנם בגדרי "ד" אמות של הלכה", בהלכה ההגדרה היא ש'אזלינן בתר רוב' אם בדין כפשוטו של "אחרי רבים להטות" או של דיני ביטול רוב או בשאר דיני רוב שישנם, ובהגדרה רחבה יותר, כל חפץ שמורכב מטוב ורע, אם הרוב שבו הוא רע, הרי שהוא אסור לדינא.

אבל כשבאים להתייחס במבט הפנימי של הנפש, אנחנו מגדירים שיש כאן חלקים טובים וחלקים רעים, ועל אף שהרוב המוחלט הוא רע - ערב רב - אבל יש בו גם נקודות טובות.

ודוגמא נוספת - הרי החובת הלככות אומר שכל היסוד של כיבוד אב ואם הוא הכרת הטוב, ולפי"ז אדם שגדל בבית שאביו היכה אותו, השפיל אותו ועשה בו את כל המעשים שלא ייעשו, האם אדם כזה צריך שיהיה לו הכרת הטוב לאביו או לא? - התשובה היא, זה באמת מצב מורכב, מצד אחד בוודאי שיש לו טענות על מה שאביו עשה לו כדין, אבל מצד שני בוודאי יש לו הכרת הטוב. - וזה מבט שצריך לקלוט - ואפשר לתת דוגמאות מכל דבר בבריאה כי הרי בהכל מונח תפיסה של ערב-רב.

וכמובן, אין הכוונה שכשיש הכרת הטוב לאדם מהערב-רב, זה סיבה שהוא "דבק בו, כי בזה הרי הוא נדבק לערב-רב, אלא הכרת הטוב כמו שהוגדר רבות במקומות אחרים, עניינה היא להכיר את הדבר כמות שהוא, ומכח כך הוא מכיר את חלקי הטוב שבו, זה הגדר של הכרת הטוב, אלא שבאופן שלאחר ההכרה בטוב, זהו טוב שראוי להידבק בו, הוא נדבק בו בבחינת "האומר לדבק טוב", אבל אם זהו ערב-רב, הוא לא נדבק בו, ולכל היותר מדין ההכרת הטוב הוא נותן לו שפע בבחינת "שדי בתר כתפוהי" בבחינת אחוריים ובאופן הזה הוא מחזיר לו טובה, אבל לא באופן של "אומר לדבק טוב" כי כאן זה לא טוב אלא 'ערב-רב' שהוא רע.

והרי שעל השאלה האם על החלקים של הטוב שנמצא בתוכו צריך הכרת הטוב, התשובה הברורה צריכה להיות - כן.

ועל השאלה האם למעשה להתחבר איתם, כשהשאלה היא ביחס לכלל מציאות ההנהגה כרבים, התשובה הברורה היא - לא. וכשהשאלה היא ביחס לכל יחיד ויחיד, האם לעזור לכל יחיד ויחיד שעזר לו אפילו אם הוא עשה לו רע יותר ממה שהוא עשה לו טוב, התשובה היא כן.

צריך להבין שהדברים הללו כל כך עדינים וכל כך מורכבים שזה גורם לידי כך - או שבני אדם הולכים לקצה אחד ופורשים כלל מענין של הכרת הטוב, ובהכל הם 'נגד', או שרחמנא ליצלן אנשים הולכים לצד השני ומתחברים, אבל המבט האמיתי הוא שצריך הבנה מורכבת שזה בחינת 'מעשה מרכבה' שהאדם תופס כל דבר בכל מרכיביו שזה הבנה מאד מאד עדינה.

וכמו שאומרת הגמ' הידועה בבבא בתרא 'אוי לי אם אומר, אוי לי אם לא אומר', כך גם בכל הדברים האלה, מצד אחד צריך להבין את האמת, אלא שהבעיה שלרוב הבני אדם אין את ה'אוזן מלין תבחן' לקלוט את המורכבות, וגם לאחר שהם יראו את הדברים הללו שנתבארו, הם עדיין יסיקו מהם מסקנא לצד אחד - או שהם יפלו לצד הזה או שהם יפלו לצד השני - העדינות של הדברים היא מופלגת מאד והיא באמת לא שייכת לרוב בני האדם שאין להם את העדינות לקלוט את המורכבות, לא בשכל וכמובן לא בתפיסת הלב, וכמובן גם לא איך להוציא את זה לפועל בהנהגה באופן מעשי, אבל זוהי האמת כמות שהיא.

שאלה: הרב ביאר שבמדרגה התחתונה של המלחמה מצד התיקון זה

מלחמה שמצריכה תפילה, ומי שנמצא למטה מזה, הרי הוא בגדר בחור דקלקול [בבחנית בחור של רכב מצרים], האם בכנסת ישראל יש מקום למדרגה הזו?

תשובה: זה נקרא גלות מצרים ששם היינו בתפיסה של בחור דקלקול - ולכן בנסיון של יוסף מצד המדרגה התחתונה, הוא היה בחור.

המשך שאלה: ולכאו' א"כ, למה יש נקודה עדינה של הכרת הטוב, הרי הם לא עושים כלום?

תשובה: מתלבש בהם כח הגבורה, אבל זה נקרא בדברי רבותינו ניצוצות נפולים שנפלו למטה.

המשך שאלה: כלומר - שגם הצדיק שבמדרגה העליונה שמעלה הכל לאמונה, זה משתלשל למטה דרך הלבוש הזה?

תשובה: נכון בדיוק, ישנם ג' קליפות טמאות שיש להם רפ"ח ניצוצות שמחיים אותם, והרי שאור האמונה [= אמונה בגימטריא ק"ב שעם הכולל זה בגימטריא עגל] שנופל גם למטה, הם חלקי הניצוצות שמחיים גם את הג' קליפות טמאות שמתגלים באלו שמתייחסים לגבורת האיש כגבורה לעצמה, אבל יש בהם ניצוץ והניצוץ זה מתגלה בהם, ולכן רואים שבזמן המלחמה פתאום הם פונים לאביהם שבשמים, אם להתפלל ולצעוק או להודות - כי זה הניצוצות שמחיים אותם, וכמובן, זה דבר שמבלבל את הבני אדם כי הם רואים שיש כאן אמונה, אבל כולו בלבול כי אין זה אלא ניצוצות שמחיים את הקליפות.

המשך שאלה: אבל לכאו' מי שמעלה את המלחמה למקום העליון הוא יכול להגיע לניצחון גם לא דרך ההתלבשות הזו, ואם כולם יהיו במדרגה הנכונה של אמונה, התשועה תגיע ממקום יותר גבוה ולא בהתלבשות הזו?

תשובה: הגדרת הדבר היא שמצד ההתלבשות של הנפש, מכח שאין נפש שמתוקנת עדיין באופן שלם, לכן זה עדיין מתלבש באותם אלו שחיים בגבורה התחתונה שלמטה ממדרגת התפילה.

אבל ישנה הבחנה נוספת המבוארת בדברי רבותינו, שעל אף שהדור נמצא במדרגה אחת, יהיו את אותם אלו שנמצאים במדרגה אחרת, ואותו אדם, גם אם הם לא

היו נלחמים ג"כ היה לו הצלה גדולה, וא"כ, הם לא עזרו לו שום דבר, אבל "מי יאמר זיכיתי לבכי" שהוא יכול לחוש שהוא במדרגה שלימה כזו שאין לו שום צורך במדרגה השפילה של גבורת האיש כפשוטו. וכיון שאצל רוב בנ"א כמובן, יש להם איזשהו חלק מסויים גם בגבורת איש, כ"א כפי מדרגתו, ולכן יש לו מקום להכרת הטוב, אבל אדם שבאמת נמצא במדרגת בטחון גמור, ויתר על כן במדרגת אמונה גמורה וחלקי נפשו לא נפלו לשם, ממילא גם אין לו שום הכרת הטוב אליהם כי הם לא עשו לו כלום, אבל אצל רוב בני אדם אי אפשר לומר שאין להם חיוב הכרת הטוב כיון שיש להם חלקי נפש שנפלו לשם, ולכן מתעורר בהם לפעמים תחושת הגבורה שהיא ניצוץ של עבודה זרה וכדומה.

המשך שאלה: האם לאדם שיש בטחון גמור, לא יהיה לו הכרת הטוב גם לאביו ולאמו?

תשובה: שאלה נכונה מאד, אבל לעולם כל עוד שהוא מתלבש בגוף של חומר, הרי שהוא עדיין מתלבש בגוף של אביו ואמו, משא"כ כאן שהוא אינו צריך להצלה שלהם, כיבוד אב ואם זה מצוה דאורייתא לכבדם מצד שבפועל גמור סוף כל סוף הם אלו שהולידו אותו, ובפועל של החומר, זוהי צורת ההלבשה, ובוודאי שזה מתלבש בפועל על אף שזה הלבשה נמוכה מכח עולם החומר, אבל כאן, מי אמר שאם הם לא היו נלחמים, אותו אדם היה ניזוק - הוא היה יושב בביתו ואף אחד לא היה פוגע בו, והרי שהם לא הועילו לו שום דבר.

גם צדיק גמור אינו מופשט מן החומר חוץ מאליהו הנביא, וגם כאליהו הנביא אם אביו היה חי - אם הוא חוזר ויורד לארץ - אומר החת"ס שהוא יכול לחזור בשתי צורות, או בלבוש הגשמי שלו או שהוא חוזר בלבוש של מלאך, וא"כ, כשהוא חוזר לארץ בלבוש של מלאך, באמת אין לו דינים והוא לא חייב אז בכיבוד אב ואם, כי הוא התפשט מן החומר, אבל אם הוא חוזר בלבוש של בשר ודם, הוא חייב בכל המצוות, כך אומר החת"ס וממילא הוא חייב גם בכיבוד אב ואם.

המשך שאלה: האם הכוונה היא מצד שנשאר לו ניצוץ שהוא עדיין מרגיש הכרת הטוב או אפילו אם הוא לא מרגיש את זה?

תשובה: על אף שבהגדרה פנימית בוודאי שזה נכון שיש הארה של ניצוץ כזה, אבל ההגדרה היא - בפועל הוא בא לעולם, ומצד כך, אלו הם אביו ואמו שהביאוהו לחיי עוה"ז. כלומר - ה'בפועל' הוא זה שמגלה לנו את מדרגת הדבר בגילוי, וכיון שבגילוי מדרגת הדבר היא שהם הביאוהו לחיי עוה"ז, לכן הוא חייב בכיבוד אב ואם.

שאלה: האם במדרגת המלחמה שבה צריך תפילה - שהיא למטה ממדרגת הבטחון - האם זה מדרגה שבה האדם בוחר אלא שהוא מסתייע כביכול מהקב"ה, או שזה למעלה מהבחירה?

תשובה: ההבחנה הפשוטה של תפילה היא מלשון "נפתולי אלקים נפתלתי גם יכולתי" כמו שרש"י ועוד ראשונים אומרים ש'נפתלתי' זה מלשון נתעקשתי, שנתעקשתי בתפילה, וזה מה שמדרגת תפילה נקראת בלשון כללית בדברי רבותינו 'עת מלחמה', ובעומק, עיקר המדרגה הזאת היא הנמצאת במדרגת פסוקי דזמרה שהוא מלשון לזמר עריצים כמו שאומרים רבותינו, שזה בעצם תפילה של מלחמה. אבל הנקודה היותר עליונה שהיא מדרגת שמונה עשרה² היא פותחת ב"ה' שפתי תפתח" שהיא בבחינת האצילות שהוא עומד לפניו יתברך שאז האדם הוא מעין משה רבינו ששכינה מדברת מתוך גרונו, ומצד כך, אין הכוונה שהוא מתפלל אל הקב"ה אלא זוהי תפילה שיסודה הוא למעלה ממדרגת מלחמה, וכמובן, מי שלא נמצא שם, אצלו שם היא עיקר המלחמה כי קשה לו לכוין שם מכח המחשבות הזרות. אבל במדרגה הזו - זה מה שנקרא בלשון רבותינו זה נקרא "הוא מדבר בעד עצמו" בבחינת מה שנאמר בקרא "דברתי אני עם לבי" - זה המדרגה העליונה של תפילה.

שאלה: מדוע בטחון עדיין מתייחס למדרגת המלחמה הנמוכה יותר ואמונה נחשבת למעלה ממדרגת המלחמה הזו?

תשובה: במדרגת בטחון עדיין האדם נמצא בתוך מדרגת מלחמה, כלומר, יש כאן עדיין מקום של חסר אלא שהאדם בוטח בהשלמה של החסר, אבל מצד האמונה השלימה, הכוונה היא שהאדם נמצא בתוך החושך - והוא לא חסר.

יש מי שיש לו חסר והוא מתפלל.

יש מי שיש לו חסר והוא בטוח שזה יושלם, אבל עדיין כרגע חסר לו, אלא שהוא בטוח שזה יושלם.

יש מי שנמצא במקום שלא חסר לו כלל, אלו הם שלושת המדרגות שהוזכרו. ובמדרגה השלימה של "אמונתך בלילות" היינו שהאדם לא רואה את החושך כחסר אלא כאופן אחד של גילוי, וכפי שנתבאר רבות במקומות אחרים ש"גולל אור מפני חושך וחושך מפני אור" היינו שיש סוג של גילוי שנקרא אור ויש עוד סוג של גילוי שנקרא חושך, וכשהאדם דבוק במדרגת האמונה, החושך הוא סוג של גילוי, ובמדרגה הזו, כבר עכשיו לא חסר לו כלום. וכדוגמא מעשית - הרי "בן שמונה לחופה", האם אדם שהוא בגיל שבע עשרה, זה נקרא שחסר לו אשה, אף שוודאי הוא 'פלגא דגופא' והוא שרוי בלא תורה ובלא חכמה², אבל למעשה בהגדרה הדינית כיון שלא הגיע הזמן של 'בן ח' לחופה' הרי שביחס לשלב הזה, הוא לא חסר, ורק ביחס לשלב הבא הוא חסר.

זוהי האמונה שהיא במדרגה של חושך, ששם אין מציאות מושגת אלא הכל קיים כמות שהוא, כמו שכשהאדם רואה שיש לו שבעה נקבים בראש, הוא לא רואה שיש לו שבע עיני חסר אלא הוא מבין שזה מקומות שדרכם יוצאים חושי הנשמה, והיינו שהתפיסה העליונה של נקב היא שהוא לא רואה את הנקב כחסר. - בתפיסה התחתונה נקב זהו חסר שבתפיסה הכי קיצונית זהו ה'נוקבא דתהום רבה', אבל בתפיסה העליונה של הנקבים, הם חלונות של גילוי, אופנים של גילויים, כדוגמת בית שאם הוא יהיה בלי חלונות הוא לא בית, וזוהי התפיסה של 'זכר ונקיבה בראם ויקרא את שמם אדם' שכשיש דבר בולט ודבר חסר, האדם לא רואה שלכל אחד חסר את הצד השני שלו אלא הוא רואה שזו תפיסת המציאות כמות שהיא לראות את כללות שני הפכים כדבר שלם, כשרואים כל שני הפכים כדבר שלם הרי שלעולם אין חסר, זוהי האמונה שבבחינת חושך.

שאלה: אם זה הגילוי, א"כ מה שייך ציפיה למשיח?

תשובה: כפי שנתבאר כבר רבות במקו"א לכל אדם יש בכל הקומה שלו את הכל, וכל השאלה היא רק מה נמצא יותר בגילוי וכמה הוא נמצא בגילוי, ובמקום של

מי שנמצא בתפיסה הזו, שם זה נקרא שהוא כבר זכה למשיח, אלא שהמקום בנפש עדיין מרגיש איזהו חסר צריך לצפות למשיח, ומקום הזה - אם זה "אחכה לו בכל יום ויום שיבוא" והוא בטוח שהוא יבוא, מאיר לו הבטחון, אבל אם הוא לא מרגיש את הבטחון שהוא יגיע אלא בבחינת "נתייאשו מן הגאולה", הוא עדיין מתפלל, אלא שאם זה יאוש גמור ח"ו, הוא כבר כופר.

שאלה: האם הבחינה העליונה של תפילת שמונה עשרה שנתבארה כעת, זוהי הבחינה שמוזכרת בליקוטי מוהר"ן שהקב"ה כביכול נותן לאדם את הדיבורים וזה בחינת רוח הקודש.

תשובה: מה ש'רוח הקודש' היא במדרגת רוח, ההגדרה של זה היא - שפע שנמשך מלעילא לתתא שזוהי התפיסה שנקראת רוח, והשורש של הדיבורים הללו יכולים להיות מהמדרגה העליונה אלא שכשהם מתפשטים לתתא הם משפיעים למלאות נקודה של חסר.

ונסביר בלשון ברורה - אם האדם מתפלל מדעתו שלו על נקודת החסר, הרי שהוא כבר נמצא בעצם תפיסת החסר, אבל אם זה בגדר 'נבואה קטנה' שנכנסה לפיו כדוגמת מה שמבואר בגמ' בברכות "השכים בבוקר ונפל לו פסוק לתוך פיו הרי זה נבואה קטנה", כלומר - זה נמשך מהמקום שלמעלה מהחסר וזה יורד בהגדרה כוללת, אל תוך מקום החסר.

וא"כ, יש את המדרגה שלמעלה מן החסר, יש את המדרגה שלמטה מכך שהיא מדרגת הבטחון, ויש אופן שזה יורד למדרגה של תפילה, אבל זה נמשך ממקום שלמעלה מן החסר אל תוך מקום החסר.

והרי שאם הוא במדרגה היותר עליונה, א"כ הוא דבק במדרגה שאין כלל חסר שכמו שנתבאר זוהי הבחינה של "לא עת תפילה הוא" שזה למעלה ממקום חסר כלל, והמדרגה שלמטה הימנה, שאף אם יש חסר, הוא בטוח שהחסר יושלם והוא איננו צריך להתפלל, ולמטה מכך שיש חסר והוא מתפלל להשלמת החסר.

שאלה: האם עבודת האדם היא להתחזק בכח האמונה ולבטל את כח התפילה או שיש צורך לאזן בין שניהם?

תשובה: האדם צריך להכיר את מדרגתו, היכן הוא נמצא, ולהתחזק ב'ואמונתך בלילות', וכן להתחזק בבטחון מעבר למדרגה שבה הוא נמצא עכשיו - לשלב הבא, ובמדרגה שבה הוא נמצא, בוודאי שהוא צריך להתחזק.

שאלה: למה הנסיונות האלו באים דווקא במלחמה ולא בשאר חלקים שצריך אמונה ובטחון כמו פרנסה ורפואה, הרי את ההתעוררויות על ה'כוחי ועוצם ידי' ישנם גם בשאר החלקים?

תשובה: זה בוודאי שבשעה שמתגלה מלחמה יש בה גילוי של מציאות חיים ומוות, אבל אם אין שאלה של חיים ומוות בגילוי, זאת אומרת שלא התעורר נקודת השורש, ובלשון ברורה - במקום שמתעורר חיים ומות, כלומר שהשורשים נמצאים בגילוי, וכיון שבמלחמה השורש של חיים ומות מתגלה, זאת אומרת שהשורש של התפיסה מתגלה ולכן זה מגיע לאמונה שהיא שורש הכל - "וצדיק באמונתו יחיה".

ועל אף שיש אופן שאדם שאין לו מה לאכול ימות, אבל ע"ד כלל זה לא נמצא ככזה מצב של גילוי וכידוע שגם אותם אלו שמתו ברעב, ע"ד כלל מתו מבושה, ולכן, בצורה מעשית, כשאדם בדור דידן יש לו קושי בפרנסה, אבל ע"ד כלל זה לא מצב שהוא ח"ו ימות יכול להיות שיהיה לו מכח כך נסיונות קושי בשידוכים וקושי בחינוך ילדים וכו' אבל זה לא שאלה של חיים ומות.

המשך שאלה: ובאופן של רפואה אם יש ח"ו סכנה.

תשובה: באמת ברפואה מתגלה אותו דבר כמו במלחמה, כל אדם שנמצא בבית חולים הוא מתמודד עם עריות, וכל אדם שנמצא בבית חולים, הוא תולה איזו תקוה ברופא והרי שחוזר שוב אותה התמודדות שישנה בגבורת האיש של אנשי המלחמה, זה מתגלה בפועל, וכל מי שעבר את זה יודע את זה טוב מאד...

שאלות בענין מהות ישמעאלים וחמאס

שאלה ברצוני לשאול שאלות בענין מלחמת ישמעאל כדי להורות לנו הדרך הישרה והנכונה בזה, לטובת כללות ישראל, ואני בתוך הגולה, בתוך הקהל. הנה זה עתה אנו נמצאים בתוך חושך גדול, שמעת פרוץ השואה ועת עתה, לא היה כזה בלבול הדעת בין שומרי תורה ומצוות. ורציתי לברר מעט מזעיר את סוגיא עמומה זו, ואתחיל עם שאלות

בשורש הענין, עד למעשה. א. צריך בירור מהו שורש גלות ישמעאל, דנודע מחלוקת הקדמונים, דהקשו למה לא נמנית גלות ישמעאל בין ארבע גלויות, יש שמנו זאת בכלל גלות אדום, ויש שמנו זאת כגלות חמישית, והמהר"ל (בריש נר מצוה) כתב דהיא בכלל גלות פרס, מהו הגוון העיקרי של גלות זאת, והאם לאור המציאות שמלחמת ישמעאל שורשה באירן הדרה בפרס, יש לומר דנתגלה דזהו עיקר הגלות?

תשובה

השורש הפנימי - ערב רב. ולכך נקראים ערבים, אולם יש לה שורש בעמלק הנגלה בגלות מדי-פרס המן.

שאלה ב. שמעתי ממוריניו, דבני ישמעאל שיצאו מאברהם, לא יצאו לגמרי לצד הקליפה, וכנראה כוונתו שהם מאמינים באלקים, ואינם כנוצרים המאמינים בשילוש, וכעין זה ראיתי ברמ"ק (אור יקר סוף פרשת לך לך) דכתב דיש לישמעאל י"ב נשיאים כנגד י"ב שבטים מצד הקליפה, והשר הממונה על כולם נקרא רהב חבירו של ס"מ, "וסוף חוזר בתשובה ומשמש את ישראל, בכלל אותם ששימשו את ישראל, והיינו ונתתיו לגוי גדול לעבדים, והיינו בשורה שנתבשר אברהם כמה שאמר יהיה לפניך, ונתבשר על סופו שיהיה שמירה אל הקודש, סייג מבחוץ", ע"כ. וכן רמז לזה באור החיים (בראשית טז, ו) דכתב, דישמעאל דינו כבן האמה, עבד לישראל. ויש לשאול, האם זה נכון לומר שסתם ערבי שאינו עושה רע לישראל יהיה לו תיקון ויהיה משמש לישראל? או כיון דרובם ככולם שמחים ונהנים והם תומכים בפעולות המלחמה נגד ישראל, אזי זה בירורם שהם שייכים לקליפה? ויש בזה נפקא מינה למעשה, לענין ההסתכלות על סתם ערבי הבא לעבוד אצלנו, או ששומעים על צערם, אם הם כשאר יצורים מצד הסט"א, שדי בקצת רחמים, כמ"ש ורחמיו על כל מעשיו, וכמו שריחם הנביא אפילו על בני בבל ומואב, או שהם חשובים כבני אברהם אבינו הקרובים אל הקדושה במקצת.

תשובה רובם לקליפה, מיעטום לטוב.

שאלה ג. פלא גדול הוא הדבר, שהערבים שאינם מתפללים לאלוקים (הם נקראים ערבים חילוניים) אינם שונאים לישראל, ואילו הערבים שמתפללים חמש פעמים ביום לאלוקים הם שונאים לישראל ורצונם להרגם בכל דרך שעומדת לידם.

תשובה אומן שונא בני אומנותו.

שאלה ד. בהמשך לשאלה הקודמת, מה כוונת הכתוב עליך ברית יכרותו, הרי הם מאמינים באלוקים, והם אומרים שזהו רצון האלוקים, לכולם מפני האדמה ח"ו.

תשובה שורש חיותם מברית קודש שנימולים, כדברי הזוה"ק.

שאלה ה. מהו שורש שנאת ישמעאל לבני אברהם? האם זו שנאה של בן אמה לבן הגבירה (וכנודע מדברי הרמב"ן על חטא עיניו שרה) וכמו שהם אומרים שהם מעוניים תחת יד ישראל? או שזה רק תירוץ מן השפה אל החוץ, ושורש שנאתם היא כמו שאר שנאת האומות לישראל, הלכה בידוע שעשו שונא ליעקב?

תשובה שורש שנאתם מפני שהם ערבים, ערב רב, ונגלה בהם אף חלק הטוב שבערב רב. עיין אות ב'.

שאלה ו. מהיכן נולד בדור אחרון כלי חמס בדרך פראית, שהיתה נחלת עשו "על חרבך תחיה", האם גנבו זאת מעשו על דרך שנאמר כלה שעיר וחותרנו, או שזה גילוי עצמותם, שהם פרא אדם, רובה קשת.

תשובה כנ"ל, זה ערב רב, שכולל עשו וישמעאל.

שאלה ז. נאמר בכתוב ולא יזכר שם ישראל עוד, והנה בני ערב טוענים מן השפה ולחוץ, שאין להם שנאה כנגד ישראל בעצמם, אלא כנגד מדינת ישראל, כי הרי אפילו באיראן ובלבנון מתגוררים מיעוט קטן מאד של יהודים. האם זה רק שפת שקר הנכון לבני קדר, והאמת שהם רוצים להרוג את כל היהודים שברשותם (ואת כל היהודים שבעולם כמו המן הרשע) אלא שלפי שעה הם נותנים להם רשות לחיות מסיבה פוליטית? או שיש קצת ממש בדבריהם?

תשובה אין כמעט ממש בדבריהם.

שאלה ח. בהמשך לשאלה הקודמת, האיך עלינו להסתכל על דם ישראל שנשפך על ידם, האם עיקר כוונתם היא לרציחת ישראל, כמו שכל גוי רוצה בפנימיות לבכו רוצה להרוג יהודי (אלא שהוא צריך תירוץ טוב בשביל זה) או שעיקר מגמתם מגמה לאומית?

תשובה ערב רב שמתנגד לעם לכדד ישכון.

שאלה ט. האם בני ישמעאל הרוצים לכולותינו בפועל ממש, הנקראים חמאס, יש להם שורש רע בעצם, והם מנשמות עמלק, או שהם נשמות משורש הרע לפי שעה (כמו שהיו בני ירדן ובני מצרים הורגים בישראל במלחמות הראשונות אך לאחר זמן חזרו להיות בשלום)?

תשובה כנ"ל, ערב רב.

שאלה י. המציאות בזמננו היא, שישועת ישראל עוברת דרך אנשי הצבא, שרובם אינם שומרי תורה ומצוות, וחלקם וראשיהם מאמינים בכוחי ועוצם ידי, ונשאלת השאלה, היאך צריך לנהוג למעשה בזמננו בתפלה על ישראל, ויש בזה ג' דעות עיקריות (לפי פשוטו נחלקו בזה גדולי ישראל מעת זמן מלחמת השחרור עד ימינו). א. יש אומרים להתפלל על הצלת ישראל שלא יהרג שום יהודי, ושהצבא לא יצליח במלחמתו, ואף שזה תרתי דסתרי, הקב"ה הוא כל יכול. ב. יש האומרים להתפלל על הצלת ישראל בלבד, ולא להזכיר את ענין הצבא. ג. ויש אומרים שצריך להתפלל על הצלת ישראל על ידי הצבא (וכמו שמותר להתפלל על רופא גאה שיצליח במלאכת רפואתו).

תשובה אות ב'.

שאלה יא. היאך צריך להסתכל על החיילים שנהרגים במלחמה (גם בזה נחלקו גדולי ישראל), יש אומרים, שצריך להצטער עליהם כעל מיתת רשעים שנידונו באחד מארבע מיתות בית דין, שנאמר עליהם קלני מראשי, שאולי היו שבים בתשובה. ויש אומרים שצריך להצטער עליהם ככל מיתת יהודי מישראל, ואין לחלק בין יהודי ליהודי. ויש אומרים להצטער עליהם כעל מיתת מצילי נפש מישראל, והם כתינוקות שנשבו.

תשובה צער פשוט בלי שום חשבונות.

שאלה יב. נודע דברי הרמב"ן שיש חיוב מדאורייתא להתפלל בעת צרה, ולפי פשוטו מעת השואה ועד עתה לא היה עת צרה גדולה כזו (ומצד אחד אפילו מהיות ישראל לגוי ואכמ"ל). היאך צריך להיות ההנהגה לכתחילה למעשה - האם די באמירת כמה פרקי תהלים כל יום במשך כמה דקות, ושאר היום לעסוק בתורה? או שצריך לעסוק בבקשות ותפלות על כלל ישראל, או באמירת תהלים במשך חצי שעה לפחות? או שלכתחילה צריך לעסוק בתפלה שעה אחת?

תשובה עיקר הצרה היא רוחנית. ועל כל אחד להתפלל לפי כוחו ומעט יותר. ובעיקר להאיר אור של מסירות נפש, זה לעומת זה. שער הנו"ן דקדושה, כמו שנתבאר בהרחבה בספר שער הנו"ן.

בירור הערב רב

שאלה

ביחס למה שהרב כתב שהערבים הם ערב-רב, מה כוונת הדברים, עד היום חשבתי שערב רב זה שהגוף של יהודי ובתוכו נפש של גוי (וגם של ישראל)?

תשובה

ערב רב שורשם מאומות העולם.

ע-ר-ב - ר-ב

ענקים, רפאים, נפילים, גבורים, עמלקים.
ר"ת נגע רע.

אח"כ נכנסו ביציאת מצרים גם לתוך ישראל, אולם חלקם אינם בתוך כנסת ישראל.
עמלק שורשיו מצירוף עשו וישמעאל.

בערב רב יש חלק טוב, נצוצות טוב ש"נתערבו" ברע.

בערב רב שבתוך ישראל, הטוב הוא חלק ישראל שבו בעיקר.

בערב רב שמעמלק, הטוב שבו בעיקר שבא מישמעאל ועשו, ובישמעאל ועשו יש טוב שבא מאברהם ויצחק לישמעאל ועשו.

ולכן ערבים - ישמעאל, יש בהם ערב רב, וניצוץ טוב. המערב - אדום-עשו, יש בהם ערב רב, וניצוץ טוב.

ובא סנחריב ועירבב את כל האומות ולכן בכל אומה ואומה יש ערב רב.

ההבדל בין תקופת הקורונה למלחמה כעת

שאלה

ביחס מה ההבדל בין שני התקופות, שבתקופת הקורונה 'ננעלנו' בבתינו, ובמלחמה 'גורשנו' מבתינו? ולפי זה, מהי עבודתינו כעת?

תשובה

נעילה בבית - גילוי היחידה. גירוש מן הבית - גילוי א"ס, כמו בהר סיני, במדבר, אין גבולות כלל. והעבודה, לדבוק גם באור א"ס בלי גבול, ומאידיך לדבוק גם בגבול, ברצוא ושוב. פריצת גבולות הארץ הוא גילוי של פריצת גבולות בשורש!

דור שבן דוד בא בו

שאלה

בגמ' בסנהדרין (צז ע"א) אמרו: 'דור שבן דוד בא בו, וכו', והגליל יחרב, והגבלן יאשם, ואנשי גבול יסובכו מעיר לעיר ולא יחוננו'. ובגהות הגר"א שם: מחק תיבת גבול, וכתב 'חול'. מה זה אומר?

תשובה

עיין תפארת ישראל (סוטה, ט, טז, יכין, או צד) וז"ל [גבי גליל יחרב], שלא דייקי בלשנייהו, ולכן לא נתקיימה תורתן בידם, ולא היה להם זכות תורה להגן שלא יחרבו (כעירובין, נג, ע"א), עכ"ל. ועיין הון עשיר (שם) ש"יחרב" היינו שהבתים חרבים.

אולם בתיקון אמרו (זוה"ק, ח"א, קיט, ע"א, ועוד מקומות) בשיתין ושית יתגלי מלכא משיחא בארעא דגליל. ואמרו (שם, ח"ב, ח, ע"ב) בארעא דגליל דתמן הוה שרותא דגלותא דישראל. וכמ"ש (ז, ע"ב) בגין דאיהו אתר קדמאה דאתחרבא בארעא קדישא. ועיי"ש (י, ע"ב, רכ, ע"א).

ועיין ספר נבואת הילד (נבואה ג', ונבואה ה', ואגרת סוד הגאולה), ובפירוש שני לספד"צ, מהאריז"ל (ענין הגאולה). ועיין אמת ליעקב (מערכת עץ חיים, אות ר, אות ע"ד) בשם מהר"י אזולאי, שאף טבריה בכלל הגליל.

וזהו הגבלן יאשם, היינו מי שעוסק בגבול, וע"ש כן נקרא גבלן. ועיין רש"י שם. ותפא"י (סוטה, שם). וזהו ואנשי הגבול וכו', כי נפרץ כח הגבול ונגלה בלתי בעל גבול, כנ"ל.

אולם, מהצד התחתון, פריצת הגבולות הם סכנה נוראה, כי נאבד השמירה, וכל מרעין בישין רוצים לבוא ולינוק מן הקדושה, וח"ו לעקור הקדושה, היל"ת.

והוא בחינת משיח בן יוסף, כמ"ש שם, עיי"ש. בחינת יוסף - י-סוף. פריצת הסוף.

גדר ישמעאל כיום • מתי תסתיים המלחמה

שאלה:

במלחמה כיום, האם יש להסתכל על האויבים שלנו כעמלק?

תשובה:

נבאר את הדברים בקצרה ממש.

מאז שבא סנחריב ובלבל את כל האומות כולם, בכללות ישנם שתי כוחות ששולטים היום בעולם: או כח המערב, או כוח של ערבים. ארצות המזרח, רובם מצטרפות לערבים, כדוגמת רוסיה וסין וצפון קוריאה, שכולם מצטרפים עכשיו יחד כחלק מן הערבים. ואם כן, חלק מן הערבים מצורפים למערב, אולם חלק מצורפים למזרח.

לפיכך, עומק הכוחות ששולטים היום בבריאה זה או המערב או הערבים, ושניהם זוהי תפיסה של 'תערובת', אלא שישנה תפיסה של תערובת ששורשה ב'אדום', שזהו המערב, ויש תפיסה של תערובת ששורשה ב'ישמעאל', שזהו הערבים. בבחינת דעת, גימט' ערב רב, כנודע, ויש בדעת חסדים וגבורות, ימין ושמאל. ישמעאל חסדים דקלקול, עשו גבורה דקלקול.

זהו בעומק השורש של הערב רב שמונח בשתי התפיסות של אדום וישמעאל. וגלות זו, זוהי גלות בתוך גלות, גלות אדום, וגלות ישמעאל, וכוח התערובת, זהו ערב רב גמור. במלחמה שפרצה בשנה זו, חלק זה מתגלה כרגע ממדרגת ישמעאל, תערובת במדרגת ישמעאל.

שאלה:

מתי תסתיים כל המלחמה שיש היום?

תשובה:

זה תלוי בחכמה סתימאה, שסתום ולא ידוע מתי יסתיים. זה נקרא בעומק 'חכמה סתימאה', חכמה סתומה, כלומר, שהדבר סתום ולא ידוע מתי תהיה נקודת הגילוי, היא 'סתומה' ולא גלויה.

כל מי שיאמר שהוא יודע - הוא אינו יודע, לא בארץ יודעים, לא בשמים יודעים, לא הנשמות, וק"ו לא המלאכים, אלא זה סתום וחתום, ורק קודשא בריך הוא יודע מתי יהיה סיומו של העולם. עד ביאת משיח לא יהיה שלום, פעם מלחמה קטנה ופעם גדולה, וסיומה בביאת משיח כב"א.

[בסוף - ג-ג גג בלבכפידיה מחשבה, יט טבת תשפ"ד]